DOKTOROWIE MEDYCYNY

PROMOWANI W WILNIE.

Józefa Bielińskiego

Członka czynnego i bibliotekarza Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Odbitka z Pamiętnika Lekarskiego 1886 r.

WARSZAWA.
Druk. K. Kowalewskiego, Królewska Nr. 29.

1886

Дозволено Цензурою.
Варшава, 23 Ноября 1886 года.

DOKTOROWIE MEDYCYNY PROMOWANI W WILNIE

przez

Józefa Bielińskiego,

Członka czynnego i biblijotekarza Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Są to małe ogniwa wielkiego łańcucha
chociaż niedostrzeżone, niemniéj użyteczne

Z bogatego zbioru rozpraw doktoryzacyjnych lekarskich, znajdujących się w Bibliotece Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, wyłączyłem rozprawy doktorów medycyny promowanych w Wilnie i takowe w porządku alfabetycznym doktorantów ułożyłem; przydawszy króciutką biografiję tych o których mogłem powziąć jakąkolwiek wiadomość. O pozostałych, musiałem się z konieczności ograniczyć na zacytowaniu rozprawy inauguralnéj. Wielu z doktorów wileńskich późniejszemi pracami, niekiedy nawet licznemi, w różnych kierunkach wiedzy ludzkiéj przedsiębranemi, zyskało sobie uznanie, rozgłos i sławę. Prace te bowiem, postawiły ich autorów w szeregu mężów bardzo zasłużonych, dla społeczeństwa. Wykazanie tych zasług przez przytoczenie powyższych prac, znakomicie by rozszerzyło ramy niniejszego szkicu i nie wątpię że przyczyniłoby się do nadania mu charakteru więcéj poczytnego. Bez względu na to, pominąłem je. Słownik bowiem lekarzów polskich rozpoczęty przez ś. p. Kośmińskiego, a dokończony przez d-ra med. Józefa Peszke, nie pomija nawet drobnych artykułów

przez lekarzów polskich pisanych, a zatem i doktorów promowanych w Wilnie;—musiałbym przeto powtarzać rzeczy już znane, przepisując z dzieła, które niedawno opuściło prasę. Wyjątek robię dla rękopisów, o których rzadko Słownik wspomina, które są dla mnie dostępne, bo znajdują się w Archiwum Towarzystwa lekarskiego. Ale i w tym przypadku ograniczam się na cytowaniu rzeczy ważniejszych.

Większość doktorów wileńskich, po opuszczeniu Wilna, rozproszyła się po szerokim świecie; prócz rozpraw inauguralnych wielu z nich, nie zostawiło po sobie żadnéj spuścizny literackiéj, i zapomniani wśród zapasów życiowych zeszli ze sceny. Odszukanie dziś jakichkolwiek o nich wiadomości bijograficznych, przedstawia czasami wielką trudność, a trudność—niepodobieństwo. A jednak wydobycie ich z zapomnienia, na jakie się dobrowolnie po większéj części skazali, i pomieszczenie w jednym szeregu z tymi, którzy albo szczęśliwsi, więcéj utalentowani, lub wreszcie pracowitsi — dawali świadectwa o sobie swemi pracami i naukowemi poszukiwaniami—uważałem za obowiązek. Prócz tego były jeszcze ważniejsze powody: nie mamy dotychczas historyi Uniwersytetu wileńskiego; luźne tylko noty i fragmenty pojawiają się od czasu do czasu— a zmierzają one do jednego celu: wydarcia zapomnieniu Instytucyi, która w historyi rozwoju naszéj umysłowości, takie wydatne miejsce zajmuje. Takim fragmentem ma być szkic niniejszy. Będzie miał on o tyle zasługę, o ile poda dokładną cyfrę najlepszych uczniów medycyny wileńskich. Cyfra ta jest bardzo wymowną—świadczy bowiem dobrze o nauczających, że tylu doktorów wychowali;— o uczących się—że w tak poważnéj liczbie dostarczyli miłośników światła i wiedzy, w tak krótkim czasie i wsród okoliczności nie zawsze sprzyjających spokojnym zajęciom naukowym.

Za czasów Akademii jezuickiéj w Wilnie, nie było promocyi na doktorów medycyny, bo i szkoły lekarskiéj nie

było. Otrzymywali wprawdzie jezuici przywileje królewskie na urządzenie przy Akademii szkoły lekarskiéj [1]), ale że nie znalazł się mecenas, któryby swoim kosztem takową urządził, jak to ze szkołą prawa zrobił Kazimierz Leon Sapieha, przeto odłożyli oni otwarcie szkoły lekarskiéj do dalekiéj przyszłości, nie mając w rzeczywistości zamiaru, aby szkołę tę kiedykolwiek powołać do życia Dopiero kassata jezuitów, urządzenie Szkoły Głównéj litewskiéj sprawiło, że zaczęto myśléć i o wykładach medycyny. Pierwsi rektorowie Żaba i Chevalier, może nie chcieli, a może i nie mogli w prędkim czasie przystąpić do dzieła, był to bowiem stan przesilenia, chwiania się, intryg. Dopiero Poczobutowi i nieprzyjaznemu mu biskupowi Massalskiemu, udało się sprowadzić kilku uczonych mężów i powołać niektórych cudzoziemców lekarzy oddawna w Wilnie zamieszkałych; ci utworzyli *Collegium medicum* [2]).

Poczobut dbały i o zewnętrzne pozory, a co prawdopodobniejsza, chcąc dać uczuć swą władzę protegowanemu przez biskupa Massalskiego Regnierowi, mającemu już pewne zasługi, skłonił go, aby się wystarał o dyplom doktora medycyny, bez którego nie może myśleć o dalszéj karyjerze naukowej. Regnier przesłał swoją rozprawę inauguralną do Królewca i tam ją obronił, a *Collegium medicum* promocyję tę zatwierdziło [3]). W późniejszych czasach, gdy ciało nauczające lekarzy, miało już w swoim gronie doktorów medycyny, zaczęło przyznawać stopnie uczone Briotetowi, Vivionowi i in. Właściwie mówiąc, do-

---

[1]) Przywiléj Władysława IV, dany Jezuitom Kollegium wileńskiego, w Warszawie roku 1641 dnia 11 października, na publiczne wykładanie w Akademii wileńskiéj prawa kanonicznego i cywilnego oraz *medycyny*. Baliński. Dawna Akad. wileńs. 461.

[2]) Adamowicz. Krótki rys początków i postępu anatomii w Polsce i Litwie, 13 i n.

[3]) Adamowicz. l. c. 15.

piéro od roku 1793 zaczynają się pierwsze promocyje w Wilnie na doktorów medycyny.

Jakób Frank był pierwszym doktorem, który ogłosił w Wilnie swą rozprawę i ją obronił; drugim był Ławrynowicz; — nie ogłosił on rozprawy, lecz bronił tezy. Od r. 1798 następuje szereg promocyj—jedni przedstawiają dyssertacyje zagraniczne, jak Tieffenbach; inni — bronią tez, nie pisząc wcale rozprawy, jak Samuel Nathan, Lentzner, Longchamp, Niszkowski i t. d.;—inni wreszcie otrzymują przyznanie sobie uczonego stopnia ze względu na zasługi naukowe — jak Hildesheim [1]). Ostatnim doktorem Szkoły Głównéj litewskiéj był Fryderyk Oehme, doktór medycyny Uniwersytetu lipskiego, — jeden z uczeńszych swego czasu lekarzy, zamieszkałych na Litwie.

W nowo uorganizowanym Uniwersytecie, poczyna się promowanie doktorów medycyny od r. 1806. Pisanie rozpraw inauguralnych i obrona ich, zastosowaną była do zasad przyjętych w Uniwersytecie edymburgskim [2]). Pierwszymi doktorami medycyny w Uniwersytecie byli Borsuk i Puczkowski. Nie przedstawiali oni specyjalnych rozpraw, lecz obronili zatwierdzone przez fakultet tezy. Nie mało uroku i zachęty dodało téj uroczystości publiczne przemówienie do nowych doktorów Józefa Franka o obowiązkach lekarza [3]).

---

[1]) Adamowicz. Noty, autografy.

[2]) Podczas obrony profesorowie byli w togach pod przewodnictwem dziekana, a często rektora. Oponentów było dwóch. Doktorant wykonywał przysięgę najpierw hippokratesową, a następnie na ewangeliję według obrządku rzymsko-katolickiego. Poczém następowały przemowy i powitanie nowego doktora przez fakultet i zebranych. Doktór otrzymywał z rąk przewodniczącego: pierścień, mucet, biret i książkę— wreszcie pocałowanie. Obyczaj ten trwał aż do rektorstwa Pelikana, który ograniczył powyższe ceremonije do podania ręki doktoratnowi przez dziekana wydziału. Adamowicz z autografów.

[3]) Discours sur les devoirs des médecins, prononcé le 12 Juin 1806 par Joseph Frank à l'occasion du grade de docteur en médecine conferé

Rozpatrując się w treści rozprawy doktoryzacyjnych, łatwo zauważyć, że wpływ profesorów dominujący w Uniwersytecie, odbija się i na dyssertacyjach; i tak np. w okresie czasu od r. 1806 — 1821, wpływ Franka na sprawy lekarskie w Uniwersytecie był bez zaprzeczenia przeważny,—otóż największa część dyssertacyj wychodziła pod jego kierunkiem. Treścią ich były prawie zawsze obserwacyje przedsiębrane w klinice chorób wewnętrznych, oparte na praktyce tegoż profesora, z unikaniem wszelkich wątpliwych teoryj w różnych czasach, w medycynie panujących. Po roku 1820, Wacław Pelikan staje się osobistością o tyle wydatną, że z nią się liczyć trzeba. Jeżeli wiedząc to, zwrócimy uwagę na treść rozpraw inauguralnych, przekonamy się, że są one przeważnie chirugiczne i pod kierunkiem Pelikana przedsiębrane. Z anatomii porównawczéj pod kierunkiem Bojanusa jest zaledwie parę. Za czasów Uniwersytetu t. j. w przeciągu 25 lat (pierwsze promocyje jak to wzmiankowaliśmy datują się od r. 1806), promowano doktorów medycyny 168. Niektórzy z nich nie drukowali rozpraw inauguralnych,—po większéj części nie doszły nas rękopisy; niektórzy jak np. Bielkiewicz Adam, w dziesięć lat po doktoryzacyi zaledwie je drukiem ogłaszali.

Po zamknięciu Uniwersytetu, w powstałéj z wydziału lekarskiego Akademii Medyko-chirurgicznéj, ogłoszono rozpraw doktorskich (z tych jedna zagraniczna) 24, przeważnie z medycyny wewnętrznéj, pod kierunkiem profesora Rymkiewicza; chirurgiczne — pod kierunkiem prof. Korzeniowskiego; a dwie tylko z anatomii porównawczéj, dokonane pod kierunkiem prof. Eichwalda.

Wszystkich doktorów medycyny promowanych w Wilnie, było podług mego obliczenia 212. Cyfra ta nie jest zupełną, lecz pomimo starannego poszukiwania, nie udało

---

solennellement à mrs. Borsuk et Puczkowski, dans l'Université de Vilna. Vilna 1086. 8-o.

mi się więcéj odszukać. Trudno przypuścić, aby za czasów Uniwersytetu, sławnego w Europie, zjawiło się tylko trzech doktorów z prośbą, o potwierdzenie uczonego stopnia. Jakkolwiek bowiem Instytut lekarski, założony przez Franka, zachęcał młodzież krajową do studyjowania medycyny, aby brak lekarzy w kraju wypełnić i młodzież szła na wezwanie, gdyż liczba etatowa studentów w dwójnasób wzrosła, jednak lekarze ci przeważnie odsługiwali lata bezpłatnego nauczania ich w wojsku;—lekarze zaś praktycy z zagranicznych uniwersytetów, cudzoziemcy po największéj części, powinni byli ponawiać egzamina, aby nie stracić prawa wolnéj praktyki; stanowili oni naówczas jeszcze większość. Otóż z tych ostatnich bezwarunkowo wielu było takich, których promowano w Wilnie; a w naszym zbiorze jest mowa właściwie o dwóch, bo Kilian, nieotrzymawszy katedry anatomii, opuścił Wilno.

Prócz tego, wielu z doktorów otrzymało stopnie, przedstawiwszy rozprawę inauguralną w rękopisie — gdzie jéj szukać?! Adamowicz o niektórych wspomina w notatach swoich, lecz i on pamięta o tych tylko, którzy czémkolwiek go zainteresowali. Nie przedsiębiorąc specyjalnéj rozprawy jak niniejsza, nie miał potrzeby staranniejszego ich notowania. A szkoda, on jeden był w możności wypełnić braki.

Takim sposobem cyfra 212 doktorów musi na dzisiaj wystarczyć. Nie jest ona małą, świadczy jak najpochlebniéj o stanie medycyny na Litwie, i pozwala robić przypuszczenia, do jakiego stopnia wielkości byłaby doszła, gdyby okoliczności, od studyjowania nauk niezależne, nie położyły kresu tymże naukom.

Abicht Adolf. Urodzony w r. 1793 w Erlangen, gdzie ojciec jego było profesorem uniwersytetu), przybył do Wilna w 1803 r. z ojcem, powołanym przez rektora Strojnowskiego na katedrę filozofii. Ukończywszy szkoły gimnazyjalne w Wilnie, zaczął studyjować medycynę, którą ukończył ze stopniem doktora medycyny w r. 1816. Liczył się do najulubieńszych uczniów Franka. Władając biegle językiem łacińskim, należał do redakcyi lekcyj klinicznych znakomitego profesora. Jako wychowaniec seminaryjum lekarskiego, obowiązany był wstąpić do służby rządowéj po skończeniu uniwersytetu W Johanniszkielach, w ówczesnym powiecie Upitskim na Żmudzi, Ignacy Karp założył szkołę parafijalną pod zawiadywaniem Uniwersytetu wraz ze szpitalem dla ubogich i zapisał na ten cel 400,000 złp. zaniesionych na dobra Dewoniszki i Rypejki;—otóż do tych Johanniszkiel, wysłał uniwersytet Abichta na zarządzającego szpitalem. Przebył tam kilka lat i do możebnéj doskonałości powyższy szpital doprowadził. Poczém puścił się w podróż naukową po Europie o własnym koszcie, aby studyjować nauki lekarskie pod najznakomitszymi ówczesnemi lekarzami. Powołany do Wilna na pomocnika przy klinice prof. Franka w r. 1823, stale odtąd zaczął się poświęcać swemu zawodowi naukowemu, przez cały ciąg egzystencyi Uniwersytetu i późniejszéj Akademii.

Mianowany Adjunktem Uniwersytetu w r. 1825, prowadził wykłady patologii ogólnéj, a w r. 1827 jako prof. zwyczajny na téjże katedrze, pozostał aż do zamknięcia Uniwersytetu. W cesarskiéj medyko-chirurgicznej Akademii wykładał też same przedmioty aż do r. 1842, to jest do zwinięcia Akademii.

Wykłady swoje prowadził z wielkim talentem; najtrudniejsze kwestyje, jakie dostarczała mu patologija, owa filozofija medycyny, rozwiązywał z niezmierną łatwością i tak ponętnie, że jak się odzywają jego bijografowie, przy jego wykładzie „nauka traciła suchość, a zyskiwała coraz to więcéj chętnych słuchaczy, gorliwych zwolenników“. Towarzystwo lekarskie, którego był członkiem od roku 1823, wiele mu zawdzięcza. Przez długi przeciąg czasu był sekretarzem, kilka razy prezydentem, a zawsze starał się o świetność Instytucyi, zawsze dążył do tego, aby przyciągać do niéj siły młode, energiczne, którym udzielał swego doświadczenia. Jako lekarz praktyk, liczył się do najświetniejszych, najbieglejszych w Wilnie. Wykładając już to terapiję, już fizyjologiję, przez dłuższy lub krótszy czas, obok wzmiankowanéj patologii, — miał możność głęboko wystudyjować choroby wewnętrzne, któremi przeważnie się zajmował. Umarł w Wilnie od choroby mózgowéj d. 3 sierpnia 1860 roku.

O wodach mineralnych birsztańskich przez . . ., opisanie miejscowości, rozbiór wód i mapka. Manuskrypt w Archiv. Tow. lek. folio 8 str. 1 mapa 1852.

De intestinorum coaretatione diarrhoeae causa minus vulgata. Typis Congregationis Missionis. Vilnae 1816. 8-o str. 20. Diss. inaugur.

Abłamowicz Józef. Urodził się na Litwie. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, które ukończył w r. 1828 ze stopniem doktora medycyny. Następnie poświęcał się praktyce lekarskiéj, przeważnie w mińskiéj gubernii i ostatecznie zamieszkał we własnéj majętności ziemskiéj, w Słuckim powiecie. Wiele zawdzięczał Adamowi hr Chreptowiczowi, który własnym kosztem utrzymywał go podczas studyjów Uniwersyteckich.

Diss. inaug. medic. De Vertigine. In typograph. Dioec. Congr. Miss. Vilnae. 1828. 8-o str. 31.

Adamowicz Adam Ferdynand. Urodził się w Wilnie w r. 1802 z ojca Józefa, nauczyciela szkół publicznych

i matki Zofii z Jocherów. Po ukończeniu gimnazyjum wileńskiego, zapisał się na wydział filozoficzny w Uniwersytecie, a otrzymawszy w r. 1819 stopień kandydata filozofii, zaczął studyjować medycynę. W r. 1824 doktoryzował się i został przy Uniwersytecie pomocnikiem Bojanusa. W r. 1825 zwiedził Moskwę, Petersburg, Dorpat w celach naukowych. W r. 1828 został adjunktem Uniwersytetu na katedrze nauk weterynaryjnych. Od r. 1829 podróżował zagranicą, a powróciwszy w r. 1832 do Wilna, pełnił obowiązki lekarza wojskowego. We wrześniu tego roku zaliczony został do ciała nauczającego w nowo otworzonéj Akademii Medyko - chirurgicznéj. W r. 1834 jako prof. nadzwyczajny, wykładał epizoocyjologię, anatomiję porównawczą i prowadził klinikę chorób wewnętrznych zwierzęcych. W następnym 1835 roku mianowany prof. publicznym zwyczajnym. W czasie choroby Śniadeckiego w półroczu zimowém 1837/8 prowadził zastępczo klinikę chorób wewnętrznych i, niezależnie od wykładów weterynaryi, poruczoną mu historyję i literaturę lekarską wykładał aż do zamknięcia Akademii.

Był bardzo płodnym pisarzem. Zostawił drukowanych dzieł, broszur, rozpraw i artykułów dziennikarskich około 90. Jako prezes długoletni Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, wielkie położył zasługi— utrzymując zachwiany byt, sławnéj niegdyś Instytucyi W r. 1872 obchodził jubileusz piędziesięcioletniéj swéj działalności lekarskiéj. Umarł w Wilnie 30 kwietnia v. s. 1881 r. O jego życiu i pismach wielu pisało za życia i po śmierci.

Diss. inaug. medic. veterinar. Morborum inter animalia. domestica observatorum indicem singulorum quae constantissima signa exhibens. Adnexa synonimia germanica gallica, rossica et polonica. Typis B. Neumann. Vilnae 1824. 8-o str. VIII. 130.

4 **Arcimowicz Hilary Jan.** Urodził się na Litwie. Medycynę studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Był wychowańcem seminaryjum lekarskiego. Po uzyskaniu dy-

plomu doktora medycyny w 1819 r. obowiązkowo wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. med.-pract: De Epistaxi. Typis A. MARCINOWSKI, Vilnae. 1819. 8-o str. 33.

Balbiani Konstanty. Pochodził z rodziny włoskiéj oddawna osiadłéj na Litwie. Urodził się w Wilnie, gdzie średnie nauki kończył i medycynę studyjował. Jako stypendysta rządowy, po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny, wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj. Przechodząc różne stopnie w hierarchii urzędniczéj doszedł aż do Vice-dyrektora departamentu lekarskiego, mieszkał przeważnie w Petersburgu.

Diss. inaug. zootomica: De anatome hirudinis medicalis. Typis Josephi ZAWADZKI. Vilnae 1819. 8-o str. 23.

Baraniecki Tomasz. Pochodził z Galicyi. Urodził się około r. 1801. Początkowe nauki pobierał w Buczaczu; następnie przeniósł się do Lwowa i tam przez dwa lata uczył się na wydziale filozoficznym. Kończył nauki w Krzemieńcu. Od r. 1821 studyjował medycynę w Wilnie, gdzie w r. 1825 otrzymał dyplom doktora medycyny. Słynął między młodzieżą uniwersytecką z ulotnych poezyj okolicznościowych; niektóre z nich drukował w Tygodniku wileńskim (1821. II. 236; 1822. III. 12. 209.) i dzienniku wileńskim (1822. I. 204. 205., II. 262). Od r. 1826 zamieszkał w Jarmolińcach na Podolu, gdzie zjednał sobie rozległą praktykę i imię zacnego człowieka. Umarł w 1859 roku. Cała prowincyja postawiła mu pomnik na grobie. Tygodnik ilustrowany w 1860 r. pomieścił jego bijografiję.

Diss. inaug. med.-chir. De morbis sacci lacrymalis. Typis A. MARCINOWSKI. Vilnae 1825. 8-o str. 49.

Barankiewicz Maciej. Urodził się na Litwie. Liczył się do bardzo wziętych lekarzów praktyków wileńskich. Znanym był z licznych rozpraw naukowych, które w czasopismach ówczesnych pomieszczał. W r. 1802 zaszczycony stopniem doktora medycyny, przez wydział lekarski Szkoły Głównéj litewskiéj. Dysputa doktoryzacyjna odbyła się

wobec licznie zebranéj publiczności. Umarł w Wilnie w styczniu 1829 roku.

Przypadek womitu chronicznego uleczonego z wniosku, jako stwardnienie błon żołądkowych, było onego przyczyną. Ms. 4-o str. 15;—1814.

Considerationes de effectu Vaccinae ex ejus quo ad aetatem non proportionata insitione. Ms. 4-o str. 14. 1815.

O pewnym użytku belladony w rodzeniu. Ms. 4-o str. 12. 1826.

Baranowski Antoni. Pochodził z Litwy. Nauki gimnazyjalne i lekarskie kończył w Wilnie. Po obronieniu rozprawy pozyskał dyplom doktora medycyny. Praktyką lekarską zajmował się w Inflantach, następnie w Nowo-aleksandrowskim powiecie; ostatecznie mieszkał w majętności swéj w bliskości miasteczka Abele, gdzie zakończył życie w grudniu 1859 r.

Kilka wypadków dobrego skutku od użycia kali hydroiodici. Ms. 4-o str. 8.

Diss. inaug. chir. pract. De moxa japonica ac sinensi. Typ. A. MARCINOWSKI. Vilnae 1828. 8-o str. 38.

Barkmann Kazimierz. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie ze stopniem doktora medycyny, zamieszkał w Wilejskim powiecie. Jako domowy lekarz Tyszkiewiczów, osiedlił się w Wołożynie. Praktyką mało zajmował się w okolicy, często bowiem wyjeżdżał za granicę, gdzie po kilka lat przemieszkiwał.

Diss. inaug. med. De Contagio. Typis Dioecesanis. Vilnae 1812. 8 o mn.

Bartoszewicz Józef Alexander. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wileńskim Uniwersytecie, wstąpił do służby rządowéj, a przechodząc różne koleje, był Inspektorem lekarskim w Pskowie, następnie w Wilnie, gdzie życie zakończył w d. 11 kwietnia 1870 roku. Od r. 1848 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, i czynny przyjmował udział w jego pracach, zamieszkawszy w Wilnie. Zajmował się także pi-

śmiennictwem nielekarskiém, ślad czego pozostał w przekładach.

Diss. inaug. chirurg. practica: De unguium curvatura Excudebat N. N. Glücksberg. Vilnae 1827. 8-o str. 27. 1 tabl.

Bącewicz Jan. Słynny filantrop, znakomity lekarz warszawski. Urodził się na Żmudzi w r. 1799, umarł w Warszawie w 1864 r. Po ukończeniu szkół Ks. Dominikanów w Kalwaryi, udał się na Uniwersytet wileński, gdzie studyjował medycynę od r. 1817. Po otrzymaniu stopnia doktora medycyny w r. 1823, rozpoczął karyjerę naukową i służbową w Warszawie, w szpitalu ujazdowskim. Od r. 1835 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Jako członek czynny Towarzystwa lekarskiego i członek Rady lekarskiéj Królestwa polskiego położył zasługi. Przed śmiercią majętność swoją przeznaczył na cele dobroczynne. Kassa wsparcia dla wdów i sierot po lekarzach pozostałych, dzięki legatom przez Bącewicza poczynionym, zaczęła prawidłowo funkcyjonować; Towarzystwo zaś lekarskie warszawskie zyskało stałe pomieszczenie, zakupiwszy dom głównie z funduszów, jakie na ten cel ofiarował Bącewicz. Szczegóły bijograficzne w Tygod. ilustr. 1866., i w Pamiętniku Towar. lekars. LII. tom. str. 521.; LIII. 278.

Diss. inaug. chir. pract. De extirpatione mammae. Typ. Sch. Piarum. Viln. 1823. 8.-o str. 28.

Beaupré Antoni Józef. Pochodził z Wołynia, po ukończeniu szkół w Krzemieńcu zapisał się na wydział lekarski w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1829. Następnie osiedlił się w rodzinnéj miejscowości, gdzie pozyskał wziętość zdolnego i pracowitego lekarza. Umarł w Krzemieńcu w 1872 r.

Specimen inaug. med.-practicum. Frequentiores hepatis morbos in Instituto clinico Vilnensi, observatos exhibens. Typis Dioecesanis. Vilnae 1828 8-o str. 60.

Becu August. Pochodził z rodziny francuskiéj, która za panowania Ludwika XIV przesiedliła się do Pomeranii

pruskiéj (Hugonoci). Ojciec Ludwik osiedlił się na Litwie i w r. 1775 był nobilitowanym. August urodził się w Grodnie w 1769 r. Początkowe nauki pobierał w Grodnie i Królewcu. W Szkole Głównéj litewskiéj otrzymał stopień doktora filozofii w 1789; następnie poświęcał się medycynie. Promowany na doktora medycyny 1793 roku. Mianowany vice-profesorem materyi medycznéj, patologii i terapii w 1797. Jako prof. nadzwyczajny tychże przedmiotów doczekał się reorganizacyi Uniwersytetu. Profesorem zwyczajnym patologii, fizyjologii i hygijeny—mianowany został w r. 1806. Był jednym z najgorliwszych propagatorów szczepienia ospy i nawet specyalną podróż odbył do Anglii, gdzie zapoznał się z Jennerem. Należał do założycieli Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Zarządzał szpitalem Sawicz i był członkiem sekretarzem Towarzystwa biblijnego. Ta ostatnia czynność była najzupełniéj prywatną; dla tego, jak chcą niektórzy, nie miała żadnéj łączności z Uniwersytetem. Należał do bardzo wykształconych i świetnego poloru ludzi. Kiedy po r. 1820 potworzyły się partyje między nauczającymi w Uniwersytecie, początek których datuje się od ostatnich lat rektorstwa Jana Śniadeckiego, Becu należał do mniejszości, czém się naraził większości, nie zyskując również uznania u partyi, dla któréj rad był wszystko poświęcić, nawet przekonania. Był ojczymem Julijusza Słowackiego. A. E. Odyniec w swoich „Wspomnieniach“ poświęca kilka kart domowi sławnego profesora. Porcyjanko w Dzienniku Wileńskim (1825. II.) ocenił działalność naukową zmarłego od uderzenia piorunu w własném mieszkaniu w d. 26 Sierpnia 1824 roku.

15 **Beniewski Szymon**. Pochodził z Wołynia. Po skończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim ze stopniem doktora medycyny, wstąpił do służby rządowéj, i na stanowisku Inspektora zarządu lekarskiego w Mohilewie nad Dnieprem zakończył życie w 1852 roku.

Diss. inaugur. medico-practica. De rachialgitide pneumoniam et praesertim pleuritidem dorsalem mentiente. Typis J. Zawadzki. Univ. Typogr. Vilnae. 1821. 8-o str. 20.

Berends Adolf Rudolf. Urodził się w Grodnie, gdzie też pierwiastkowe pobierał nauki; następnie przybył do Wilna i poświęcał się medycynie. Promowany na doktora medycyny w r. 1827. Poświęcał się praktyce lekarskiéj najpierw w Rydze, następnie w Grodnie a ostatecznie w Pińsku, gdzie życie zakończył w r. 1839.

Zajmował sie balneologiją i balneoterapiją. Rezultaty swych spostrzeżeń ogłaszał drukiem.

Diss. inaug. chirurgica. De Tumoribus cysticis. Typis Zemelii. Vilnae 1827. 8-o str. 37.

Betko Ksawery. Urodził się w Mińsku, gdzie ukończył pierwotne nauki. Medycyny słuchał w Medyko-chirurgicznéj Akademii wileńskiéj. Po uzyskaniu stopnia doktora medycyny, osiedlił się w gubernii mińskiéj, gdzie zajmował się wykonawstwem lekarskiém.

Diss. inaug. medica. De Erysipelate. Typ. Jos. Zawadzki. Vilnae 1836. 8-o str. 36.

Bielecki Wincenty. Rozpoczął nauki lekarskie w Szkole Głównéj litewskiéj, dyplom doktorski pozyskał w Uniwersytecie wileńskim w d. 30 Czerwca 1808 roku. Szczegóły bijograficzne są nam nie znane.

Bielkiewicz Adam. Urodził się w Wilnie w r. 1797 Ojciec jego był nauczycielem muzyki. Po ukończeniu gimnazyjum wileńskiego, wstąpił w r. 1815 na medycynę do Uniwersytetu. Będąc studentem odznaczał się szczególnym zamiłowaniem do nauk przyrodzonych. Jako słuchacz 4-go kursu, a jeden z najlepszych uczniów Lobenweina, został pomocnikiem prosektora Kiersnowskiego, wykładał wówczas anatomiję Wacław Pelikan. W Marcu 1820 r. otrzymał stopień lekarza, z prawem przedstawienia dyssertacyi na stopień doktora medycyny. Wkrótce potem został korrepetytorem anatomii i pełniącym obowiązki prosektora. Na tém stanowisku przebył około dwóch lat. Otrzy-

mawszy stopień medyko-chirurga w r. 1821, wysłany został w rok późniéj do St. Petersburga dla studyjowania anatomii praktycznéj, pod kierunkiem prof. Bujalskiego. Prosektor Homburg uczył go jak urządzać preparaty anatomiczne, a szczególniéj w jaki sposób nastrzykiwać naczynia. Wyrobiony przez Bielkiewicza w Moskwie preparat przedstawiający z największą dokładnością mięśnie, naczynia i nerwy kończyny dolnéj, zwrócił na siebie powszechną uwagę i podobno dotychczas stanowi ozdobę gabinetu anatomicznego moskiewskiego. Po powrocie do Wilna mianowany został prosektorem d. 12 Grudnia 1824 r. Niezależnie od zajęć obowiązkowych studyjował anatomiję porównawczą. Ważniejsze prace w tym kierunku przedsiębrane były następujące: cięcia *ranae temporariae*, *astaci fluviatilis*, *helicis pomatiae*, *anadontae cygneae* i *ascaridis lumbricoidis*. Niektóre z tych preparatów znajdowały się w gabinecie anatomii porównawczéj, wywiezione późniéj do Kijowa.

Około tego czasu mniéj więcéj Bielkiewicz wspólnie z prof. fizyjologii Homolickim w obecności studentów zajmował się repetycyjami doświadczeń fizyjologicznych na zwierzętach żywych (*vivisectio*). Obserwował główniejsze funkcyje jak np. trawienie, pochłanianie, krwiobieg, wymioty, oddechanie; funkcyje systemu nerwowego i wreszcie histologiczne poszukiwania odnośnie rozwoju zapłodnionego jaja. Zajęcia te nie tylko nie przeszkadzały Bielkiewiczowi w spełnianiu obowiązków służbowych prosektorskich, ale tyle jeszcze poświęcał czasu na wybór preparatów anatomicznych, że wzbogacał niemi bez przerwy ówczesny gabinet anatomiczny. W r. 1824 w Czerwcu został mianowany Adjunktem i od téj chwili rozpoczął wykłady anatomii najpierw w języku polskim, późniéj po łacinie. Sposób wykładu był jasny, zrozumiały. Główném staraniem młodego profesora było pozyskanie jak największéj liczby uczniów. Starania te odniosły pomyślny skutek. Szybki wzrost gabinetu anatomicznogo w Uniwersytecie najlep-

szym tego dowodem. Na przedstawienie BIELKIEWICZA, rząd Uniwersytetu wyznaczył studentom nagrody za najlepsze preparaty. Premijowani byli: SZCZAWIŃSKI za preparat wszystkich mięśni; OCHOCIŃSKI i SIEMASZKO za preparaty naczyń i nerwów górnéj połowy ciała. KORZENIEWSKI przedstawił preparat *nervi sympatici magni*, SIEWRUK preparat *bursae mucosae* i t. d., KUCZYŃSKI sztuczny szkielet i t. d. Za szczególniejsze zasługi naukowe BIELKIEWICZ mianowany został profesorem nadzwyczajnym, nie będąc jeszcze doktorem medycyny, gdyż dopiero późniéj, obroniwszy rozprawy pozyskał ten stopień w r. 1827. Na tém stanowisku pozostał aż do zamknięcia Uniwersytetu. W nowo utworzonéj Akademii medyko-chirurgicznéj, BIELKIEWICZ zajął chwilowo opuszczone stanowisko. W r. 1837 mianowany profesorem zwyczajnym. Jakie położył zasługi jako anatom i konserwator gabinetu, dowodem są cyfry następujące: W chwili objęcia gabinetu, preparatów w gabinecie było 565, gdy umierał gabinet liczył numerów 2528. Preparaty ułożył systematycznie, czego poprzednicy nie robili. Był bardzo biegłym w nastrzykiwaniu naczyń najdrobniejszego kalibru. Takim był BIELKIEWICZ jako uczony. Szeroka jego działalność jako lekarza praktyka zasługuje na uwzględnienie. Będąc pomocnikiem w Instytucie położniczym i chirurgicznéj klinice—miał zręczność wykształcić się specyjalnie w tych dwóch przedmiotach—dla tego cieszył się rozległą praktyką jako chirurg i akuszer. Niezależnie od tego był ordynatorem w Szpitalu Ś-o Jakóba i lekarzem w Dobroczynności. W chwilach wolnych zajmował się ornitologiją i botaniką. Tym dwom umiejętnościom z zamiłowaniem się poświęcał. Wypychał ptaki znakomicie i podobno kilka tysięcy egzemplarzy pozostawił po sobie. Herbarz przeszedł do prof. WOLFGANGA a od niego do Biblijoteki Cesarskiego Towarzystwa lekarskiego. Z powyższego łatwo można wywnioskować, że mało miał czasu, aby teoryją się zajmować, i dla tego oprócz dyssertacyi i kilku

drobnych artykułów dziennikarskich, nic więcéj nie wydał. Umarł w Wilnie d. 22 Lutego 1840 roku, mając lat 43.

De bursis mucosis subcutaneis. Diss inaug. (drukowana w Collectanea medico-chirurg). Vilnae. 1838. 4-o od str. 155—231.

Bielkiewicz Franciszek. Urodził się na Litwie. Nauki Lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim, doświadczając szczególniéj protekcyi od pr. Becu. Promowany na doktora medycyny w r. 1811.

Diss. inaug. De usu medico Calomelanos. Typis Josephi Zawadzki. Vilnae. 1811. 8-o.

Bohuszewicz Łukasz. Pochodził z Witebska. Był rządowym stypendystą, słuchając medycyny w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktora medycyny, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. medico-practica. De urticaria. Typis J. Zawadzki. Vilnae. 1812 8-o. str. 16.

Boniuszko Józef. Urodził się na Litwie. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim, był na koszcie rządu w Seminaryjum lekarskiém. Po otrzymaniu stopnia doktora medycyny w Kwietniu 1812 roku, wszedł do służby rządowéj. Ostatecznie zamieszkał w Lipowcu w Kijowskiéj gubernii.

Diss. inaug. medico-practica: De miliaribus. Typis Jos. Zawadzki. Vilnae. 1812. 8-o str. 22.

Borsuk Benedykt. Pochodził z Mińska. Słuchając medycyny najpierw w Szkole Głównéj litewskiéj, a następnie w Uniwersytecie, liczył się do najcelniejszych uczniów sławnego Franka. Gdy w r. 1806 22 Czerwca bronił zatwierdzone przez fakultet tezy w obec licznie zebranéj publiczności — Frank przemówił, i tą przemową uświetnił uroczystość doktoryzacyjną pierwszą, w nowo uorganizowanym Uniwersytecie. Mowa ta wypowiedziana w języku francuzkim, zawierała krótki obraz obowiązków lekarza, ściągających się do jego osoby i do chorych. Ważność przedmiotu jaki był podjęty w tém przemówieniu, skłoniła

Franka, że mowę tę drukiem ogłosił. W tymże samym roku mianowany Adjunktem Uniwersytetu na katedrze medycyny sądowéj i wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Wykłady trwały krótko, niewiadomo nawet, czy medycynę sądową wyłożył w całym zakresie, jak był programem zobowiązany — bo wkrótce (1808 roku) życie zakończył.

Briotet Jakób. Pochodził z Burgundii z Thorey. Urodził się d. 19 Lipca 1746 roku. Nauki szkolne odbywał w Londynie, lekarskie w Paryżu. Z zamiłowaniem poświęcał się anatomii i chirurgii, co ułatwiło mu nominacyję na prosektora i demonstratora anatomii, przy szpitalu Hotel-Dieu (1768). Dziesięć lat przebył na stanowisku. W chwili gdy przedstawiony na zarządzającego szpitalem Ś go Ludwika, przybył do Paryża Regnier, wysłany przez biskupa Massalskiego w celu wyszukania zdolnego chirurga i anatoma dla szkoły Główném litewskiéj. Regnier zaproponował Briotetowi, a ten na propozycyję zgodził się. Przybył do Wilna 1777. Obowiązki prosektora i demonstratora anatomii niezwłocznie objął i z takim zapałem wziął się do pracy, żepodziw wzbudził. Dziesięcioletnie zajęcia wzbogaciły gabinet anatomiczny, lecz nadwątliły zdrowie Briotеta. Uwolniono go od tych mozolnych zajęć a poruczono wykłady chirurgii. Było to w r. 1787. W Wilnie oddawna był cech cyrulików kontubernią nazwany. Tylko członkowie cechu mieli prawo praktyki lekarskiéj. Gdy zaczęli osiadać w Wilnie cudzoziemscy lekarze, *nolens volens* musieli się poddawać prawom Kontuberni. Profesorowie *Collegium medicum* protestowali, lecz okazuje się, że naprożno, bo opowiadają że Szpitznagiel, gdy przybył do Wilna, dopóty nie mógł zajmować się praktyką lekarską w mieście, dopóki do cechu nie zapisał się. Otóż Briotet pragnąc młodym felczerom wyłożyć anatomiję, gdyż ci dla braku znajomości łacińskiego języka, nie mogli korzystać z wykładów Lobenweina, miewał trzy razy tygodniowo lekcyje anatomii po polsku przy pomocy Orłow-

skiego i Longchampa swoich pomocników. Lekcyje te bywały przepełnione słuchaczami; nie tylko pryncypałowie kontuberni, wszyscy wileńscy cyrulicy, ale biskupi i znakomici panowie bawiący podówczas w Wilnie, tłumnie się na nie zbierali. Zajęcia dziesięcioletnie jako prosektora, te lekcyje anatomii wreszcie, skłoniły fakultet lekarski, do godnego ich ocenienia. Briotet promowany został na doktora medycyny. „Po uczynionym raporcie na jednéj z sesyj naszych od medyków, pisze Poczobut do Chreptowicza, o biegłości i doskonałości jp. Briotet w medycynie, i zgodzeniu się jednomyślném Szkoły Główněj, doktorowaliśmy go z medycyny, i jesteśmy za to applaudowani od powszechności, u któréj on wielki zyskał szacunek". Działo się to w pierwszych dniach Października 1787 roku. W dniu 19 Października tegoż roku rozpoczął wykłady chirurgii. W r. 1791 mianowany jeneralnym Sztabs-chirurgiem wojska litewskiego. W chwili reorganizacyi Szkoły głównéj litewskiéj, mianowany prof. zwyczajnym, miał sobie poleconém urządzenie kliniki chirurgicznéj (1806). Urządzenie kliniki i dawniejsze zasługi jak np. urządzenie gabinetu anatomicznego własną pracą, lekcyje chirurgii na których wykształciło się tylu znakomitych późniéj chirurgów—operatorów a na ich czele Niszkowski sprawiło, że imię Briotego na kartach oświaty na Litwie jaśnieje. Nie mając wielkiéj nauki teoretycznéj, ani nie władając tak biegle językiem łacińskim jak Bojanus np. o którym Groddeck wspominał że do najznakomitszych łacinników zaliczał się,—wykładał Briotet swój przedmiot po prostu, jasno, zrozumiale, praktycznie. Lat 30 z górą poświęcał się naukom w Wilnie. W r. 1811 dostał pomieszania zmysłów i w takim stanie lat kilka przebył. Umarł w 73 roku życia 1819 roku. W stosunkach po za szkolnych słynął z dobroci, prawości, dobroczynności. Wilno uważał za drugą ojczyznę, czego w każdéj chwili wymowne dawał dowody.

Buczyński Ambroży. Pochodził z Wołynia. Nauk lekarskich słuchał w Uniwersytecie wileńskim na koszt rządu. Promowany na doktora medycyny w roku 1811 wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

Observatio medico-obstetricia: De retroversione uteri, Typis J. Zawadzki. Vilnae 1811. 8-o str. 18. Dissert. inaug.

Buczyński Józef. Pochodził z Wołynia. Studyjował nauki lekarskie jako wychowaniec seminaryjum lekarskiego przy Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny w r. 1812, wstąpił do wojska polskiego gdzie pełnił obowiązki lekarza sztabowego.

Diss. inaug. med.-chirurgica. De hydrocele tunicae vaginalis testiculi. Typis Jos. Zawadzki. Vilnae. 1812 8-o. str. 24.

Bukojemski Samuel. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. W r. 1821 promowany na doktora medycyny.

Diss. inaug. chirurgica: De fungo haematode. Vilnae. Zawadzki. 1821. 8-o.

Bukowiecki Józefat. Pochodził z Wołynia. Jako stypendysta rządowy słuchał medycyny w Uniwersytecie wileńskim. W czasie studyjów pomagał mu Michał ks. Ogiński. Po ukończeniu nauk i pozyskaniu stopnia doktora medycyny w r. 1815, został lekarzem wojskowym.

Diss. inaug. medico practica. De mania mensibus vernalibus 1815 anni crebro Vilnae obveniente. Vilnae 1815 8-o

Bułharowski Piotr. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie praktykował w Mińskiéj gubernii. W r. 1840 pozyskał dyplom doktora.

Diss. inaug. medico practica. De Scorbuto. Typis S. Blumowicz. Vilnae 1840. 8-o str. 80.

(Ciąg dalszy)

29 **Chodasewicz Michał.** Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. W r. 1826 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Diss. inaug. medica: De Asphyxia. Typis Dioecesanis ad Eccles. S. Casimiri Vilnae. 1826. 8-o. str. 45.

90 **Chodorowski Andrzej.** Pochodził z Mińska, gdzie pierwotne nauki ukończył. W Uniwersytecie wileńskim przykładał się do medycyny jako wychowaniec Instytutu lekarskiego na koszt rządu. Ukończył nauki ze stopniem doktora medycyny w r. 1825. Następnie wstąpił do służby rządowéj i zamieszkał w Kownie. Był najpierw członkiem zarządu lekarskiego kowieńskiego, późniéj przeniósł się do Białegostoku; skąd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego d. 10 Stycznia 1837 r. Mianowany inspektorem miejscowego zarządu lekarskiego w Kownie, pozostał na tém stanowisku aż do śmierci. Umarł z cholery w r. 1848 w Wiłkomierzu.

Diss. inaug. chirurg. practica: De abscessu per congestionem. Typis Manesii et Zymelii. Vilnae 1825. 8-o str. 51.

Choński Kazimierz. Urodził się w Krzemieńcu d. 12 Kwietnia 1814 roku. Otrzymał bardzo staranne wychowanie w domu. Ojciec jego Michał Pobóg, wychowaniec wszechnicy wileńskiéj był profesorem Liceum; Matka Maryja z domu Rucińskich liczyła się do bardzo wykształconych osób. Po ukończeniu Liceum w r. 1831 wyjechał zagranicę. Studyjował nauki lekarskie w Berlinie i Lipsku. Promowany na doktora medycyny w Berlinie w 1837 roku. Powróciwszy do kraju ponowił egzamin w Akademii medyko-chirurgicznéj, uzyskawszy w r. 1838 potwierdzenie uczonego stopnia. Zamieszkał w Słucku jako główny lekarz majątków księcia Wittgensteina (massa radziwiłowska). Urządził szpitale wzorowo, poobsadzał je lekarzami i felczerami, zaprowadził ład i porządek. W r. 1845 przybył do Wilna, został lekarzem szpitala żydowskiego i członkiem miejscowego zarządu lekarskiego. Czynny przyjmował udział w pracach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od 27 Października 1839 r., a vice-prezydentem na r. 1849. Mianowany Inspektorem lekarskim gubernii wołyńskiéj, przeniósł się do Żytomierza. Liczne korrespondencyje i rozprawy, nadsyłane Towarzystwu z Żytomierza, świadczą, że naukami ciągle się zajmował. Od r. 1860 mieszkał prawie ciągle na wsi, porzucił obowiązki służbowe, praktykę lekarską, a zaczął się oddawać przeważnie kwestyjom ekonomicznym i społecznym. Przyjmował czynny udział w pracach komissyi włościańskiéj żytomierskiéj i kijowskiéj. Umarł w r. 1882.

Cortex peruvianus zaleca się jako środek skuteczny przeciw rozwiniętéj wściekliźnie (hydrophobia). Ms. fol. 6 str. bez daty:

O wodach mineralnych w Pougue. Ms. 4-o str. 28. z Żytomierza 1857.

Zdanie sprawy z postępów terapii ogólnéj i materyi lekarskiéj. Ms. 4-o. 30. 1841.

De vitio quodam primae formationis interiorem potissimum tubi intestinalis partem et vesicam urinariam spectante. Berolini formis Nietackianis. 1837. 4-o str. 14. Diss. inaug.

Chrzczonowicz Józef. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Był stypendystą, wychowywał się w Instytucie lekarskim. Dopomagał mu w czasie studyjów uniwersyteckich Aleksander Ławiński ówczesny gubernator litewsko-wileński. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1812 wstąpił do służby wojskowéj.

De angore pectoris. Diss. inaug. medica. Typis Jos. Zawadzki. Vilnae 1812. 8-o 24.

Collignon Henryk. Pochodził z Warszawy. Studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Szczególną opieką otaczał go Józef Frank i do najlepszych uczniów zaliczał. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1808.

De pneumorrhagia. Typis Zawadzki. Vilnae 1808 8-o stz. 34.

Czajkowski Jan. Pochodził z Podola. Po ukończeniu pierwotnych nauk we Lwowie przybył do Wilna, gdzie studyjował medycynę. Pozyskawszy w 1811 roku dyplom doktorski osiedlił się w rodzinném mieście Kamieńcu. Tu przez kilkadziesiąt lat zajmował się praktyką, ciesząc się wielką wziętością. Dożywszy głębokiéj starości bo 90-u lat, (urodził się bowiem w 1779)—zakończył życie w Kamieńcu w 1869 roku.

De usu medico tartari emetici. Vilnae. J. Zawadzki 1811. 8-o str. 84. Diss. inaug.

Czarnowski Stanisław. Pochodził z Wilna. Po ukończeniu gimnazyjum i nauk lekarskich w mieście rodzinném—pozyskał dyplom doktorski w r. 1823. Praktyką zajmował się w Wilnie, pełniąc równocześnie obowiązki przy pocztamcie i w Dobroczynności. Umarł z cholery w Wilnie d. 13 Lipca 1856 r. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1824.

De phlebitide. Typis Marcinowski. Vilnae 1823. 8-o str. 32. Diss. inaug.

Ceretowicz Antoni. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Szkole Głównéj litewskiéj. Odzna-

czał się wielkiémi zdolnościami, celując między młodzieżą. Należał do Towarzystwa doskonalącéj się młodzi. któremu przewodniczył prof. fizyki Stubielewicz (ob. Mikołaj Mianowski). Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1803. wstąpił do służby wojskowéj i zamieszkał w Grodnie. Poświęcał się naukom, wybrany został na członka Towarzystwa Lekarskiego wileńskiego 12 Listopada 1808 roku, a w r. 1816 został członkiem Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół nauk. Umarł w Grodnie w r. 1826.

Diss. inaug. De galactirrhoea. Typis J. Zawadzki. Vilnae. 1803. 8-o str. 18.

Czermiński Walenty. Urodził się na Wołyniu. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, i takowe ukończył w r. 1820 ze stopniem doktora medycyny. Następnie osiedlił się w Żytomierzu gdzie życie zakończył.

Od r. 1823 był członkiem Towarzystwa lekarskiego. Nadsyłał liczne rozprawy przeznaczając je do dziennika medycyny, chirurgii i farmacyi; że zaś oddawał się homeopatyi, a w tym duchu opracowane artykuły nie nadawały się do „dziennika“ z innym programem, przeto zalegają w rękopiśmie w archiwum Towarzystwa lekarskiego.

Z rzeczy nie homeopatycznych:

Observ. medico-pract. binas illas melancholiae septemque variorum hepatis morborum. Ms. 1821.

Observationes duae de hernia umbilicali congenita ligatura ope radicitus curata. Ms. Z 12 Czerwca 1822 r.

De enteritide traumatica.; de tumore palpebris inferioris cystico. 1823.

Diss. inaug. Chirurg. pract. De hernia inguinali congenita. Typ. Basilianis. Vilnae. 1820.

Danefelt Donat. Studyjował medycynę w Petersburgu i w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w Akademii medyko-chirurgicznéj wileńskiéj.

De typho Abdominali. Petersburg. 1838. 8-o str. 73. Diss. inauguralis.

Darewski Weryha Konstanty. Pochodził z Mińska, gdzie pierwotne ukończył nauki. Studyjował medycynę w Wilnie. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1822 osiedlił się w rodzinném mieście jako lekarz rządowy, do czego był obowiązany będąc w Uniwersytecie stypendystą. Jako lekarz wyższych zdolności i niezmiernie szczęśliwy, szczególnie w praktyce kobiecéj—doszedł w krótkim czasie do wielkiéj wziętości. Umarł młodo w Mińsku w 1844 roku.

De peripneumoniarum varia sede. Vilnae. 1822. 8-o str. 25. Diss inaug.

Dawidowicz Izaak. Pochodził z miasteczka Żyżmory w powiecie trockim. Nauki lekarskie rozpoczął w Uniwersytecie wileńskim, ukończył w Królewcu, gdzie dyplom doktorski pozyskał w roku 1821. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin i uzyskał zatwierdzenie uczonego stopnia. Zajmował się praktyką lekarską w Wilnie i w stronach rodzinnych.

Diss. inaug. chirurgica exhibens causam aneurysmatis arteriae cruralis. Regiomonti typograph. Degeniana 1821. 4-o str. 23. 1 rys.

Derszkoff Felicyjan. Pochodził z Mińska. Po ukończeniu czterech klass w mieście rodzinném, udał się do Wilna i jako chłopiec aptekarski rozpoczął studyja przy aptece Uniwersyteckiéj. Zarządzający tą apteką Adjunkt uniwersytetu Jan Wolfgang na prośbę ojczyma Felicyjana, Józefa Baszyńskiego, skłonił Derszkoffa do rozpoczęcia całkowitego kursu nauk lekarskich (w 1806 r.). Na koszta utrzymania łożyli stryjowie Michał i Jakób, jeometra b. województwa mińskiego. Nie mało przyczyniał się i zacny Wolfgang protektor młodzieży ubogiéj lecz chętnéj do nauki. Ukończywszy nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny w r. 1819, zamieszkał w Wilnie i poświęcił się praktyce lekarskiéj. Magnetyzm liczył podówczas wielu zwolenników w Wilnie, Derszkoff zaliczał

się do najgorliwszych propagatorów. W r. 1827 wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego, w następnym r. umarł w Wilnie.

Diss. inaug. de hydrocephalo chronico binas observationes medico-practicas continens. Vilnae 1819. Typis A. Marcinowski. 8-o str. 49. 1 tablica.

40 **Dobrowolski Kazimierz Antoni.** Urodził się w Kamieńcu podolskim w 1802. Po ukończeniu miejscowego gimnazyjum, przeniósł się do Krzemieńca gdzie się poświęcał naukom fizycznym. Liczył się do celujących uczni, i dla tego wybrany na asystenta przy katedrze fizyki. Wkrótce jednakże porzucił to zajęcie, a udał się do Wilna, aby studyjować nauki lekarskie (1825). Ukończył takowe w r. 1829, ze stopniem doktorskim. Jako lekarz wojskowy przyjmował udział w wielu bitwach w czasie wojny tureckiéj, wówczas to poznajomił się z cholerą i dżumą, które panowały, a Dobrowolski niósł pomoc lekarską dotkniętym epidemiją. Po wysłużeniu obowiązkowych lat, porzucił służbę wojskową a wszedł do cywilnéj (1833) i jako lekarz powiatu zamieszkał w rodzinném mieście. Lecz i na tém stanowisku długo nie przebywał. W r. 1837 osiedlił się w Czarnym Ostrowiu jako lekarz domowy hr. Przezdzieckich. Ostatecznie zamieszkał we własnéj majętności Budne, gdzie się doczekał pięćdziesięcioletniego jubileuszu działalności lekarskiéj w r. 1879. W „Kłosach“ za rok 1879 znajduje się bijografija Dobrowolskiego.

De myelitide. Typis dioecesanis. Vilnae. 1829. 8-o str. 29

41 **Dobrowolski Kazimierz Bolesław.** Pochodził z Podola. Nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny ukończył w Wilnie w r. 1828. Praktyką lekarską w miejscu rodzinném zajmował się niedługo, wstąpił bowiem w r. 1831 do wojska polskiego; za męztwo i zasługi na polu bitwy otrzymał krzyż *virtuti militari*. Po skończeniu wojny opuścił kraj. W Paryżu ponowił egzamin doktorski (1842) dla pozyskania praw wolnéj praktyki.

Specimen inaugurale frequentiores cordis morbos in instituto clinico observatos exhibens. Vilnae. Glücksberg 1828. 8-o str. 39.

Dołner Franciszek. Pochodził z Wołynia, nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Po obronieniu rozprawy, którą przypisał Pelikanowi, otrzymał w r. 1823 stopień doktora medycyny. Pięćdziesięcioletni jubileusz doktorski obchodził w r. 1873. (ob. Adamowicz. Archiw. Towarz. Nr. 73. rok 1873).

De polypo narium. Typis B. Neumann. Vilnae 1823. 8-o str. 24. Diss. inaug. chirurg.

Domher Antoni. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie przy pomocy materyjalnéj Wolfganga. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1815, wszedł do służby rządowéj.

De trepanatione. Vilnae. Zawadzki. 1815. 8-o str. 42. Diss. inauguralis.

Domher Józef. Rodem z Galicyi. Studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskał dyplom doktorski w r. 1825, po obronieniu rozprawy przypisanéj Pelikanowi.

De ligatura arteriae carotidis communis. Typis Dioecesanis. Vilnae 1825. 8-o str. 32. Diss. inaug. chir.

Orzewicki Hipolit. Rodem z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1825, następnie służył w wojsku polskiém. Był ordynatorem w szpitalu ujazdowskim. Obserwacyje szpitalne nadsyłał Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 12 Października 1830 roku. Umarł w Warszawie w 1841 roku.

Kilka postrzeżeń praktycznych w szpitalu głównym gwardyi rossyjskiéj ujazdowskim w Warszawie, zebranych przez . . . . . (o nosaciźnie u ludzi). Ms. fol. 20 str. z 1828 r.

De iritide. Vilnae. Zawadzki. 1825. 8-o str. 29. Diss. inaug.

Dworzaczek Ferdynand Gotard Karol. Na rozprawie inauguralnéj podpisał się „*Varsaviensis*", tymczasem pochodził z Pruss królewskich. Urodził się w Szłuchowie d. 5

Maja 1804 roku. Nauki gimnazyjalne kończył w Warszawie. Studyja lekarskie rozpoczął w Warszawie, następnie w Berlinie i Paryżu, gdzie zapoznał się z Sewerynem Gałęzowskim prof. chirurgii Uniwersytetu wileńskiego. Ten ostatni zachęcił Dworzaczka promować się w Wilnie i nawet listy polecające pisał za nim do Wilna. Dworzaczek przybył do Wilna, i obroniwszy rozprawę pozyskał dyplom doktorski. W r. 1831 pełnił obowiązki lekarza wojskowego. Szczególniéj się zasłużył, ratując ofiary epidemii cholerycznéj w szpitalu w Zamościu. Dla dalszego ćwiczenia się w naukach, wyjechał powtórnie za granicę. Po powrocie do kraju mianowany naczelnym lekarzem szpitala ewangielickiego w r. 1837. Na tém stanowisku zaledwie przebył 10 lat, zaniewidział, więc z wielką stratą dla chorych i nauki musiał zarzucić wykonawstwo lekarskie. Opuścił Warszawę, zamieszkał we wsi Topola królewska niedaleko Łęczycy, gdzie życie zakończył w 1877 roku. Bijografije jego ogłosił Tygod. ilustrowany w 1876 r.

7956 De morbis cutis syphiliticis (dedykowana Jędrzejowi
37 Śniadeckiemu). Vilnae. Typis Josephi Zawadzki. 1830. 8-o str. 36. Diss. inauguralis.

47 **Dyrwiański Jan.** Urodził się na Żmudzi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta w Instytucie lekarskim przy Uniwersytecie. Otrzymawszy stopień doktorski w r. 1815, zamieszkał w Szkudach i poświęcał się praktyce lekarskiéj. Następnie został przeniesiony na posadę rządową do Rygi, skąd nadsyłał rozprawy do Towarzystwa lekarskiego (1842), którego był członkiem od r. 1820.

Historia hydrocele. Ms. 4-o str. 6. z 4 Lutego 1820.

Historyja gorączki nerwowéj z gangreną. Ms. 4-o str. 4 z tegoż roku.

36 Diss. inaug. Historiam hydrophobiae exhibens. Typis Basilianis. Vilnae. 1815. 8-o.

48 **Dziewoński Zacharyjasz.** Urodził się na Litwie we wsi Parczewskich Czerwonym dworze, z którymi był w pokrewieństwie, około 1804 roku. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się

tamże w r. 1830. W następnym opuścił kraj ojczysty i udał się do Francyi. Wstąpił do wojskowéj służby i jako lekarz legii zagranicznéj dzielił z nią losy we wszystkich kampanijach afrykańskich. W czasie wojny krymskiéj był lekarzem 68 pułku piechoty; za odznaczenie się, pozyskał krzyż legii honorowéj, Mianowany starszym lekarzem 4-go pułku artyleryi, umarł na tém stanowisku w dniu 5 Marca 1872 roku przeżywszy lal 70.

Conspectus nosologicus impetiginum. Vilnae. Typis A. Marcinowski. 1830. 8-o 83.

Eberlein Franciszek. W szkole Głównéj litewskiéj razem z Mikołajem Mianowskim i Wolfgangiem studyjował nauki lekarskie. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1801. Następnie wstąpił do służby rządowéj i był Inspektorem miejscowego zarządu lekarskiego w Kijowie. W r. 1826 wybrany został członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Najprawdopodobniéj był niemcem, listy jego po-polsku pisane wiele pozostawiają do życzenia. W jednym z nich, datowanym z Kijowa 12 Marca 1819, pisze w przypisku „chociaż wiele omyłek, lecz służy za dowód, żem nie zapomniał po polsku".

Eichwald Edward. Urodził się w Mitawie. Po ukończeniu w mieście rodzinném nauk gimnazyjalnych przeniósł się do Berlina, gdzie studyjował nauki przyrodnicze i lekarskie (1814—1817). Następnie podróżował w celach naukowych po Europie. Doktoryzował się w Wilnie w 1819 roku. W r. 1821 mianowany docentem w Dorpacie, a po dwóch latach przeniesiony do Kazania na katedrę Zoologii i Akuszeryi. Z Kazania przedsiębrał wycieczki naukowe. Zwiedził Kaukaz i Azow. W r. 1827 mianowany profesorem zoologii w Uniwersytecie wileńskim.

Katedra anatomii porównawczéj w Wilnie należała do najmłodszych. Bojanus w r. 1815 zaczął wykładać anatomiję porównawczą jako naukę osobną i podwalinę fizyjologii—a późniéj Fortunat Jurewicz zastosował ją do wykładów zoologii. Gdy Jurewicz cierpiąc pomieszanie

zmysłów, musiał mieć zastępcę—zaproponowano Adamowiczowi tę katedrę. Propozycyi fakultetu Adamowicz nie przyjął dla łatwo zrozumianych względów, więc mianowano Eichwalda. Wykłady zoologii p. Eichwalda należą do najświetniejszych. Podobnież jak poprzednicy jego, niegdyś Forster, a niedawno Jurewicz, był obeznany ze wszystkiemi gałęziami nauk przyrodzonych. Niedorównał tylko Gilibertowi, gdyż ten go przewyższał pod względem botaniki, tak jak Bojanus, przewyższał pod względem anatomii (porów. Adamowicz: Krótki rys początków i postępów anatomii str. 53). W r. 1829 puścił się w podróż naukową po Litwie i zwiedził ją aż do brzegów morza czarnego. Po zamknięciu Uniwersytetu, wykładał w Akademii medyko-chirurgicznéj zoologiję, mineralogiję i anatomiję porównawczą. Był sekretarzem uczonym Akademii. W r. 1838 opuścił Wilno, udając się do Petersburga, gdzie był powołanym na profesora Akademii. Wykładał zoologiję i mineralogiję; a niezależnie od tego wykładał paleontologiję w Instytucie górniczym. Z Petersburga częste urządzał wycieczki naukowe ponad Baltykiem. Badał Estoniję i Finlandyję. Na stanowisku profesora przebył do r. 1851 Był członkiem czynnym a późniéj honorowym Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł w 1876 r.

De Selachis Aristotelis. Vilnae. Typ. J. Zawadzki. 1819. 8-o str. 76 i 2 karty. Diss inaug.

Ellrich Behrent Jan. Pochodził z Turyngii. Nauk lekarskich słuchał w Królewcu, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Szkoła Główna litewska zatwierdziła go w stopniu doktorskim w 1794 r. Praktykował w Wilnie, był członkiem miejscowego zarządu lekarskiego jako operator; następnie mianowany Inspektorem zarządu lekarskiego w Białymstoku, został wybranym na członka korrespondenta Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w 1826 r. Umarł w Warszawie 1844 r.

De novo contra rabiem remedio. Ms. z 12 Lutego 1826 r. Specimen inaug. med. De febre petechiali in urbe et

agro Vilnensi anno 1794. epidemica. Regiomonti s. a. 4-o typ. Hartungi.

Fischer Adam. Słynny praktyk i filantrop kowieński. Urodził sią w Wilnie w 1794 roku. Pierwotnie przykładał się do farmacyi, a następnie zaczął studyjować nauki lekarskie; doktoryzował się w Wilnie w r. 1829. Rozprawy doktorskiéj nieznamy, prawdopodobnie nie była drukowaną. Zostawszy lekarzem w r. 1820, praktykował w Birżach jako domowy lekarz hr. Michała Tyszkiewicza; w r. 1829 mianowany lekarzem miejskim w Wilnie. Na tem stanowisku był do r. 1841, w którym przeniósł się do Kowna, jako członek miejscowego zarządu lekarskiego, na posadę akuszera. W r. 1864 opuścił zajmowane dotychczas stanowisko i w zupełności poświęcił się praktyce lekarskiéj. Wziętość miał ogromną, a będąc bardzo szczęśliwym w praktyce, znacznéj dorobił się fortuny. Był prawego charakteru i bardzo dobroczynny. Śmierć jego w 1869 roku okryła żałobą Kowno i dalekie okolice.

Frank Esaias Jakób. Pochodził z Berlina. Nauki lekarskie studyjował w Szkole Głównéj litewskiéj. Wiele zawdzięczał prof. Langmajerowi, jak o tém pisze w dedykacyi swéj rozprawy inauguralnéj. Rozprawa ta była pierwszą z drukowanych w Wilnie. Wolną praktyką zajmował się w Inflantach. Był domowym lekarzem w Krasławiu u hr. Platerów. Liczył się do bardzo uczonych lekarzów i wziętych praktyków. Na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego wybrany d. 12 Sierpnia 1807 roku.

Tentamen inaugurale medicum super causam proximam febrium. Vilnae 1793. 8-o str 18. Typis S. R. M. penes Academiam

Gałęzowski Maciéj. Pochodził z Litwy. Pierwotne nauki i medycynę studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1812, poczém wstąpił do służby rządowéj. Wiele zawdzięczał Stanisławowi Lachnickiemu, prałatowi wileńskiemu, który ua koszta nauki łożył.

De haemorrhoidibus in genere et precipue de cura haemorrhoidum coecarum. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1812 8-o. str. 26.

52 **Gałęzowski Seweryn.** Urodził się na Ukrainie d. 25 Stycznia 1801 roku. Pierwotne nauki ukończył w szkole bazylijańskiéj w Humaniu, medycynę studyjował w Wilnie. Liczył się do celujących uczniów, zwracał na siebie powszechną uwagę profesorów, którzy zawczasu o katedrze dla niego przemyśliwali. Doktoryzował się w r. 1824 i następnie pozostał przy Uniwersytecie. Ponieważ rektor, wówczas jeszcze zastępca Pelikan, był jeszcze i dziekanem, przeto wykładali jego przedmioty zastępcy. Jednym z takich na katedrze chirurgii był Gałęzowski. Mianowany Adjunktem, prowadził wykłady z wielkim talentem. Dla dalszego kształcenia się w chirurgii wyjechał za granicę na koszt rządu. Zwiedził (od r. 1828) celniejsze szkoły lekarskie w Niemczech, był w Paryżu i Londynie. Rok 1831 powołał go do Warszawy, gdzie niósł pomoc chirurgiczną rannym. Za szczególne poświęcenie się i zasługi ozdobiony został złotym krzyżem *virtuti militari*. Opuściwszy kraj na zawsze, studyjował nauki lekarskie w Niemczech przeważnie w Berlinie. W r. 1834 opuścił Europę i osiedlił się w Meksyku, gdzie pozyskał sobie uznanie i wziętość. Od r. 1848 mieszkał stale w Paryżu gdzie zasłynął jako znakomity chirurg. Wziętość ta zapewniła Gałęzowskiemu byt niezależny. Przyszedłszy do zamożności, hojnie się dzielił z potrzebującymi. Umarł w Paryżu w 1878 r. Legata, jakie porobił w swym testamencie, znamionują człowieka w całém znaczeniu tego wyrazu.

De variola mitigata. Vilnae. Typis Zymelii et Manesii. 1824. 8-o 37.

53 **Gnoiński Piotr.** Słynny praktyk nowogródzki. Urodził się na Litwie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1823. Osiedliwszy się w Nowogródku, prędko pozyskał wziętość sławnego lekarza. Z licznych jego praktyk, notuję charakterystyczną: Zachorował gubernator grodzieński Murawiew, lekarze stracili nadzieję— wezwano Gnoińskiego, Murawiew wyzdrowiał. „Uratowałeś mi życie doktorze, rzekł gubernator, jeżeli przyjdzie

na ciebie ciężka chwila a będę mógł dopomódz ci—przypomnij się." Upłynęło lat 30. Murawiew, przechodząc różne koleje, został jenerał-gubernatorem wileńskim, a Gnoiński po staremu praktykował w Nowogródku. Traf mieć chciał, że się z sobą spotkali, Gnoiński przypomniał się — Murawiew dotrzymał słowa. W d. 27 Czerwca 1873 roku obchodził jubileusz pięćdziesięcioletniéj działalności lekarskiéj. Wkrótce potém umarł w Nowogródku.

40 Diss. inaug. Obstetricio practica. De asphyxia neonatorum. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1823. 8-o str. 24.

54 **Godziemba Andrzéj.** Pochodził z Warszawy, gdzie pierwotne nauki ukończył. Medycynę studyjował w Wilnie. Po obrobieniu rozprawy inauguralnéj (dedykowanéj Janowi Śniadeckiemu) pozyskał dyplom doktorski w r. 1812.

Tentamen inaug. diagnosim typhi et encephalitidis sistens. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1812. 8 o str. 52

55 **Gołębiowski Ignacy.** Urodził się w Wilnie. Pierwotne nauki ukończył w rodzinném mieście, do medycyny przykładał się w Akademii Medyko-chirurgicznéj, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Następnie przeniósł się na Podole, gdzie dotychczas pozostaje, pierwotnie jako przyboczny lekarz księżnéj feldmarszałkowéj Wittgenstein (wdowy) w Kamionce. Od r. 1850 jest członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Dwa wypadki nosacizny wydarzone u ludzi dozorujących konie. 1820. Ms. De resectione ossium particulari in eorum continuitate. Vilnae. Typis S. Blumowicz 1842 8-o str. 150. Diss. inaug. 41

56 **Grabowiecki Józef.** Pochodził z Podlasia. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim; następnie otrzymawszy stopień lekarza zamieszkał w Swisłoczy i oddał się wolnéj praktyce, komunikując Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od d. 12 Marca 1816 r., swoje spostrzeżenia. W r. 1817 pozyskał dyplom doktorski. Ze Swisłoczy przeniósł się do Szczuczyna, gdzie życie zakończył w roku 1844.

Historia fistulae ventriculi. 1815. Ms.

Observationes de antracibus ex usu carnium animalium lienitide laborantium z d. 12 Lutego 1824. Ms.

42 De fluore albo. Typ. Sch. Piar. Vilnae 1817. 8-o str. 23. Diss. inaug.

57 **Grass Chrystyjan**. Pochodził z Warszawy. Nauki lekarskie odbywał w Szkole Głównéj litewskiéj razem z Mianowskim, Czeretowiczem i in. Liczył się do bardzo zdolnych słuchaczy i celujących uczniów. Należał do T o w a r z y s t w a d o s k o n a l ą c é j s i ę m ł o d z i. Po otrzymaniu stopnia lekarza zamieszkał w Wilnie, oddając się praktyce i przygotowując się równocześnie do doktorskiego egzaminu. Promowany w r. 1821. W następnym roku wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Był późniéj lekarzem Instytutu Szlacheckiego. Umarł w Wilnie 19 Lipca 1863 r.

43 De artuum amputatione universa. Vilnae. Zawadzki 1821. 8-o str. 59. Diss. inaug.

58 **Grotkowski Ludwik**. Pochodził z Kijowa, gdzie urodził się w r. 1797. Nauk lekarskich słuchał w Wilnie. Za staraniem Franka wszedł do Instytutu lekarskiego jako stypendysta rządowy. Po uzyskaniu dyplomu doktorskiego w r. 1822, osiedlił się w rodzinném mieście jako lekarz rządowy i tam umarł 30 Maja 1860 r.

44 De asthmate. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1882. 8-o str. 44. Diss. inaug.

59 **Gutt Ferdynand**. Urodził się w Wilnie. Ojciec jego aptekarz pochodził z Bawaryi. Pierwotne nauki i studyja uniwersyteckie odbywał w rodzinném mieście. Po uzyskaniu dyplomu doktorskiego w r. 1823, poświęcił się praktyce lekarskiéj i zaczął przyjmować czynny udział w zajęciach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1825. Pozyskał rozgłos od chwili, gdy opuścił kraj ze szwagrem Andrzejem Towiańskim (1842) i osiedlił się we Francyi. W Paryżu przykładał się do medycyny, a pozyskawszy prawo wolnéj praktyki zamieszkał w Nanterre. Zmuszony

opuścić Francyję, osiedlił się w Szwajcaryi. Życia dokonał w Zurychu w 1871 r.

Analecta de morbis columnae vertebralis. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1823. 8 o str. 42. Diss. inaug.

Guze Rudolf. Znakomity akuszer wileński, nauki lekarskie studyjował w rodzinnem mieście. Był asystentem kliniki akuszeryjnéj prof. Mianowskiego. Promowany na doktora medycyny, poświęcał się praktyce lekarskiéj—akuszeryjnéj. Był lekarzem seminaryjum katolickiego, członkiem Tow. lekarskiego wileńskiego. Umarł 10 Czerwca 1872 r. w Wilnie, pochowany na cmentarzu bernardyńskim.

De placenta praevia. Vilnae. 1830. 8-o. Diss. inaug.

Hausman T. R. D. lekarz wojskowy w korpusie litewskim. Po obronieniu tezy w Szkole Głównéj litewskiéj w 1799 promowany na doktora medycyny. Mieszkał w Wilnie i był jednym z nielicznych naówczas propagatorów homeopatii na Litwie.

Hechel Fryderyk Bogumił. Pierwotne nanki gimnazyalne ukończył w rodzinném mieście Wilnie. Przykładał się do filozofii i pozyskał stopień magistra. Następnie zaczął studyjować medycynę od r. 1813 i ukończył takową w r. 1818 ze stopniem doktora medycyny. Osiedliwszy się w Ucianie, jako lekarz praktykujący, wybrany został członkiém Towarzystwa lekarskiego wileńskiego 12 czerwca 1820. Po trzech latach praktyki wyjechał w podróż naukową za granicę, zwiedził ważniejsze szkoły lekarskie w całéj prawie Europie, był w Niemczech, Danii, Hollandyi, Anglii, Francyi, Włoszech i dotarł aż do krajów podbiegunowych; — był bowiem w Laponii. W Berlinie i Wiedniu przeważnie studiom się poświęcał. W r. 1835 pozyskał katedrę w Uniwersytecie Jagiellońskim medycyny sądowéj i policyi lekarskiéj. Oprócz ogromnéj nauki, słynął z wymowy. Chętny do posług obywatelskich zwrócił na siebie uwagę; wybrany został na sejm rzeczypospolitéj krakowskiéj jako przedstawiciel Uniwersytetu (1845). Prócz

tego w każdéj ważniejszéj sprawie obchodzącéj ogół, żywy przyjmował udział. Zasłużony ten mąż zakończył życie w Graefenbergu w dniu 7 Maja 1851 przeżywszy zaledwie 56 lat.

Diss. inaug. medic—pract. doctrinam de zostere casibus practicis locupletans. Vilnae. Typis Scholarum piarum. 1818 8-o str. 19.

Heimann Benedykt. Urodził się w Wilnie. Nauki lekarskie studiował w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1829, wstąpił do wojska polskiego. Praktyką lekarską mało się zajmował. Mając szczególne zamiłowanie do nauk przyrodniczych, zaczął przeważnie poświęcać się chemii, co ułatwiło mu pozyskanie katedry chemii w Uniwersytecie moskiewskim.

De medendi methode revulsiva. Vilnae. Typ J. Zawadzki. 1829. 8-o str. 55. Diss. inaug.

Heinrich Teodor. Pochodził z Wittembergu. Do warszawy przybył jako urzędnik pruski. Gdy księstwo warszawskie ogłoszono, Heinrich porzucił służbę (do czego był okolicznościami zmuszony), a zaczął zajmować się farmacyją. W r. 1813 założył aptekę w Warszawie. Następnie studiował medycynę w Berlinie, promowany na doktora w Jenie. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Wilnie, co mu ułatwiło objąć katedrę profesorską w Instytucie agronomicznym—dotychczas bowiem wykładał chemię zastępczo. Profesorem był aż do r. 1831. Od r. 1836 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego; od 1844 członkiem Rady lekarskiéj Królestwa Polskiego. Był czynnym członkiem wielu filantropijnych stowarzyszeń w Warszawie i na tem stanowisku, bardzo się zasłużył dla kraju, który za drugą ojczyznę uważał. Umarł w Warszawie w 1869 roku, przeżywszy około 80 lat.

De anevrysmate arteriae iliaceae externae. Vilnae 1824. 83. Diss inaug.

Heinrichsen H. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, po obronie tezy w 1809 roku pozyskał dyplom doktora medycyny.

Heltzl Józef. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Promowany na Doktora medycyny w r. 1826.

De ani fistula. Vilnae. A. Marcinowski. 1826. 8-o str. 40. Diss. inaug.

Herberski Wincenty Władysław. Pochodził ze Słonima, gdzie się urodził w 1784 r. Początkowe nauki pobierał w miejscowéj szkole XX. Kanoników lateraneńskich, podobno był nawet w nowicyjacie i ćwiczył się w teologii; wkrótce jednakże, bo już w r. 1803 zaczął słuchać w Wilnie nauk przyrodniczych. W r. 1804 wyjechał do Petersburga i tam poświęcać się zaczął agronomii. Agronomem nie został, ale miał zręczność wyuczyć się po angielsku, a w Instytucie pedagogicznym petersburgskim wysłuchał kursów fizyki, chemii i teoryi gospodarstwa wiejskiego.

W r. 1806 powrócił do Wilna i zaczął studyjować nauki lekarskie. Jakiś czas był pomocnikiem Briotego przy wykładach chirurgii. W r. 1812 pozyskał dyplom doktorski. W r. 1814 po śmierci Błaszczykiewicza, Frank zalecał Herberskiego na Adjunkta; rektor Śniadecki sprzeciwiał się temu, kierując się zasadą, że im dłużéj młody uczony będzie zastępcą—to w oczekiwaniu awansu, gorliwiéj będzie spełniał obowiązki; prócz tego, z licznych zastępców, można będzie wybrać najgodniejszych. Starania Franka odniosły jednakże pożądany skutek, bo Herberski mianowany został adjunktem i pomocnikiem prof. kliniki medycznéj. Po śmierci Niszkowskiego, Herberski w ciągu jednego roku wykładał kurs chirurgii praktycznéj (z 1816 na 1817). Dzięki szczególniejszemu poparciu Franka, Herberski w końcu r. 1817, wysłany został do Wiednia dla studyjowania oftalmologii u sławnego Beera. Po roku studyjów wyćwiczywszy się dostatecznie, musiałby wrócić do kraju, gdyby Frank znowu nie wyjednał u rządu Uniwersytetu pozwolenia i funduszu na dalsze przebywanie zagranicą. Nie mogąc Frank wyjednać osobnéj katedry okulistyki, w któréjby Herberski mógł wykładać, zalecił temu ostatniemu, aby w dalszéj podróży naukowéj zwracał uwagę na nowe wynalazki diagnostyczne w Paryżu. Miałem w swém ręku jeden z listów Herberskiego z Wiednia. Charakterystycznym jest jeden ustęp, „O opinii fakultetu medycznego przez rząd uniwersytetu potwierdzonej, iż okulistyka nie jest potrzebną, pisałem obszerniey do W-go Pelikana. Starałem się go przekonać, iż, co cały świat uznaje za potrzebne i pożyteczne, to u nas nic nie znaczy, potrzeba byśmy zawsze i we wszystkiem byli ostatniemi“. Herberski zbyt stronnie, co nie dziwna, był bowiem mocno zainteresowany, ale i niesprawiedliwie zapatruje się na decyzyję fakultetu. Inne były motywa usunięcia okulistyki na jakiś czas, lecz nigdy dla tego, żeby ona była niepotrzebną. W inném miejscu będę miał sposobność obszerniéj o tém powiedziéć. Herberski wyjechał do Paryża i poświęcił

się badaniom naukowym. Dopiéro w r. 1823 powrócił do Wilna już po wyjeździe Franka. Zajął miejsce swego nauczyciela-protektora, w charakterze dawniejszym — adjunkta. Pobyt prawie sześcioletni za granicą bardzo dodatnio wpłynął na naukowe wykształcenie Herberskiego. Powrócił z bogatym zasobem wiadomości praktycznych, wiele pomysłów, wiele wynalazków w rodzaju próby jeszcze wprowadzanych w wielkich szpitalach za granicą, zastosował niezwłocznie w klinice. Jakkolwiek Abicht i Rymkiewicz wprowadzali już użycie stetoskopu, pierwszy dopiéro Herberski, wyćwiczony pod okiem Laennec'a, używać go zaczął, objaśniając w klinice jego przeznaczenie, za co ściągnął nawet na siebie niechęć starych praktyków wileńskich, szczególniéj gdy w prywatnéj praktyce i na konsyliach, bez stetoskopu nie mógł się obejść. O ile znakomitym był klinicystą i pod tym względem godnie spełniał zadanie, o tyle, jak piszą jego biografowie, był parodią Franka jako teoretyk, wykładając terapię szczegółową. „Zimny i ciężki jego wykład, pisze Homolicki, tracił jeszcze na jakiemś ponurém, wielce niemiłém i nużącem, wpółnosowém, monotonnem wysłowianiu się i gęstych błędach w łacinie, narażających go czasem na przekąsy słuchaczów". Niezależnie od professury, cieszył się wielką wziętością, jako lekarz praktyk. Dorobił się znacznego mienia, był bowiem niezmiernie zapobiegliwy i więcéj niż oszczędny. Umarł w roku 1827, mając lat 42. Po jego śmierci wykład terapii szczegółowéj i prowadzenie kliniki rozdzielono między dwóch professorów. Klinikę zaczął prowadzić wielki Jędrzéj Śniadecki przy pomocy Józefa Mianowskiego; kurs zaś terapii szczegółowéj wykładać zaczął z wielkim talentem Feliks Rymkiewicz. Rozdwojenie to trwało do końca życia Śniadeckiego.

De hydrope specus vertebralis. Vilnae. Typ. I. Zawadzki. 1812. 8-o str. 36. Diss. inaug.

Hildesheim. Promowany na doktora medycyny w Szkole Główném litewskiéj w r. 1800.

64 **Hłuszniewicz Antoni.** Pochodził z Litwy. Do nauk przyrodniczych przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy stopień magistra filozofii, zaczął studyjować nauki lekarskie. Był jednym ze zdolniejszych uczniów Franka. W r. 1822 pozyskał dyplom Doktora medycyny.

51 Diss. inaug. med. practica. De visci quercini virtute in peculiari tussis specie. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1822. 8-o str. 19.

65 **Hołowiński Antoni.** Pochodził z Wołynia. Był bratem metropolity. Dziecięce lata przepędził w niedostatku, o czém wspomina szczegółowo znakomity brat jego w swéj „Tece rozmaitości“. Po ukończeniu szkół w Międzyrzecu, przybył do Wilna i zaczął studyjować medycynę. W czasie studyjów opiekował się nim, a może i materyjalnie pomagał ówczesny Inspektor zarządu lekarskiego Andrzej Seyfert. Po otrzymaniu stopnia Doktora medycyny w r. 1829, zamieszkał w rodzinnych stronach. Umarł około 1840 roku w Żytomierzu.

52 De ictero. Vilnae. Typis A. Marcinowski. 1829. 8-o str. 36. Diss. inaug.

66 **Homolicki Michał.** Urodził się w dniu 22 listopada 1791 roku we wsi Białowiczach, w powiecie słonimskim, gdzie ojciec jego był parochem. Po ukończeniu szkoły powiatowéj bazyliańskiéj w Żyrowicach w 1808, zapisał się na wydział lekarski w Wilnie, mimo zgorszenia przychylnego mu duchowieństwa, i protestu parafian, którzy pragnęli mieć go następcą po zacnym ich proboszczu. Przyjęty na koszt rządu do Instytutu lekarskiego, w r. 1815 otrzymał dyplom doktora medycyny i zaraz objął obowiązki pomocnika sekretarza fakultetu lekarskiego i korrepetytora przy klinice medycznéj. Dzięki staraniom Franka pozostał przy Uniwersytecie, gdzie mógł odsłużyć obowiązkowe lata jako stypendysta rządowy. W r. 1815 został członkiem Towarzystwa lekarskiego. W r. 1816 został sekretarzem fakultetu i zaczął wykładać fizyjologię po wyjeździe Mianowskiego Mikołaja za granicę. Dla wykładu téj

nauki zamiast kursu półrocznego, przybierał coraz większą liczbę godzin i skutkiem tego utworzył kurs roczny, na co zwrócił uwagę rządu Uniwersytetu, który go przedstawił na Adjunkta. Mianowany został Adjunktem 17 grudnia 1819 r. Pełniąc te obowiązki z wielkim pożytkiem dla słuchaczy, mianowany został w grudniu 1824 r. prof. nadzwyczajnym fizyjologii. Gdy stan zdrowia (krwotoki płucne) nie dozwalał mu pełnić obowiązków professorskich podał się do dymisyi. Otrzymał ją we wrześniu 1827 z emeryturą 500 rubli. Suma ta była wystarczającą dla niego na roczne utrzymanie. Nie zajmując się prawie nigdy medycyną praktyczną (jedna bowiem niefortunna praktyka w domu ks. Ogińskiéj w r. 1817 zraziła go do praktyki) — po opuszczeniu katedry — zupełnie zarzucił nauki lekarskie, a poświęcił się historyi, a szczególniéj paleografii i archeologii. Wyuczenie się paleografii przyszło mu z wielką łatwością a studyja nad zabytkami archeologicznémi wileńskiémi, zachęciły go do głębokich badań przeszłości Wilna. W obu tych gałęziach nabył takiéj głębokiéj wiedzy, że krytyczne rozprawy odnośnie Wilna są pierwszorzędnéj wartości. Pierwszą taką rozprawą na szerszą skalę była krytyka Historyi Wilna Kraszewskiego. Krytyka była ostrą, lecz musiała być sprawiedliwą, gdy ceniony dziś Jubilat, ów krytykowany pierwszy tom zupełnie przerobił i powtórnie go wydał. Historyja katedry wileńskiéj, w szeregu cennych artykułów pomieszczanych w „Wizerunkach“ jest znakomitą pracą i jak dotąd — jedyną. Jako członek Muzeum starożytności opisywał groby królewskie w Wilnie pod kaplicą Ś-go Kazimierza znajdujące się; zajmował się i życiem Ś-go Kazimierza. Na lat kilka przed śmiercią zaczął zajmować się piśmiennictwem lekarskiém i przyjmować od czasu do czasu udział w pracach Towarzystwa lekarskiego. Ostatnią pracą naukową Homolickiego są uwagi nad pamiętnikami Franka, niegdyś swego nauczyciela, dobroczyńcy i przyjaciela. Umarł w Wilnie d. 21 stycznia 1861 r. Pochowany na Rossie.

Historya szczególnego zranienia kiszek, zawierająca w sobie opisanie soku żółciowo-pankreatycznego i wiele doświadczeń z nim poczynionych. Ms. 4-o str. 54. 1 tabl. z 1815 r.

De vasorum sanguiferorum vi in morbis nervovis producendis. Vilnae. Zawadzki. 1815. 8-o str. 33 Dissertatio inauguralis.

Horodecki Jan. Pochodził z Białéj Rusi. Po ukończeniu gimnazyjum mohilewskiego, przybył do Wilna i zaczął przykładać się do nauk przyrodniczych; pozyskawszy stopień magistra filozofii, wstąpił na wydział lekarski, który kończył w r. 1818 ze stopniem doktora medycyny.

Diss. inaug. De metritide binas observationes medicopracticas continens. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1818. 8-o str. 33.

Hreczyna Tadeusz. Pochodził z Wołynia, nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Jako wychowaniec Instytutu lekarskiego obowiązany był poświęcić się służbie rządowéj. Otrzymawszy stopień doktora medycyny w r. 1815 wyjechał do Kamczatki na lekarza powiatowego i zamieszkał w Hiżydze. Z małoznanego kraju wysyłał listy do Józefa Franka i Michała Homolickiego, treścią których były opisy Kamczatki pod względem przyrodniczym i lekarskim. Listy te drukowano w Dzienniku wileńskim (1817. VI. 152) i w Pamiętniku Towarz. lek. wil. (1818). W r. 1818 wybrany został członkiem korrespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Po wysłużeniu oznaczonych lat, powrócił do Wilna, gdzie zakończył życie w r. 1834.

Diss. doctrinam de exanthemate mercuriali casu practico locupletans. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1815. 8-o.

Huryn Wincenty. Urodzony na Litwie, słuchał na koszt rządu medycyny w Uniwersytecie. Pozyskawszy w r. 1817 dyplom doktorski, wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

Diss. inaug. med. pract. Observationes nonnullas circa peripneumonias mense Aprili anni 1817 Vilnae grassantes

exhibens. Typ. Sch. Piarum (Alex. Żołkowski) Vilnae. 1817 8-o str. 21. 2 n. 16.

70 **Jankowski Józef.** Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie, pozyskał dyplom doktorski w r. 1812. Praktyką lekarską zajmował się najpierw w Wilnie, późniéj w Traszkunach, w dzisiejszéj gubernii kowieńskiéj, gdzie był lekarzem miejscowego gimnazyjum. W dniu 12 grudnia 1820 r. wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

De calculis viarum urinarium eorumque analysi chemica. Vilnae. Zawadzki. 1812. 8-o str. 60.

71 **Janowicki Paweł.** Pochodził z Podola. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim ze stopniem Doktora medycyny, osiedlił się na Żmudzi, gdzie zajmował się wykonawstem lekarskiem. Zamieszkał w Olsiadach, zkąd był wybrany członkiem korrespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1827. Następnie przeniósł się do Telsz, a ostatecznie mieszkał w Worniach, gdzie życie zakończył w r. 1869.

De brachii extirpatione. Vilnae. Typis Marcinowski. 1824. 8-o str. 28. 2 n. 16. Diss. inaug.

72 **Janowski Jerzy.** Urodził się na Białéj Rusi. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie kosztem swego stryja Andrzeja jeometry W. X. litewskiego. W r. 1827 otrzymawszy dyplom doktora medycyny, wyjechał na Żmudź i osiedlił się w Worniach, jako domowy lekarz Księcia Biskupa Giedroycia. Na tém stanowisku pozostał aż do śmierci, która nastąpiła około 1838 roku.

De archoptosi. Vilnae. 1827. 8-o str. 31. Typis B. Neumann.

73 **Jasieński Andrzej.** Pochodził z Litwy. Będąc spokrewnionym z marszałkiem Jasieńskim, właścicielem Werek pod Wilnem, korzystał z jego opieki i pomocy materyjalnéj podczas studyjów medycyny w Uniwersytecie. W nowo uorganizowanéj Akademii, przerwane w Uniwersytecie nauki dokończył w r. 1834. Poczém zamieszkał

w Werkach, zajmując bez przerwy naukami lekarskiémi. W r. 1842 promowany na Doktora medycyny, był jednym z ostatnich doktorów, promowanych w Wilnie,

De metrorrhagia gravidarum. Vilnae. Romm. 1842. 8-o str. 77. Diss. inaug.

Jasiński Józef. Rozpoczął nauki w Grodnie pod Gilibertem — prawdopodobnie mimo chęci wzięty z ekonomii królewskiéj, jak to było w obyczaju, gdyż młodzież dobrowolnie iść nie chciała. Razem z professorami udał się do Wilna, gdzie kończył nauki. Pozyskał najpierw stopień doktora filozofii, a późniéj ukończywszy nauki lekarskie, promowany na doktora medycyny w 1798 roku. W r. 1814 wybrany na Członka Towarz. lekarskiego. Zajmował się praktyką lekarską najpierw w Wilnie, późniéj w Nowogródku, gdzie życie zakończył w r. 1825.

Jasiukowicz Józef. Urodził się dnia 30 Września 1798 roku, z ojca Wincentego i Maryjanny z Tomaszewiczów, w wiosce dziedzicznéj Luszczyki, w powiecie święciańskim. Początkowe nauki pobierał w Postawach; następnie w sławnéj szkole boruńskiéj ukończył nauki gimnazyjalne. W Uniwersytecie wileńskim studyjował nauki lekarskie na koszt rządu. W r. 1824 promowany na Doktora medycyny. Będąc wychowańcem Instytutu lekarskiego, obowiązkowo wstąpił do służby rządowéj. Mianowany lekarzem powiatu i miasta Dynaburga, pozostawał na tém stanowisku aż do roku 1854. Był bardzo pracowitym lekarzem i szczęśliwym praktykiem. Liczne składał dowody prawdziwego poświęcenia, podczas panujących epidemij w powiecie dynaburgskim; co mu zjednywało uznanie rządu, lecz podkopywało wątłe jego zdrowie. Dosłużywszy się rangi Radcy stanu i emerytury, umarł z anewryzmu serca w dniu 27 maja 1854 r., prawie że przy łóżku chorego, do którego był wezwanym.

De cerebri commotione. Vilnae. 1824. 8-o str. 46. Typis Dioecesanis.

Jaworski Józef. Pochodził z Krakowa. Doktoryzował się w Wilnie 23 lipca 1810 r. Karyjerę naukową rozpoczął w Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie objął katedrę chemii, lecz wkrótce ją opuścił, a zajął się wykładem chirurgii i akuszeryi. I na téj katedrze zaledwie rok przebył, musiał ją opuścić. Tak niefortunnie stawiając pierwsze kroki nauczycielskie, zaniechał ubiegania się o jakąbądź katedrę a osiedlił się w Opocznie, gdzie pełnił obowiązki lekarza powiatu. Wykształcenie chemiczne Jaworskiego naprowadziło go na drogę badania analitycznego wód krajowych. Rozebrał wodę goździkowską i użyteczność jéj leczniczą wykazał.

Jawłowski Hieronim. Urodził się w Wilnie, gdzie ukończył medycynę ze stopniem Doktora medycyny. Zajmował się homeopatyją. Umarł w Wilnie przed kilku laty.

Diss. chir. pract. De carcinomate intestini recti. Typis Dworzecii. Vilnae. 1842. 8-o.

Jelachich Franciszek. Wychowaniec wileńskiego Uniwersytetu. Doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznéj, poczem wezwany został na katedrę chirurgii do Charkowa. Wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w 1842 r. Około tego czasu przeniósł się na tęż katedrę do Kazania. Na tém stanowisku przyjmował udział w jubileuszu Adamowicza w r. 1872.

De corporibus mobilibus in articulis. Vilnae. Typis Manesii et Zymelii. 1832. 8-o str. 35.

Juchniewicz Wincenty. Pochodził z Kurlandyi. Nauki lekarskie ukończył w wileńskim Uniwersytecie ze stopniem Doktora medycyny.

De arachnitide. Vilnae. 1825. 8-o str. 39. Typis A. Marcinowski.

Judycki Józef Kalasanty. Pochodził z Litwy. Tadeusz Czacki wziął go pod swoją opiekę i łożył na utrzymanie pod czas studyjów lekarskich w Wilnie. Na ten cel z pensyi 1,064 rs. 87 k. przypadającéj Czackiemu jako wi-

zytatorowi Szkół gubernii wołyńskiéj, podolskiéj i kijowskiéj — wypłacano Judyckiemu rocznie 328 rs. Po ukończeniu nauk ze stopniem Doktora medycyny (1811) zamieszkał w Wilnie i poświęcał się praktyce prywatnéj, komunikując ważniejsze spostrzeżenia na posiedzeniach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od roku 1815. Następnie przeniósł się do Kamieńca Podolskiego, gdzie zakończył życie w r. 1844.

Observatio medica de rana vomitu rejecta. 1815. Ms.

Observ. febris nervosae balneo fluviatili sanatae. 1819. Ms. 4-o str. 8.

Polypi uterini ligaturae ope ablati. 1819. Ms.

Observatio medica. De rana temporaria e ventriculo millitis per vomitum ejecta fol. 8 str. Ms.

Dissertatio inauguralis. De hepatitide. Typis Zawadzki. Vilnae. 1811. 8-o str. 44.

79 **Kaczkowski Adam.** Pochodził z Wołynia. Po ukończeniu liceum krzemienieckiego, studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Był wychowańcem Instytutu lekarskiego na koszcie Piotra hr. Moszyńskiego. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1820, osiedlił się w miasteczku Berszadzie na Podolu, jako domowy lekarz hr. Moszyńskiego. Kaczkowski w prędkim czasie zjednał sobie szeroką klijentelę i zasłynął jako znakomity lekarz praktyk.

De varia scarlatinam curandi methodo. Vilnae. Typis sch. Piarum. 1820. 8-o 41.

80 **Kaczkowski Karol.** Brat poprzedzającego. Urodził się w r. 1797. Po ukończeniu lyceum w Krzemieńcu, studyjował medycynę w Wilnie. Obdarzony od natury dowcipem a filozoficzném wykształceniem, spotęgowawszy go, był jednym z celniejszych „szubrawców“ wileńskich. Pod pseudonimem „Verba veritatis“, drukował tendencyjne artykuły w specyjalném czasopiśmie „Wiadomości brukowe“ i w „Tygodniku wileńskim“. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1821, zamieszkał w Krzemieńcu, gdzie jako lekarz-praktyk, pozyskał wielkie uznanie. W r. 1823

powołanym został do wykładów hygieny w lyceum. Mianowany prof. terapii w Uniwersytecie warszawskim, udał się do Warszawy w r. 1829 — wkrótce objął zarząd służby zdrowia wojska polskiego, a po r. 1831 zamieszkał we Lwowie. Otrzymawszy specyjalne pozwolenie wrócił na Wołyń w r. 1835 i zamieszkał we Włodzimierzu. Od r. 1842 był kuratorem gimnazyjum żytomirskiego, założył w Żytomierzu księgarnię, Towarzystwo lekarskie i czynny przyjmował udział w ówczesnym ruchu naukowym. Od r. 1860 mieszkał w Odessie, lecz po r. 1863 mieszkał przymusowo w Wałujkach w gub. Woroneżskiéj. Zakończył życie w roku 1867 roku w Chersoniu mając lat 70.

De plicae polonicae in varias praeter pilos, corporis humani partes vi et effectu. Vilnae. Zawadzki. 1821 8-o str. 27. Diss. inaug.

Kaczkowski Michał. Najmłodszy brat Adama i Karola. Ukończywszy liceum krzemienieckie, udał się do Wilna na studyja lekarskie. Bracia łożyli na koszta utrzymania. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1829 osiedlił się w stronach rodzinnych, mianowicie w powiecie włodzimierskim, gdzie podobnie jak bracia słynął jako znakomity lekarz. Umarł w miasteczku Horochowie w r. 1848.

De hydrophobia. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1829. 8-o str. 50. Diss. inaug.

Kamieński Jan. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie na koszt rządu. Pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj, najpierw jako lekarz miasta Rygi, a później przeniósł się do Szawel, wreszcie do Rosień na lekarza powiatu. Jako członek Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1842, nadsyłał spostrzeżenia naukowe i sprawozdania służbowe. Umarł w r. 1853 na cholerę.

Observationes de epizootia aestate praeterita regnante. Ms.

Rys krótki choroby płucnéj w bieżącym 1826 roku na bydło panującéj, dla użytku obywateli. Ms. 4-o 8 kart.

Diss. inauguralis. De odontalgia. Vilnae. Typ. Dieecesanis. 1824. 8-o str. 57.

Kilian H. F. Syn professora niegdyś w Jenie, późniéj w Petersburgu zamieszkałego. Nauki lekarskie pobierał w Wilnie. Otrzymawszy stopień magistra, wyjechał za granicę dla dalszego kształcenia się. Doktoryzował się w Edymburgu. Gdy po śmierci Lobenweina, zawakowała katedra anatomii, Kilian przybył do Wilna, powtórzył egzamin doktorski i pozyskał potwierdzenie uczonego stopnia, przedstawiwszy jako warunek konkursu swą rozprawę inauguralną. Rozprawa ta, jakkolwiek nie wielkich rozmiarów, zwróciła jednak powszechną uwagę dla tego, że cała była opartą na dyssekcyjach autora. Gdy katedra w Wilnie nie doszła go, o czém obszerniéj rozpisuje się Adamowicz w krótkim rysie na początki i postępy anatomii w Polsce i Litwie, wyjechał do Bonn, gdzie został professorem i tam umarł w listopadzie 1863 r.

Diss. med. inaug. sistens expositionem anat. nervi glossopharyngei in cavo cranii et foramine jugulari. Edinburgi. 1820. 8-o c. tabula.

Klonowski Piotr. Pochodził ze Żmudzi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta rządowy. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823 wstąpił do służby rządowéj.

De paracentesi abdominis. Vilnae. Typis Basilianis. 1823. 8-o str. 27. Diss. inaug.

Knothe Adolf. Pochodził z Podola. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski. Następnie osiedlił się w dobrach księcia Wisznowieckiego na Podolu, gdzie pozyskał rozgłos, a pracą i oszczędnością przyszedł do własnéj majętności ziemskiéj. Tam życie zakończył około r. 1878.

Rhinoplastices ars amissas restituendi nares. Diss. inaug. Vilnae. Marcinowski 1823. 8-o str. 66.

Knothe Ernest. Brat poprzedzającego. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim, pozyskał dyplom Doktora medycyny.

Diss. inauguralis med-practica de cholera verna. Typ. Dioecesanis. Vilnae. 1823. 8-o str. 20.

Knothe Ludwik. Najmłodszy brat poprzedzających. Studyjował nauki w Wilnie. Herberski zamierzał wypracować dokładną monografią o chorobie kołtunowéj na wzór lekarzy francuzkich, opartą na wielu szczegółowych spostrzeżeniach praktycznych. Zaczął tedy zbierać starannie materyjały, gdy tymczasem śmierć przedwczesna nie pozwoliła mu dokonać tego dzieła. Otóż z tych materyjałów po większéj części powstała rozprawa inauguralna Knothego. Obroniwszy ją w r. 1830 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Diss. inaug. med. practica de plica. Vilnae. Marcinowski. 1830. 8-o str. 61.

Koch Jan. Pochodził z Podola. Medycyny słuchał w Uniwersytecie wileńskim, promowany na doktora medycyny w r. 1825.

De Trichiasi. Diss. inauguralis chir. pract. Vilnae. Zawadzki. 1825. 8-o str. 45.

Kochański Wiktor Pochodził z Wilna. Urodził się w r. 1809 — umarł w Warszawie 1878 r. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie kończył w rodzinném mieście. Zobowiązany do służby rządowéj, jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1829 wstąpił do służby wojskowéj i osiedlił się w Warszawie. W r. 1832 wystąpił z wojska a przeszedł do służby cywilnéj. Był naczelnym lekarzem szpitala Ś-go Ducha (1835—1849); członkiem Rady lekarskiéj Królestwa Polskiego od r. 1836; członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1842; pomocnikiem Inspektora służby zdrowia od roku 1849, wreszcie w r. 1857 mianowany głównym Inspektorem i na tém stanowisku pozostał aż do r. 1865.

Spec. inaug. physiologicum: de voce. Vilnae. Zawadzki. 1829. 8-o str. 86.

Kołyszko Antoni. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim, pozyskał

dyplom doktorski w r. 1829. Rozprawa inauguralna, jak zapewnia Adamowicz, nie była drukowaną.

Korewa Aleksander Tomasz Wiktor. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk prawnych w Uniwersytecie wileńskim, zapisał się w r. 1825 na wydział lekarski, który w r. 1830 ukończył ze stopniem Doktora medycyny. Rozprawy inauguralnéj nie znamy, prawdopodobnie nie była drukowaną. W r. 1831 zamieszkał w Warszawie jako lekarz szpitala wojskowego. Opuściwszy Warszawę wyjechał do Ameryki i w Nowym Orleanie powtórzył egzamin doktorski, który mu dał prawo wolnéj praktyki w Stanach Zjednoczonych. Po kilku latach tułactwa wrócił do Europy, doktoryzował się w Paryżu w r. 1841. Praktykował we Francyi południowéj aż do wojny krymskiéj, w któréj czynny przyjmował udział. Powróciwszy do kraju w roku 1858, zamieszkał w Wilnie. Jako czynny członek miejscowego Towarzystwa lekarskiego był vice-prezydentem i sekretarzem. Szczególniéj na tém drugiem stanowisku położył wielkie zasługi. Przeglądając archiwum z owéj epoki, dopiéro wówczas możemy zrozumiéć, jaką stratę poniosło Towarzystwo, gdy wskutek niezależnych od niego okoliczności, Korewa musiał być wyłączony z Towarzystwa, a chociaż nastąpiła restytucyja i usunięty wrócił na swoje stanowisko, lecz przyciśnięty wiekiem, nie mógł jak dawniéj czynnie się przykładać. Urodził się w r. 1803 we wsi Zatroczach w powiecie trockim, umarł w Wilnie 2 czerwca 1877 roku.

Considerations sur les eaux minérales naturelles et artificielles. Ms. folio. 1863. 14 str.

Sprawozdanie z pracy Towarzystwa za rok 1864. Ms. fol. 19 arkuszy.

Ratio de morbis pertractatis in instituto vilnensi aquarum artificialium, relata coram societate medica die 12 Octobris anno 1865. Ms. fol. 7 arkuszy.

Nieskolko słow o spazmodiczeskom kaszlje ili kokliuszje. 1872. 4-o Ms.

Korzeniewski Józef. Urodził się 19 marca 1806 roku w gubernii mińskiéj, w pow. słuckim. W czternastym roku życia, już po śmierci ojca, za staraniem starszego brata udał się do Uniwersytetu wileńskiego i zapisawszy się na wydział fizyczny, przez dwa lata przykładał się do chemii, mineralogii i botaniki. Pod koniec roku szkolnego, czując coraz to większy niedostatek, za przyjacielską radą prof. mineralogii Horodeckiego, przeszedł na oddział medyczny z prawem przejścia na kurs drugi, czyli jak wówczas mówiono, otrzymawszy promocyją do klasy drugiéj. Za wdaniem się tegoż prof. Horodeckiego do prof. anatomii Pelikana, naówczas prefekta Instytutu lekarskiego, przyjęty został na koszt rządu. W czasie studyjów zwracał na siebie powszechną uwagę, jako uczeń zdolny i pilny. Na kurs trzeci przechodząc otrzymał nagrodę. Na czwartym i piątym kursie za preparata anatomiczne otrzymywał premia (ob. Bielkiewicz Adam). Po zdaniu egzaminów ogólnych i przyznaniu stopnia lekarza pierwszéj klassy z prawem pisania rozprawy w celu uzyskania stopnia doktora, takową rozprawę napisał i ogłosił 10 marca 1829 roku. Z rozporządzenia zwierzchności uniwersyteckiéj zostawiony przy Uniwersytecie dla spełniania dwóch obowiązków: pomocnika prosektora anatomii i pomocnika professora kliniki chirurgicznéj. Jako pomocnik prosektora zajmował się wyrabianiem preparatów anatomicznych na lekcyje, przewodniczył uczniom przy dyssekcyjach i w czasie wolniejszym robił niekiedy z prof. Bielkiewiczem injekcyje z aliażu metalicznego, w wodzie wrzącéj roztapiającego się. Jako pomocnik professora kliniki, miał bliższy nadzór nad chorymi, zastępował professora w niebytności, wykonywał częstokroć z nim operacyje, zarządzał gabinetem chirurgicznym i wykładał desmurgię.

W autografach professora znajduję wzmiankę, że w „Tygodniku medycznym wileńskim wydrukowałem rozprawę o wycięciu macicy częściowém i całkowitém, opadłéj, w głębi miednicy położonéj“. Otóż po-

dobnego czasopisma tygodniowego z owego czasu nie widziałem, ani o takowém nie słyszałem. Sądzę, że to omyłka być musi. Dnia 19 grudnia 1829 r. wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego, niezadługo także krakowskiego i Towarzystwa skandynawskiego starożytności. Za odznaczającą się gorliwość i pożyteczną służbę po dwakroć nagrodzony brylantowym pierścieniem. Następnie w r. 1831 komenderowany wspólnie z prof. Rymkiewiczem dla przyjęcia środków stosownych przeciwko cholerze, jako to: do Brześcia litewskiego 30 marca; do Słonima 15 maja i wreszcie do Witebska z dwoma pomocnikami, Powstańskim, późniejszym Inspektorem wileńskim i Bułharowskim. Po zamknięciu Uniwersytetu, d. 1 września 1832 roku na toż stanowisko mianowany został w Akademii medyko-chirurgicznéj, z warunkiem wykładania desmurgii, oraz nauki o zwichnięciach i złamaniach kości w języku łacińskim. Chcąc otrzymać stopień Adjunkta, zmuszony był stosownie do ustawy akademii w r. 1834 wytrzymać przed konferencyją Akademii ścisły egzamin ze wszystkich gałęzi chirurgii i mieć przed nią dwie prelekcyje próbne: jedną w języku rossyjskim, a drugą po łacinie. Uchwałą téjże konferencyi poruczono Korzeniewskiemu, aby próbną lekcyję, którą napisał po łacinie, przełożył na język rossyjski i odczytał ją na ogólném zebraniu w auli. W r. 1836 i 1837 pełnił zastępczo obowiązki sekretarza konferencyi; w tymże samym czasie był sekretarzem Towarzystwa lekarskiego. W maju 1837 roku mianowany został professorem nadzwyczajnym. W tymże czasie przedstawił konferencyi dwa dzieła w rękopisie, napisane przez niego po łacinie z zakresu chirurgii, konferencyja poleciła wydrukować je na korzyść autora. Dla wydoskonalenia się w chirurgii i zwiedzenia słynniejszych zakładów lekarskich, wyjechał na dwa lata za granicę w r. 1837 (1 sierpnia). W pierwszym roku zwiedził wszystkie główniejsze miasta niemieckie, jak Wrocław, Pragę, Drezno, Lipsk, Hallę i t. d. Co było zasługującém na uwagę notował i sprawozdanie w języku

francuzkim przesyłał Akademii. Sprawozdania te w przekładzie rossyjskim wychodziły w Dzienniku ministeryjum spraw wewnętrznych. W drugim roku zwiedził Francyję i Anglię. Z Anglii jednakże sprawozdań nie przysyłał, przeziębiwszy się bowiem na morzu, cały ten czas w Anglii chorował i chorym powrócił do Wilna w sierpniu 1839 roku. Mianowany professorem zwyczajnym i dyrektorem kliniki chirurgicznéj, niezależnie od powyższego, winien był wykładać chirurgię teoretyczną. Z przyczyny choroby, zaledwie w 1840 roku objął te obowiązki. W klinice egzamin chorego odbywał się w języku zrozumiałym dla tegoż, objaśnienia zaś professora i historyje chorób były spisywane przez studentów po łacinie. Jakkolwiek w klinice nie było wiele łóżek, studenci mieli możność obserwować wszystkie prawie choroby i widziéć prawie wszystkie operacyje. Dla zachęty i przyzwyczajenia się, Korzeniewski zalecał studentom piątego kursu, robić mniejsze operacyje pod swym kierunkiem; dzięki temu tylu znakomitych operatorów i professorów chirurgii w drugich uniwersytetach wychodziło z Wilna. Otrzymawszy emeryturę po zamknięciu Akademii, pozostał w Wilnie i w miarę swych sił, nadwątlonych przez choroby — zajmował się z powodzeniem praktyką chirurgiczną. Słynął jako znakomity technik-operator. Umarł w Wilnie w 1870 r.

Conspectus nosologicus exanthematum. Vilnae. Typis Dworzecii. 1829. 8-o str. 103.

Kossowski Stanisław. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował razem z Malinowskim, Czeretowiczem, Grassem. Celował między młodzieżą zdolnościami i pilnością. Należał do „Towarzystwa doskonalącéj się młodzi“. W r. 1808 pozyskał dyplom doktorski. Wykonawstwem lekarskiém zajmował się w Wilnie, spostrzeżenia z praktyki lekarskiéj komunikował na posiedzeniach Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od 12 czerwca 1809 roku. Następnie osiedlił się w Mińsku i tam umarł w r. 1820.

90 **Kosztulski Jan.** Pochodził z gubernii witebskiéj z powiatu lepelskiego. Po ukończeniu szkoły tołoczyńskiéj, przybył do Wilna i zaczął studyjować w Uniwersytecie nauki przyrodnicze. Otrzymawszy stopień kandydata filozofii, zaczął poświęcać się medycynie, którą ukończył ze stopniem doktora w r. 1820. Osiedliwszy się w Kownie zaczął praktykować, zyskując sobie uznanie zacnego człowieka. W r. 1828 przeniósł się do Warszawy i tu pozostał aż do śmierci tj. do r. 1869. Pięćdziesięcioletni jubileusz działalności swéj lekarskiéj i służbowéj obchodził w r. 1868. Prof. Girsztowt pięknem wspomnieniem uczcił pamięć dobrego lekarza i zacnego człowieka w Tygodniku Illustrowanym 1868 r.

78/18 69 De castratione. Vilnae. Zawadzki 1828. 8-o str. 23. Diss. inaug.

\\(**Kowalski Józef.** Urodził się w Postawach w 1785 r. d. 10 lutego z ojca Józefa, doktora medycyny, konsyliarza Dworu Króla Polskiego i Róży. Nauki pobierał w Postawach. W 1799 r. przybył do Wilna i umieszczony został w Szkole kadetów. W 1806 r. był magistrem medycyny i starszym lekarzem w szpitalu Ś-go Jakóba. W 1807 ordynatorem szpitala wojskowego. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny (26 czerwca 1809 r.) przeniósł się do Kowna, gdzie spełniał obowiązki lekarza powiatu i miejscowego gimnazyjum. Na tém stanowisku pozostawał, gdy do Kowna przybył na nauczyciela Adam Mickiewicz. Wieszcz był moralnie rostrojony co poprowadziło za sobą cierpienie fizyczne. Kowalskiemu było danem przyjść mu z pomocą lekarską, a gdy zaprosił go do swego domu, odtąd wielki poeta nie był już samotnym. Odyniec w swoich „Wspomnieniach“ szczegółowo objaśnia ten przyjazny stosunek domu zacnego lekarza do najznakomitszego z wieszczów polskich. Następnie przeniósł się Kowalski do Wilna i tu zajmował kolejno posady rządowe cywilne i wojskowe. Od r. 1837 był głównym lekarzem szpitala wojskowego. Jako członek czynny Towarzystwa lekarskiego,

od r. 1817 — niejednokrotnie przedstawiał na posiedzeniach, sprawozdania ze swych czynności. W dniu 26 czerwca 1859 r. upłynęło 50 lat od promocyi na doktora medycyny. Ówczesny prezes Towarzystwa Adamowicz, urządził jubileusz, szczegółowo w bieżących czasopismach opisany. Na jubileuszowém posiedzeniu Towarzystwa lekarskiego, z pomiędzy licznie zebranéj publiczności trzech wileńskich poetów czynny przyjęło udział w uroczystości, wygłaszając okolicznościowe wiersze na cześć jubilata. A. Groza wypowiedział „wiersz podróżny ze wspomnień o Mickiewiczu“, A. E. Odyniec również podniósł okoliczność pobytu Mickiewicza w Kownie, a Wł. Syrokomla w ślicznym wierszu uczcił powołanie lekarza. Wkrótce po jubileuszu zacny ten mąż zakończył życie w Wilnie w 1861 roku.

Historya raka członka wstydliwego. Ms. fol. str. 4.

Opisanie choroby karbunkułowej panującej w powiecie kowieńskim. 1826. fol. 14 kart i 3 tab!. Ms.

91 **Kruczkowski Stanisław.** Pochodził z Wołynia. Do medycyny przykładał się w Wilnie, był stypendystą rządowym. Otrzymawszy dyplom doktorski w r. 1822. wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

Diss. inaug. obstetricio practica exhibens dolorum genuinorum sub partu anomaliam. Vilnae. 1822. 8-o str. 32.

92 **Krzyżanowski Michał Tytus.** Pochodził z Podola. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie jako stypendysta rządowy. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1812, wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

Diss. inauguralis. De bubonocele. Vilnae. Zawadzki 1812. 8-o str. 19.

93 **Kuczewski Izydor.** Pochodził z Litwy. W uniwersytecie wileńskim pobierał nauki lekarskie na koszt rządu w Instytucie lekarskim. Promowany na Doktora medycyny, wstąpił do służby rządowéj, ostatecznie mieszkał w Barze.

Diss. inauguralis. De coxarthrocace casus practicos continens. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1818. 8-o str. 21.

94 **Kuczyński Ignacy** pochodził z Grodna. Wychowaniec Uniwersytetu wileńskiego, słynął jako znakomity preparator anatom. Za przedmiot rozprawy inauguralnéj wziął skelet. Oprócz najlepszego sposobu bielenia kości i sztucznego ich powiązania, podał sposób robienia skeletów ze stawami ruchomémi; jeden z takich przygotowany przez Kuczyńskiego, był ozdobą gabinetu anatomicznego i zastanawiał publiczność swojém podnoszeniem się na sprężynach ze stołka, na którym siedział (Adamowicz l. c. 87). Promowany na Doktora medycyny w Akademii medyko-chirurgicznéj w r. 1835.

De scelcto construendo. Vilnae. Zawadzki. 1835. 8-o. Diss. inaug.

95 **Kulesza Jan Filip.** Urodził się na Litwie w 1779 roku. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie kończył w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski w r. 1821. Następnie podróżował za granicą w celach naukowych. Powróciwszy do kraju osiedlił się w Warszawie i wstąpił do służby rządowéj. Był członkiem zarządu lekarskiego miasta Warszawy. Piastował godność prezesa Towarzystwa lekarskiego i jakiś czas był redaktorem Pamiętnika Towarzystwa. Od r. 1855 liczył się do członków Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł we wsi Siemieniu w powiecie radzyńskim d. 10 stycznia 1872 roku.

De phtisi laryngea et tracheali. Vilnae. Typ. A. Marcinowski. 1821. 8-o str. 42.

(Ciąg dalszy.)

96 **Kułakowski Henryk.** Pochodził z gubernii mińskiéj, gdzie się urodził w r. 1808. Nauki studyjował początkowo w szkołach boruńskich, późniéj w Mińsku. W uniwersytecie wileńskim studyjował nauki matematyczne, lecz wkrótce porzucił je a zaczął słuchać nauk prawnych, które ze stopniem studenta ukończył. W medyko-chirurgicznéj akademii zaczął studyjować medycynę. Będąc jeszcze słuchaczem, już pełnił obowiązki asystenta przy Śniadeckim. Po ukończeniu nauk lekarskich w r. 1837 został rzeczywistym asystentem, pełniąc równocześnie obowiązki prosektora najpierw przy Bielkiewiczu, późniéj przy Siewruku. Nieodstępując swego mistrza Śniadeckiego złożonego ciężką chorobą, spisał z jego słów przedmowę do drugiego wydania Teoryi jestestw organicznych, a nadto na zalecenie Śniadeckiego zebrał wszystkie jego prace rozrzucone po czasopismach. Zbiór ten wydał późniéj Baliński (Słownik lekarzów polskich str. 255). Po zamknięciu Akademii medyko-chirurgicznéj w Wilnie, Kułakowski udał się do Pe-

tersburga, gdzie został asystentem kliniki terapeutycznéj przy prof. Józefie Mianowskim. Będąc Adjunktem, wykładał dermatologią. W r. 1849 został prof. nadzwyczajnym, a od r. 1852 jako profesor zwyczajny wykładał farmakologią, urządził klinikę chorób skórnych i w niéj prowadził wykłady. Otrzymawszy emeryturę za trzydziestoletnią pracę nauczycielską, mimo sędziwego wieku, nie porzucił zajęć naukowych, ani téż odpoczywa, choć mu to się słusznie należy, ale jest czynnym po dziś dzień jako lekarz naczelny Towarzystwa dróg żelaznych.

De cheiloplastice et stomatopoësi. Vilnae. S. Blumowicz. 1842. 8-o str. 52.

Kuszelewski Samuel. Pochodził z rodziny izraelskiéj, osiadłéj na Litwie. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny w r. 1824 w Uniwersytecie wileńskim, osiadł w Słuczczyznie, w majątkach massy-radziwiłłowskiéj i już to w Mirze, już w Nieświeżu przemieszkiwał. Znanym był w okolicy jako zdolny i sumienny lekarz. Powodzenie miał wielkie i znacznego dorobił się majątku.

De singultu. Typis J. Zawadzki. Vilnae. 1824. 8-o str. 34. Diss. inaug.

Kwiatkowski Jan Feliks. Pochodził z Litwy. Studyjował medycynę w Wilnie na koszt rządu, wychowując się w Instytucie lekarskim. Pozyskawszy w r. 1815 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj. Mieszkał w Żytomierzu.

Diss. inauguralis medico pract Aetiologiam morbi coerulei amplificans. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1815. 8-o str. 15.

Lang Jacek. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich w Uniwersytecie wileńskim promowany na doktora medycyny w r. 1812. Jako stypendysta rządowy, wychowaniec Instytutu lekarskiego, wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

De blepharophtalmia recens natorum. Vilnae. 1812. 8-o str. 19. Typis Scholarum Piorum.

Laskowski Jan Chrzciciel. Pochodził z Litwy. Studyjował nauki lekarskie w Uniwersytecie wileńskim, był wychowańcem Instytutu lekarskiego. W r. 1812 pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił obowiązkowo do służby rządowéj.

De exostosi. Vilnae. Typis Congr. Missionis. 1812. 8-o str. 19. Diss. inauguralis.

Lentzner Stanisław. Wychowaniec Szkoły Głównéj litewskiéj. Pozyskawszy dyplom doktorski, na sesyi wydziału lekarskiego w 1798 roku, zamieszkał w Wilnie i zajmował się praktyką lekarską. W d. 12 października 1808 r. wybrany został członkiem Towarzystwa lekarskiego. Umarł w Wilnie w 1819 roku.

Lewestam Jerzy. Studyjował nauki lekarskie w Kilii, gdzie pozyskał dyplom doktorski; następnie osiedlił się na Litwie, powtórzył egzamin doktorski w Uniwersytecie wileńskim i w stopniu uczonym zatwierdzony został w roku 1823.

De liquore amnii foetus humani, praecipue de ejus usu. Kiliae. Mohr. 1823. 8-o str. 43.

de Longchamp Berger Józef. Doktór nauk wyzwolonych i filozofii. W r. 1799 promowany na Doktora medycyny w Szkole Głównéj litewskiéj. Pochodził ze Lwowa, gdzie się urodził w 1770 r. Pracował przy Briotecie, jako korepetytor anatomii, a późniéj przy wykładach chirurgii był asystentem. Osiedlił się w Mińsku, zkąd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1807. Umarł w r. 1812. Spokrewniony był z Adamem Jocherem.

Łaniewski Antoni. Pochodził z gubernii mińskiéj. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1828.

De herpete. Vilnae. Manes et Zymel. 1828. 8-o str. 33. Diss. inaug.

Ławicki Mikołaj. Pochodził z Wołynia. Przy materyjalnéj pomocy braci Józefa i Michała, studyjował nauki

lekarskie w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1828.

De laparatomia. Vilnae. A. MARCINOWSKI. 1828. 8-o str. 39. Diss. inaugur.

Ławrynowicz Antoni. Pochodził z ekonomii szawelskiéj. Pierwotnie uczył się w Grodnie, razem z GILIBERTEM przybył do Wilna i tu kończył nauki lekarskie. Studyjował medycynę razem z Andrzejem MATUSEWICZEM, późniejszym profesorem akuszeryi. Chronologicznie biorąc, ŁAWRYNOWICZ jest drugim z kolei doktorem medycyny, promowanym w Wilnie w 1797 r. po obronieniu tez, przez fakultet zatwierdzonych.

Ławrynowicz Franciszek. Po ukończeniu studyjów lekarskich w Uniwersytecie wileńskim w r. 1815, pozostał przy klinice, jako lekarz dozorujący (*medicus assistens*), co mu ułatwiło pozyskanie dyplomu doktorskiego w r. 1816. Jakkolwiek liczył się do bardzo zdolnych i pracowitych lekarzy, nie pozostał się przy uniwersytecie, o czém marzył, lecz wstąpił do służby wojskowéj. Mianowany ordynatorem w szpitalu w Mohilewie nad Dnieprem, poświęcał się mozolnym studyjom lekarskim. Przeglądaliśmy korespondencyję jego z profesorem HOMOLICKIM, która się rozpoczyna od roku 1817. Z téj łatwo wyrozumiéć można, że ŁAWRYNOWICZ marzy ciągle o profesurze. Chociaż na marzeniu miała profesura się ograniczyć — ŁAWRYNOWICZ jednakże bacznie śledzi za rozwojem nauk lekarskich w kraju i za granicą. Katedry wprawdzie nie otrzymał, lecz w zamian pozyskał szeroki rozgłos jako lekarz-praktyk. W późniejszym czasie mieszkał w Kamieńcu Podolskim, a ostatecznie w Odessie. Był jakiś czas zwolennikiem GALLA, wielbicielem dra BROUSSAIS, — a szeroko zasłynął jako dowcipny wyśmiewacz Hahnemanizmu. Ani rozprawy doktorskiéj, ani żadnéj pracy treści lekarskiéj, którąby wyszła z druku, nie znamy.

Łukomski Longin Prokop. Pochodził z Podola. Wychowaniec Instytutu lekarskiego w Uniwersytecie wileń-

skim. Po ukończeniu nauk lekarskich, wstąpił do służby wojskowéj; — następnie w roku 1815 doktoryzował się w Wilnie.

De statu et conditione militum morbis cordis gignendis idonea. Vilnae. Zawadzki. 1815. 8-o str. 15.

Machcewicz Aleksander. Urodził się na Litwie około roku 1785. Ukończywszy początkowe nauki w Żyrowicach, wstąpił na wydział lekarski w Uniwersytecie wileńskim. Był jednym z pierwszych wychowańców świeżo założonego przez Józefa Franka (d. 1 września 1807 roku) Instytutu lekarskiego. Dnia 10 grudnia 1808 roku otrzymał stopień kandydata medycyny; dnia 19 marca 1812 roku został magistrem, a 5 sierpnia 1814 roku Doktorem medycyny. Zmuszony do obowiązkowego odsługiwania w służbie rządowéj, został naznaczony w r. 1812 ordynatorem szpitala wojskowego w Wilnie. W czasie wojny z Napoleonem czynny przyjmował udział: był pod twierdzą dynaburgską, przy osadzie i wzięciu Połocka, pod Czasznikami. W czasie sławnego odwrotu wojsk francuzkich, znajdował się niedaleko Borysowa nad rzeką Berezyną. Przez rok 1813 był w kilku szpitalach ordynatorem. Jako naczelny lekarz szpitala najpierw w Telszach (1814 r.), a następnie w Jurborgu niósł pomoc i rannym lub w niewoli chorującym francuzom, za co Towarzystwo lekarskie w Paryżu (12 lipca 1814 r.) wybrało go na swego członka. Mianowany lekarzem korpusu gwardyi w r. 1815, zamieszkał w Wilnie. Odtąd zaczął studyjować nauki lekarskie z wielką gorliwością, a rezultaty swych prac przesyłając rozmaitym Instytucyjom naukowym, był zaszczycany wyborem na członka, tak np. w r. 1817 został członkiem Towarzystwa drezdeńskiego Nauk i odkryć i moskiewskiego Towarzystwa fizyko-medycznego. W r. 1820 członkiem Towarzystwa galwanicznego we Florencyi, a w r. 1821 członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Otrzymawszy w r. 1819 uwolnienie ze służby wojskowéj, zamieszkał najpierw w mieście Myszkinie, a następnie (od r. 1821) w Poszanach jako le-

karz powiatowy; wreszcie od roku 1824 do 1833 mieszkał w Wilnie na stanowisku operatora przy Urzędzie lekarskim. Wezwany powtórnie do służby wojskowéj (1833 r.), zamieszkał w Mińsku najpierw na stanowisku ordynatora szpitala, a następnie naczelnego lekarza (1834). Dosłużywszy emerytury, nie porzucił służby i dla tego w r. 1839 translokowany był do Dynaburga, gdzie zakończył życie d. 12 grudnia 1841 roku. Był człowiekiem prawym, wielkiéj nauki. Liczne jego prace przeważnie treści lekarskiéj i przyrodniczéj zalegały w rękopiśmie i o ile mi wiadomo zaginęły.

Mackiewicz Aleksander. Pochodził z Litwy. Przy pomocy materyjalnéj Józefa Karczewskiego, studyjował nauki lekarskie w Wilnie. W r. 1830 pozyskał dyplom doktora medycyny i osiedlił się w Słucku u księcia Wittgensteina. Następnie był lekarzem powiatowym, gimnazyjalnym i przy seminaryjum unickiém. Około r. 1838 zamieszkał przymusowo w głębi Rossyi.

De febribus gastricis. Vilnae. Typ. B. Neumann. 1830. 8-o str. 60. Diss. inaug.

Malewicz Marcelli Oktawian. Pochodził z Litwy. Kosztem Eustachego Karola Karpia, kształcił się w Uniwersytecie wileńskim. W r. 1829 pozyskał dyplom doktora medycyny.

De frequentioribus cerebri morbis in instituto clinico vilnensis observatis. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1829. 8-o str. 81. Diss. inauguralis.

Mancini Józef Maryusz, doktór filozofii i medycyny, ponawiał egzamin doktorski w Uniwersytecie wileńskim. Promowany w r. 1817.

Matusewicz Andrzej. Pochodził z Grodzieńskiéj gubernii. Kosztem Stanisława Augusta kształcił się w Grodnie. Jako uczeń Giliberta, razem z nim przybył do Wilna i kończył nauki przyrodnicze. Pozyskawszy dyplom doktora filozofii, ćwiczył się w naukach lekarskich. Szczególnie Regnier zachęcił go do akuszeryi, któréj się zaczął

specyjalnie poświęcać; a nawet w późniejszych czasach kilka dzieł akuszeryjnych przyswoił literaturze polskiéj. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1797. Po śmierci Regniera wykładał położnictwo i chirurgią w Szkole Głównéj litewskiéj. W chwili reorganizacyi Uniwersytetu, jako profesor publiczny zwyczajny, prowadził teoretyczne wykłady sztuki położniczéj; prócz tego zarządzał kliniką położniczą (ob. Mianowski Mikołaj i Regnier) w szpitalu św. Jakóba. Od r. 1809 miewał wykłady dla kobiet nauki położniczéj teoretyczno-praktyczne, dwa razy tygodniowo. Co się tyczy zatrudnień praktycznych, takowym zawsze przewodniczył przy zdarzonéj okazyi, a prócz tego, dla zachowania w nich porządku, wyznaczony był przez Zarząd Uniwersytetu czas od godziny 11 do 12 codziennie. Na tém stanowisku pozostał aż do śmierci, tj. do r. 1816. Następcą jego był współkolega i uczeń Mikołaj Malinowski.

108 **Mazurkiewicz Michał.** Nauki lekarskie studyjował w Akademii medyko-chirurgicznéj wileńskiéj. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1842.

De morphio. Vilnae. 1842. 8-o str. 31. Typis S. Blumowicz. Diss. inaug.

Meltzer Antoni. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1826.

109 **Merz Melchior.** *Hamnelburgensis.* Studyjował nauki lekarskie w Würtzburgu, Bambergu, Wiedniu i Paryżu. Pociągnięty sławą Józefa Franka, przybył do Wilna i tu kończył nauki. W r. 1807 pozyskał dyplom doktora medycyny.

De colica. Vilnae. Zawadzki. 1807. 8-o. Diss. inaug.

110 **Meyer Karol Wilhelm.** Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Promowany na doktora medycyny w r. 1806. Zajmował się praktyką lekarską w Międzyrzecu wołyńskim. Z listów jego do Homolickiego pisanych widać, że zajmował się praktyką chirurgiczną bardzo szczęśliwie. Wielkie nawet operacyje dobrze mu się

udawały. Referaty i okazy patologiczne — usunięte drogą operacyjną, przesyłał do zbiorów Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1817. Pełnił jakiś czas obowiązki adjunkta, poźniéj podróżował za granicą w celach naukowych (1822). Ostatecznie jako prof. botaniki zamieszkał w Petersburgu.

Opisanie tumoru tłuszczowego (steatoma). MS. 1818. 4-o str. 14.

Hydrophobiae rabiosae historia. Vilnae. Typis Schol. Piarum. 1816. 8-o str. 37. Diss. inaug.

Mianowski Józef. Zasłużony rektor Szkoły Głównéj warszawskiéj, urodził się w Humaniu 1804 r. — umarł we Włoszech w Sinigalii w styczniu 1879 r. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, gdzie promowany został na doktora medycyny w r. 1828. Gdy wykłady terapii szczegółowéj oddzielone zostały i poruczone Rymkiewiczowi (ob. Herberski) — klinika powierzoną została prof. Jędrzejowi Śniadeckiemu. Mianowski jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, obowiązany był pewną ilość lat odsłużyć, na ten cel zostawiono go przy uniwersytecie, jako pomocnika profesora kliniki. Na tém stanowisku przebył aż do r. 1837. W lutym 1831 roku poruczono mu mieć nadzór nad chorymi i rannymi żołnierzami w szpitalu wojskowym. Niezależnie od powyższych obowiązków wykładał fizyjologię. W akademii do wyjazdu za granicę w r. 1837, pełnił też same obowiązki. Po powrocie do Wilna w r. 1839 mianowany prof. adjunktem kliniki lekarskiéj, dyrektorem któréj po śmierci Śniadeckiego był Rymkiewicz. Prócz tego wykładał fizyjologią. W styczniu 1840 mianowany professorem zwyczajnym na katedrze fizyjologii. Podczas zarządu szpitalem wojskowym, miał bogaty materyjał rozmaitego rodzaju złamań kości, — materyjał ten posłużył mu do napisania klasycznego dzieła, które wydrukował w Wilnie. Jako sekretarz Towarzystwa lekarskiego, którego był członkiem od r. 1828, położył zasługi. W czasie pobytu za granicą miał między innémi polecenie, wejść w umowę ze słynnym

profesorem Remakiem, aby go pozyskać dla Wilna. To mu się nie udało. W styczniu 1842 roku powołany został do Petersburga na katedrę fizyjologii i równocześnie naznaczony został głównym lekarzem szpitala wojskowego lądowego w oddziale chorób wewnętrznych. Późniéj został lekarzem Dworu cesarskiego. Przebywszy w Petersburgu 18 lat, dosłużył się emerytury. W r. 1860 przeniósł się na mieszkanie do Włoch. Lecz wypoczynek, należny mu, jeszcze nie nadszedł, bo oto wezwany został na rektora Szkoły Głównéj warszawskiéj, gdzie niespożyte położył zasługi. Był pierwszym i zarazem ostatnim rektorem téj sławnéj szkoły. Wdzięczna potomność, pragnąc go uczcić, założyła kasę wsparcia jego imienia dla ludzi poświęcających się nauce.

Diss. inaug. medico-practica. De tetano, observationes tres cum epicrisi exhibens. Vilnae. Glücksberg. 1828. 8-o str. 51.

Mianowski Mikołaj. Urodził się w Łucku 1770 roku, umarł we własnym majątku Soleczniki o 5 mil od Wilna w kwietniu 1843 r. Pochodził z rodziców niezamożnych. Początkowe nauki pobierał w Łucku, późniéj w Wilnie. Studyjował nauki przyrodnicze w Szkole Głównéj litewskiéj, był pomocnikiem X. Jundziłła i zarządzał ogrodem botanicznym; promowany na doktora filozofii w roku 1802. Następnie zaczął się poświęcać medycynie i jako celujący uczeń cieszył się względami Jana Piotra Franka, znakomitego klinicysty. W r. 1805 został magistrem medycyny. Było podówczas w Wilnie „*Towarzystwo doskonalącéj się młodzi*“. Członkami byli najlepsi uczniowie, chociaż i profesorowie przyjmowali udział w jego pracach. Przewodniczącym był Stubielewicz, prof. fizyki. Gdy i nauczyciele i uczniowie zwrócili uwagę na młodego magistra, który pod względem naukowym i towarzyskim celował między młodzieżą, przyjęli go w r. 1806 do swego grona. Zachowała się pamięć, że na jedném z takich posiedzeń przeczytał Mianowski rozprawę: *o chorobach zaraźliwych*. Aleks. hr. Chodkiewicz, zna-

komity chemik i uczony polski, był dobroczyńcą Mianowskiego; na jego bowiem koszcie kształcił się w Wilnie. Gdy w dniu 31 stycznia 1807 pozyskał dyplom doktorski, ktoś z uniwersyteckich urządził mu figla; zamiast bowiem przy uniwersytecie pozostać, jak miał niepłonną nadzieję, wysłany został przez uniwersytet na lekarza do Pekałowa majętności hr. Chodkiewicza niezwłocznie, gdyż hr. Chodkiewicz ciężko zaniemógł. Mianowski bez straty czasu opuścił Wilno i pospieszył na Wołyń i już 26 lutego pisze do Wolfganga z miejsca nowego pobytu. Chodkiewicz był zdrów i przedtem wcale nie chorował, figiel się tedy udał, bo Mianowski bez pozwolenia uniwersytetu nie mógł się ruszyć z miejsca. Pobyt w Pekałowie przeciągał się. Z listu pisanego w listopadzie 1808 roku widać już rezygnacyję, gdy pisze: „jako nie każdy szlachcic jest senatorem, tak nie każdemu z nas być przy uniwersytecie, lub w korpusie uczonych. W każdém miejscu mniéj więcéj można być szczęśliwym i użytecznym". Łudził się jednakże, bo przy każdéj sposobności przypomina się przyjaciołom wileńskim, aby o nim nie zapominali i nie pozwalali zagrzebywać się na wsi. W liście z 6 maja 1809 roku pisze do Wolfganga: „donosi mi (Horodecki), iż mówił już z Jędrzejem i Janem (Śniadeccy), — że oni nie są dalecy (promować na adjunkta?), chodzi tylko o g e r m a n ó w. Pomów z nimi i pracuj, jeżeli sądzisz, że to będzie dobrze, kiedybym z Wami mieszkał". Jakkolwiek Jundziłł przeznaczał Mianowskiego następcą po sobie i głośno się z tém odzywał, tak bowiem pisze o tém Jęd. Śniadecki do Chodkiewicza; jakkolwiek książe kurator, bawiąc w Pekałach, pisał do Uniwersytetu o uwolnienie Mianowskiego, to jednak pozycyja jego nie zmieniała się; nie dość na tém, Chodkiewicz wiedząc o wszystkiém, gdyż sam wstawiał się do Czartoryskiego, byłby rad zatrzymać jak najdłużéj Mianowskiego, i może być że głównie wpłynął na zapomnienie, jakiemu uległ wygnaniec, tak bowiem zazwyczaj pisze o sobie. W końcu sierpnia 1809 r. wyjechał Mianowski do Warsza-

wy razem z Chodkiewiczem; mieli oni zamiar wyjechać do wód zagranicznych, lecz w oczekiwaniu paszportów, a Mianowski prócz tego w oczekiwaniu urlopu od Uniwersytetu, przebyli tam prawie rok okrągły. Mimo że cierpiał na oczy, oddawał się pracy, studyjował botanikę, sprowadzając coraz to nowe dzieła z zagranicy; marzył więc ciągle o zastępstwie Jundziłła, chociaż Chodkiewicz powiększył mu pensyję ze 120 na 300 dukatów. Doczekał się wreszcie nominacyi na Adjunkta w r. 1810. Zdawałoby się, że Warszawę natychmiast opuści, że do Wilna, do którego tak tęsknił, niezwłocznie przybędzie. Opóźniał się jednakże, łatwo zrozumiéć dla czego, przeczytawszy list jego z 16 maja 1810 z Warszawy: „Ani ja, ani móy dotychczasowy pryncypał (Chodkiewicz), nie mamy ani grosza, bez niego ani za próg". Przybywszy do Wilna, po tyloletniém tułactwie, tak bowiem zapatrywał się na swój pobyt na Wołyniu i w Warszawie, zaczął wykładać fizyjologią, głównie podług dzieła Jęd. Śniadeckiego: Teoryja jestestw organicznych. Niezależnie od tego, gdy „g e r m a n o w i e" których się tak niegdyś obawiał, opuścili Wilno w r. 1812, zastępczo zaczął wykładać anatomię po Lebenweinie. W tymże roku, jako pomocnik Matusewicza, przyczynił się do urządzenia kliniki położniczéj, na co rząd wyasygnował 1093 ruble (Adamowicz *l. c.*). W późniejszym czasie jako dyrektor téjże kliniki, zakład ten do możebnéj doskonałości doprowadził. W r. 1815 mianowany prof. nadzwyczajnym fizyjologii. Wkrótce potém dawne jego marzenia zjiściły się, wyjechał do Wiednia i Paryża na dwa lata dla studyjów naukowych. Jego katedrę objął zastępczo Homolicki. Gdy Matusewicz umarł, profesorem akuszeryi naznaczono Mianowskiego — Homolicki objął katedrę fizyjologii na stałe. Dowiedziawszy się o tych zmianach Mianowski głównie z listów Homolickiego, winszuje mu z Wiednia 1817 r., lecz nie umié tego ukryć, jak mu się nie podobają innowacyje Homolickiego, chociaż ważność ich uznaje (ob. Homolicki). Po powrocie z zagra.

nicy w r. 1818, mianowany profesorem publicznym zwyczajnym i dyrektorem kliniki akuszeryjnéj. Po śmierci LOBENWEINA (1820) wybrany dziekanem fakultetu lekarskiego. Na tém stanowisku przebył trzy lata i podówczas wiele przykrości doświadczył, a zawsze ci Germanowie! Gdy jego następca PELIKAN został rektorem, MIANOWSKI powtórnie wybrany, pozostał na tém stanowisku aż do zamknięcia uniwersytetu. Jako zastępca rektora, kończył czynności zwiniętego uniwersytetu. W nowo uorganizowanéj Akademii medyko-chirurgicznéj był czasowo prezydentem, a gdy KUCZKOWSKI w r. 1840 opuścił Wilno, MIANOWSKI został rektorem. Na jego dolę wypadło zamknięcie Szkoły, w któréj się uczył i prawie 40 lat przebywał jako nauczający (był pomocnikiem JUNDZIŁŁA). Jako profesor liczył się do uczonych, dowody w jego dziełach i rozprawach naukowych. Jako lekarz-praktyk, akuszer, miał być bardzo szczęśliwym. W obejściu delikatny, obdarzony wyższym polorem, był poszukiwanym. Pod jego kierunkiem wychowało się wielu zdolnych akuszerów jak BIELKIEWICZ, WOELCK A. i in. Do założenia Towarzystwa wspierania biednych uczniów (1821) wiele się przyczynił. Towarzystwo to zaledwie rok trwało, bo miano podejrzenie, że jest tendencyjne, i z tego powodu dziekan MIANOWSKI doświadczał wiele przykrości. Jako członek Towarzystwa lekarskiego, czynny przyjmował udział, przedstawiając na posiedzeniach referaty z praktycznych spostrzeżeń i rozprawy naukowe.

De jure gravidarum sub respectu politico-medico. Ms. 1818.

Historia cephaleae chron. arthriticae et plicosae i t. d. Ms. 1818.

Pneumatoris ventriculi (po polsku). 1815. Ms. 4-o.

Diss. inauguralis. Therapiam febris nervosae exhibens. Vilnae. ZAWADZKI. 1807. 8-o str. 40.

Miaskowski Karol. Studyjował nauki lekarskie w Szkole Głównéj litewskiéj. W uniwersytecie wileńskim pozy-

skał w r. 1808 stopień magistra medycyny, a w r. 1810 doktora medycyny.

113 **Miram Karol Edward.** Pochodził z Kurlandyi. Prof. Eichwald czy był z nim spokrewniony, czy tylko zaprzyjaźniony, dość na tém, że bardzo protegował Mirama, gdy ten około 1834 roku przybył do Wilna i zaczął studyjować nauki lekarskie. W r. 1836 ukończył je ze stopniem lekarza. Będąc jeszcze studentem w r. 1835 mianowany został pomocnikiem prosektora przy muzeum zootomiczném. Anatomija porównawcza (ob. Eichwald) miała licznych zwolenników, jak niegdyś w uniwersytecie tak obecnie między studentami Akademii medyko-chirurgicznéj. Do celujących należał Miram. W rozprawie inauguralnéj zwrócił uwagę na różnicę kości nosowéj prawéj od lewéj u zwierząt. W rozprawie zaś z r. 1834: *Beitrag zur Anatomie des Pentastoma taenioides*, opisał bardzo dokładnie robaka, znajdującego się w kości czołowéj psów i koni. O potworach zwierzęcych pisywał, jak również o zewnętrznym kanale słuchowym u bobra i o anatomii glisty końskiéj. Dnia 23 listopada 1840 roku wybrany członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. W r. 1842 pozyskał dyplom doktorski, a wkrótce potém wskutek zamknięcia Akademii wyjechał do Kijowa, dokąd powołany został na katedrę profesora fizyjologii. Na tém stanowisku przyjmował udział w 1872 roku w jubileuszu Adamowicza. Jako lekarz-praktyk pozyskał w Kijowie sławę szczęśliwego pediatry.

De ossibus nasi. Vilnae. Typis S. Blumowicz. 1842 8-o str. 28. Diss. inaug.

114 **Mokrzycki Paweł.** Pochodził z Podola. Wychowaniec Instytutu lekarskiego przy uniwersytecie wileńskim. Ukończywszy w r. 1824 medycynę ze stopniem doktora, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. medico-obstetricia exhibens observationum par in convulsiones puerperarum cum epicrisi. Vilnae. Manes et Zymel. 1824. 8-o str. 27.

115 **Morawski Stanisław.** Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823, osiedlił się w Kownie. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1825. Następnie zamieszkał we własnéj majętności Ustronie, w trockim powiecie i tam zakończył życie w październiku 1853 r. Na posiedzeniu Towarzystwa w d. 12 lutego 1854 r. prezes Adamowicz przeczytał biografię zmarłego, lecz takowéj w archiwum Towarzystwa niéma.

Zasady fizyjognomistyki kobiet cywilizowanych polskich. Ms.

Diss. inaug. Casum diabetis melliti cum epicrisi exhibens. Vilnae. Zawadzki. 1823. 8-o str. 33.

116 **Mosovius Maurycy Adolf.** Studyjował nauki lekarskie w Berlinie, gdzie pozyskał dyplom doktora medycyny. W uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamin doktorski i pozyskał potwierdzenie uczonego stopnia w r. 1819.

Dissertatio inauguralis medica de Calculorum animalium eorumque inprimis biliariorum origine et natura c. tabula aenea. Berolini. Typis Augusti Guil. Schadii. 1812. 8-o.

117 **Moszyński Julian Albin.** Pochodził z Królestwa polskiego. Urodził się 1 marca w Cissowie, w augustowskiém. Gimnazyjum kończył w Białymstoku, medycynę w Akademii medyko-chirurgicznéj wileńskiéj. Promowany na Doktora medycyny w r. 1841. Praktyce lekarskiéj poświęcał się w Wilnie, zajmując równocześnie posadę naczelnego lekarza w szpitalu św. Jakóba i dyrektora Szkoły akuszerek, który to zakład winien swe powstanie Moszyńskiemu. Jako członek Towarzystwa lekarskiego, pełnił obowiązki sekretarza i prezesa; na obu tych stanowiskach wielkie położył zasługi. Jako popularyzator dzieł lekarskich z dziedziny hygieny, akuszeryi i chorób kobiecych, jeszcze i dziś jest cenionym; prace jego bowiem są poszukiwane, dla tego żałować przychodzi, że są w handlu księgarskim zupełnie wyczerpane. Był członkiem komisyi archeologicznéj wileńskiéj i Muzeum starożytności. Na wszystkich stanowi-

skach pozostawił po sobie wspomnienie znakomitego lekarza, zacnego człowieka. Umarł w Wilnie we wrześniu 1857 r. *ex phlebitide venarum varicosarum cruris.* Kirkor i Syrokomla w biografiach przez siebie napisanych, podnieśli zasługi obywatelskie zmarłego.

Orchitis utriusque testiculi quorum alter induratus alter absque induratione phlogosi detentus, in subjecto blennorrhoea laborante, per compressionem sanatae. Ms. 4-o str. 22 z dnia 12 stycznia 1842.

Diss. inauguralis. Tnotomia et myotomia. Vilnae. Zawadzki. 1841. 8-o.

Muyschel Karol Justus. Urodził się w Rydze dnia 22 lutego 1799 r., umarł po krótkiéj chorobie, w dziedzicznéj wsi Moknium, w powiecie trockim, dnia 7 lutego 1843 roku. Nauki gimnazyjalne pobierał w Dorpacie; medycynę studyjował w Wilnie, gdzie stopień doktorski otrzymał w 1829 r. Będąc magistrem medycyny, zaczął wykładać razem z Adamowiczem w Szkole weterynaryjnéj, założonéj przez Bojanusa w r. 1823. Anatomię, farmacyję i chirurgię dla weterynarzy wykładał po polsku. Założony w roku 1824 przez Bojanusa gabinet zootomiczny, zostawał pod jego zawiadywaniem. W r. 1829 wyjechał w podróż naukową po Europie; a za powrotem w r. 1832 objął w Akademii medyko-chirurgicznéj katedrę anatomii i chirurgii zwierzęcéj. Niezależnie od powyższych obowiązków, zarządzał od roku 1841 gabinetami fizycznym i farmakologicznym. Po zamknięciu Akademii zamieszkał na wsi. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od d. 17 grudnia 1831 roku. Romuald Podberezki ogłosił biografię Muyschela w Pamiętniku naukowo-literackim za r. 1849.

De synonimia myologica equini generis. Vilnae. 1829. 8-o. Diss. inaug.

Nahumowicz Izydor. Balneolog polski. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. W roku 1826 pozyskał dyplom doktora medycyny i osiedlił się w Grodnie. Zajmował się wodami mineralné-

mi w Druskienikach. Ścisłe i wielokrotne swe badania ogłaszał drukiem. Umarł w Grodnie około r. 1860.

Diss. inaug. chirurgica. De pedis extremi difformitatibus. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1826. 8-o str. 42.

Nahumowicz Leon Kazimierz. Pochodził z Mohilewa. Słuchał medycyny w Uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1812, wstąpił do służby wojskowéj, gdzie przechodząc różne stopnie, jako radca stanu mieszkał około 1844 r. w Petersburgu. Będąc członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r. 1821, nadsyłał swe rozprawy i spostrzeżenia.

Adnotationes de scarlatina. Ms. 1821.

Rukowodstwo k leczeniu ogniestrjelnych ran. Ms. 1822. (to było drukowane).

Diss. inaug. med. practica. Cynanches laryngeae bina exempla, addita epicrisi exhibens. Vilnae. Zawadzki. 1812. 8-o str. 15.

Nathan Samuel Pozyskał dyplom doktora medycyny w Szkole Głównéj litewskiéj w 1798 r. po obronieniu tez, zatwierdzonych przez fakultet lekarski.

Niechwiedowicz Onufry. Pochodził z Litwy. Kończył nauki lekarskie w Wilnie, jako stypendysta w Instytucie lekarskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w roku 1811, wstąpił do służby wojskowéj.

Observatio medica de rariori linguae vitio organico. Vilnae. Zawadzki. 1811. 8-o str. 15. 1 tabl.

Niedermajer Jan. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Promowany na doktora medycyny w r. 1815.

Niszkowski Jan Fryderyk. Urodził się w Wilnie dnia 18 marca 1774 roku, umarł w dniu 3 września 1816. Pochowany na cmentarzu luterskim wileńskim. Nauki uniwersyteckie studyjował w Szkole Głównéj litewskiéj. Otrzymawszy stopień doktora filozofii, poświęcił się medycynie. Szczególniéj przykładał się do anatomii i chirurgii, co zwróciło uwagę przełożonych, dla tego to po uzyskaniu sto-

pnia magistra medycyny, naznaczony został w d. 28 września 1797 r. vice-profesorem chirurgii (ob. Briotet). Po zdaniu doktorskiego egzaminu i obronieniu tez, przez fakultet zatwierdzonych, promowany dnia 22 maja 1799 r. Jako vice-profesor prowadził wykłady teoretyczne, jak również czynnie pomagał Briotetowi przy operacyjach, za co ten ostatni, mając znaczny wpływ w fakultecie, wyrobił mu posadę profesora adjunkta. Od r. 1802 — 1806 podróżował za granicą dla dalszego kształcenia się w chirurgii. Po powrocie w końcu roku 1806, rozpoczął wykłady desmurgii i nauki o chorobach kości. W d. 4 marca 1808 roku mianowany prof. nadzwyczajnym na katedrze chirurgii teoretycznéj, a od r. 1809 prowadził przy pomocy Briotetа klinikę. Po usunięciu się Briotetа, mianowany profesorem chirurgii i dyrektorem kliniki, chociaż ta ostatnia z przyczyny ówczesnego stanu kraju, była chwilowo zamkniętą i dopiéro w r. 1813 otworzył ją Niszkowski. Działalnosć Niszkowskiego, jako chirurga, znakomitego operatora, zbyt wcześnie dla nauki przerwaną została. Następca jego Pelikan godnie podtrzymał tradycyje Briotetа i jego znakomitego ucznia Niszkowskiego. Niszkowski mało pisał; prócz not ułatwiających mu wykład chirurgii teoretycznéj, sprawozdania z podróży naukowéj po Europie i dwóch rozprawek, znajdujących się w archiwum Towarzystwa, nic prawie nie zostawił.

Observat. de hernia thoracica. Ms. z 12 czerwca 1816.

Oczapowski Jan. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1824. Następnie wstąpił do wojskowéj służby i zamieszkał w Warszawie. Jako członek Towarzystwa lekarskiego wileńskiego od r 1835, nadsyłał rozprawy naukowe, niektóre z nich i dziś jeszcze nie są pozbawione wartości. W roku 1848 wybrany został na członka Towarzystwa naukowego krakowskiego. Wierzył w kołtun i wiarę w niego energicznie rozszerzał. Opuściwszy służbę wojskową, został lekarzem departamentów rządzącego Senatu, wreszcie or-

dynatorem szpitala ewangelickiego. Umarł w Warszawie d. 7 marca 1871 r.

Opisanie gorączki zaraźliwéj panującéj w pułkach kawaleryi gwardii rossyjskiéj. Ms. z 1826 roku. 4-o str. 40.

De auscultatione mediata s. de stethoscopi usu in medicina, chirurgia et arte obstetricia. Vilnae. Typis Manesii et Zymelii. 1824. 8-o str. 82. 1 tabl. Dis. inaug.

Oehme Fryderyk Teodor. Doktór filozofii i medycyny uniwersytetu lipskiego, lekarz J. K. Mości, przybył do Litwy z Drezna, praktyką zajmował się długo w Nieświeżu. Śledził za nauką, był w korespondencyi naukowéj z prof. Szkoły Głównéj litewskiéj Bisi v. Bisio Stefanem. Rezultaty naukowych poszukiwań ogłaszał w broszurach. Adamowicz przypuszcza, że pisma te drukowane były w Warszawie, nam się zdaje, że w Nieświeżu. Dość porównać typy współczesne nieświeżskie z drukami Oehme, aby nabrać tego przekonania. Dla pozyskania praw wolnéj praktyki, którą przez lat tyle z wielką korzyścią dla miejscowości uprawiał — musiał powtórzyć egzamin doktorski w Wilnie, po obronieniu tez — stopień był mu przyznanym. Była to ostatnia promocyja w Szkole Główněj litewskiéj.

Theses medico-practicae. Vilnae. Typis Acad. fol. 2 karty.

Onacewicz Antoni Hilary. Pochodził z Białegostoku. Medycynę studyjował w Akademii medyko-chirurgicznéj. Doktoryzował się w r. 1837. Będąc stypendystą, służył obowiązkowo w wojsku. Przechodząc różne stopnie został w roku 1857 głównym lekarzem szpitala wojskowego w Wilnie.

Dissertatio inauguralis medica. De scrophula. Vilnae. 1837. 8-o.

Orzechowicz Jan. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1825.

De entropio. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1825. 8-o str. 20.

Orzechowski Ignacy. Pochodził ze Szczors, majętności hr. Chreptowicza. Ojciec jego był poddanym hrabiego. Chreptowicz jakkolwiek nie chciał Ignacego uwolnić z poddaństwa, przeciwko kształceniu się nic nie miał, lecz nawet mu dopomagał podczas studyjów uniwersyteckich. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny w roku 1830, zamieszkał w Nowogródku i praktyce się poświęcił. Był bardzo szczęśliwym w leczeniu, ztąd poszukiwanym. Wykupił siebie i rodzinę z poddaństwa, dorobił się milionowego majątku, mieszka obecnie w Nowogródku.

Specimen inaugurale medico-practicum frequentiores pulmonum morbos in instituto clinico vilnensi observatos exhibens. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1830. 8-o str. 75.

Otto Edward. Pochodził z Gdańska, do nauk lekarskich przykładał się w Wilnie, gdzie pozyskał dyplom doktorski w 1825 r.

Palczewski Tymoleon. Pochodził z Litwy, gdzie się urodził w r. 1793. Studyjował medycynę w Wilnie przy pomocy materyjalnéj Józefa hr. Zabiełły. Pozyskawszy dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj. Był członkiem zarządu lekarskiego w Wilnie i wówczas pozyskał sobie wziętość, jako akuszer. W r. 1819 wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego. Następnie przeniósł się do Petersburga i tam w młodym wieku umarł na cholerę dnia 29 czerwca 1831 roku.

Diss. inaug. Pathologiam vomitus chronici exhibens Vilnae. Zawadzki. 1815. 8-o str. 27.

Pieculewicz Mateusz. Pochodził z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Doktoryzował się w roku 1823.

De herniothomia. Vilnae. Zymel et Manes. 1823. 8-o str. 94. Diss. inaug.

Piekarski Franciszek. Pochodził z Mińska litewskiego. Przy pomocy Michała Zaleskiego, podkomorzego,

studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. W r. 1826 pozyskał dyplom doktorski.

De maxilla inferioris amputatione et partiali extirpatione. Vilnae. Sch. Piar. 1826. 8-o str. 25.

Pierożyński Mateusz. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, doktoryzował się w roku 1824.

Diss. inaug. De hydrarthro. Vilnae. Typ. Zymelii et Manesii. 1824. 8-o str. 79.

Pietrow Jerzy. Lekarz wojska rosyjskiego doktoryzował się w Wilnie. Rozprawa inauguralna w r. 1822, jak utrzymuje Adamowicz, przedstawioną była w rękopiśmie.

Pilawski Franciszek. Pochodził z Wołynia. Przy pomocy Ignacego Tyzenhauza studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1821, zamieszkał w Słucku, gdzie zajmował się wykonawstwem lekarskiém. Człowiek uczony, jowialny, powszechnie lubiany — zyskał sobie wielki rozgłos. Następnie skutkiem cierpień moralnych, zaczął zarzucać praktykę lekarską, przeniósł się do powiatu mozyrskiego i tam nagle życie zakończył.

De laryngotomia. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1821. 8-o str. 37. 1 tabl. Diss. inaug.

Piotrowski Bazyli. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem medyko-chirurga, wstąpił do służby wojskowéj. Promowany w r. 1815 na doktora medycyny.

Pleszkowski Sylwester. Pochodził z Wołynia. Po ukończeniu nauk lekarskich na koszt rządu, wstąpił do służby wojskowéj do 48 pułku strzelców i zamieszkał w Grodnie. Następnie doktoryzował się w r. 1826 i przechodząc różne stopnie w wojsku, został ostatecznie ordynatorem szpitala wojskowego (ujazdowskiego) w Warszawie. Znanym jest z licznych przekładów dzieł lekarskich na język polski.

De laesionibus capitis externis. Grodno. Typ. Zymelii. 1826. 8-o str. 64. Diss. inaug.

132 **Porcyanko Konstanty.** Sławny lekarz wileński. Urodził się w r. 1793. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Doktoryzował się w r. 1818 i odtąd pozostał przy uniwersytecie, jako jeden z najznakomitszych jego profesorów. Mianowany w r. 1822 adjunktem na katedrze chirurgii, wykładał desmurgię. W r. 1824 naznaczony prof. nadzwyczajnym, objął katedrę terapii ogólnéj i materyi medycznéj, które to przedmioty wykładał podług Heckera. W r. 1826 został prof. zwyczajnym. W pierwszém półroczu wykładał terapię ogólną — w drugiém, materyję lekarską i recepturę. Od r. 1828 bardzo rozległe miał zajęcia; oprócz przedmiotów wyżéj przytoczonych, prowadził klinikę chirurgiczną i wykładał chirurgię teoretyczną. Gdy w roku 1830 Alex. Woelck zaczął wykładać terapię i materyję medyczną, Porcyanko zajmował się tylko chirurgią. W akademii był prof. chirurgii, okulistyki (ob. Herberski) oraz kliniki chirurgicznéj i na tém stanowisku pozostał aż do zgonu. Umarł w Wilnie 11 sierpnia 1841. Był on najznakomitszym praktykiem w Wilnie. Sławném się stało jego wyrażenie „wyleczę!“ Gdy je wyrzekł przy łożu chorego, — oczekiwano z pewnością wyzdrowienia, chociażby w przypadkach najbardziéj rozpaczliwych. Był bardzo uczonym, ogromnéj pamięci i słynnéj wymowy. On jeden zastępował kilku. Pomimo wielkiéj praktyki wielkiego funduszu nie zostawił, był bowiem niezmiernie dobroczynnym. Wiele rozpraw i kursy uniwersyteckie znajdują się w rękopiśmie w znacznéj części w bibliotece Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

De cancro labiorum. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1818. 8-o str. 20. Diss. inaug.

133 **Porcyanko Tomasz.** Pochodził z gub. mińskiéj, zapewne był bratem poprzedzającego. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie, promowany w r. 1821 na doktora.

De encephaloide. Vilnae. Zawadzki. 1821. 8 o str. 42. Diss. inaug.

Przeborowski Stefan. Pochodził z Mińska. Medycynę studyjował w uniwersytecie wileńskim, promowany na doktora medycyny w r. 1825. Następnie osiedlił się w Grodnie, gdzie zajmował się praktyką lekarską. Spostrzeżenia swoje i opisy ważniejszych przypadków przesyłał Towarzystwu lekarskiemu, którego był członkiem od r. 1842. Następnie zamieszkał na Białéj Rusi i tam z powodzeniem praktykował. W sienniñskim powiecie, gub. mohilewskiéj, nabył majętność ziemską. Umarł w Czasznikach, w maju 1855 r. wskutek raka w przełyku. Księgozbiór ofiarował Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu.

Przykład obrzękłości arteryjno krwistej aorty wstępującej (aorte ascendentis) okazującej się zewnątrz ściany piersiowej. Grodno. 25 lutego 1838. Ms. 4-o str. 16.

Diss. inaug. De methodi antiphlogisticae in cura peritonitidis puerperalis praestantia. Vilnae. Typis Zymelii et Manesii. 1825. 8-o str. 34.

Puciata Atanazy. Pochodził z Litwy. Studyjował medycynę w Uniwersytecie wileńskim, jako stypendysta. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. med.-pract. de spasmo vesicae urinariae. Vilnae. 1812. 8 o str. 18.

Puczkowski Franciszek. Był jednym z pierwszych doktorów promowanych w Uniwersytecie wileńskim. Bronił tezy równocześnie z Borsukiem (obacz) w r. 1805. Pochodził z Wilna. Osiedlił się w Słonimie, gdzie urzędował jako lekarz powiatu i zajmował się z wielkiém powodzeniem praktyką lekarską. Od r. 1810 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Raczkowski Józef Korneli. Pochodził z Mińska. Przykładał się do nauk lekarskich w Wilnie na koszt rządu. Wiele zawdzięczał Rafałowi Śliźniowi, prokuratorowi (Instygator) W. X. litewskiego. Pozyskawszy w r. 1816 dyplom doktorski, wstąpił do służby wojskowéj.

De chorea S-ti Viti medullae spinalis vitio saepe assignanda. Vilnae. Typ. Sch. Piar. 1816 8-o str. 25.

Regnier Mikołaj. Pochodził z Lotaryngii. Urodził się w Sarburgu w r. 1723 (podług Adamowicza, na tablicy zaś marmurowéj w kościele św. Stefana wyrznięta data urodzenia 1746). umarł w Wilnie w 1800 r. Nauki lekarskie studyjował w Paryżu, zkąd w r. 1775 przybył do Wilna, jako lekarz biskupa Massalskiego i profesor anatomiii. Anatomii nie wykładał, lecz zajmował się położnictwem i na tém stanowisku położył wielkie zasługi dla Wilna. Wykształcił dwa pokolenia akuszerów i odtąd nauka ta zaczęła być troskliwiéj uprawianą, przynosząc nieobliczone korzyści dla społeczeństwa. W r. 1781 otrzymał od komisyi narodowéj patent na profesora chirurgii i akuszeryi; w r. 1785 został generalnym sztab-chirurgiem wojsk litewskich i członkiem korespondentem akademii paryzkiéj. Wspominaliśmy powyżéj, że Poczobut w chwili organizacyi Szkoły Głównéj, jako jéj rektor, wymagał od profesorów stopni uczonych -- nawet dotychczasowe zasługi Regniera nie były uwzględnione; — przesłał tedy rozprawę inauguralną do Królewca i tam ją w r. 1789 obronił. Ten uczony stopień zatwierdziło w tymże roku *Collegium medicum.* Regnier jeszcze jedną ma zasługę, że z poruczenia danego sobie przez biskupa Massalskiego, wywiązał się należycie, sprowadzając do Wilna Brioteta (obacz) na profesora anatomii, sławnego chirurga i założyciela kliniki chirurgicznéj w Wilnie.

De asphyxia neonatorum. Diss. inaugur. Regiomonti. 1789. 4-o str. 19.

Reichwald Teofil Wilhelm. Pochodził z Kurlandyi. Nauk lekarskich słuchał w Wilnie; dyplom doktorski pozyskał w r. 1823.

Diss. inaug. chir. pract. De lithotomia. Vilnae. Zawadzki. 1823. 8-o.

Rejkowski Jerzy. Do medycyny przykładał się w Szkole Głównéj litewskiéj i Uniwersytecie wileńskim. Za szczególne odznaczenie się otrzymał nagrodę w roku 1806 (ob. „Gazetę literacką“). Obroniwszy tezy, zatwierdzone przez

fakultet, pozyskał dyplom doktorski w r. 1808. Mieszkał w Wilnie i poświęcał się praktyce z wielkiém powodzeniem. Od r. 1809 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Umarł w Wilnie w r. 1831.

Reinsperger Andrzej. Pochodził z Galicyi, na dyssertacyi podpisał się „W a l l a c h u s“. Ojciec jego Franciszek Ksawery mieszkał w Galicyi, gdzie wsławił się jako chirurg i akuszer. Do nauk lekarskich przykładał się w Uniwersytecie wileńskim, w roku 1812 pozyskał dyplom doktorski.

De usu et abusu pharmacorum narcoticorum usitatissimorum. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1812. 8-o str. 4 i 21.

Riel Jan Ferdynand. Pochodził z Warszawy. Wuj jego Ferdynand Bagiński, nadworny lekarz hrabiów Chołoniewskich, łożył na jego nauki. Studyjował medycynę w Wilnie, w r. 1819 pozyskał dyplom doktorski.

De cordis dilitatione. Vilnae. Zawadzki. 1819. 8-o str. 19. Diss. inaug.

Rosołowski Stanisław. Urodził się 5 lutego 1797 r. w guberni grodzieńskiéj, w miasteczku Rożana. Ukończywszy nauki gimnazyjalne w Wilnie w r. 1811, wstąpił na wydział lekarski i takowy ze stopniem doktora medycyny ukończył w r. 1818. Jeszcze będąc studentem zwrócił na siebie powszechną uwagę. Odznaczał go też Frank, jako najlepszego swego ucznia i pamięć o tém zostawił w pamiętnikach. Odznaczali go znakomici profesorowie uniwersytetu: G. E. Groddeck, L. Borowski i E. Słowacki, jako młodzieńca udarowanego potężną wyobraźnią, rzadkim darem słowa i głęboką znajomością literatury łacińskiéj i nowożytnéj. Niebawem dał się poznać jako znakomity poeta, wydrukowawszy w Dzienniku wileńskim (1815, t. 331) urywek z Enejdy. Od téj chwili często spotykamy jego imię na kartach ówczesnych wydawnictw peryjodycznych (ob. Bibliografia czasopism wileńskich. 1805—1860). Jakkolwiek poezyję ukochał, nie zapomniał o swojém powołaniu lekarza; niedarmo odznaczał go Józef Frank.

W całém znaczeniu tego słowa lekarz-poeta był Rosołowski przez całe życie. Szedł tam, gdzie pomocy lekarskiéj najbardziéj potrzebowano. Poświęcał się, narażał, a zawsze bezinteresowność posuwał aż do zaparcia się. Szczególnie w czasie cholery w pamiętnych latach 1831 i 1848 niósł pomoc, przebiegając po wsiach i miasteczkach dotkniętych epidemią. W nagrodę swéj lekarskiéj bezinteresowności, jak pisze jego biograf Wł. Syrokomla „stęknął nieraz pod brzemieniem niedostatku — a jednak myśl jego była zawsze świeża, zawsze potężna, serce dla przyjaciół wylane, a siły czerstwe, dzięki bacznemu umiarkowaniu życia“. Ostatni rok życia przepędził w łóżku (*tabes dorsualis*) i w nocy z 30 na 31 sierpnia 1855 roku zakończył życie. Pochowany na cmentarzu bernardyńskim w Wilnie.

De polypi cordis in homine vivente generatione. Vilnae. Typ. Schol. Piarum. 1818. 8-o str. 38.

Rutkowski Józef do medycyny przykładał się w Wilnie, w r. 1818 pozyskał dyplom doktorski.

Rymkiewicz Feliks. Pochodził z Białéjrusi, gdzie się urodził w r. 1799, umarł w Wilnie d. 17 grudnia 1851 roku, przeżywszy lat 52, pochowany na Rossie. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim od r. 1818 do 1821, w którym dyplom doktorski pozyskał. Jako stypendysta rządowy, był obowiązany odsłużyć oznaczone lata w służbie rządowéj. Lecz zwrócił na siebie uwagę zdolnościami i pracowitością, dlatego pozostawiony został przy Uniwersytecie. Mianowany pomocnikiem prefekta Instytutu lekarskiego, poświęcał się specyjalnie fizyjologii pod kierunkiem Homolickiego i patologii i terapii szczegółowéj u Józefa Franka. W r. 1825 mianowany adjunktem, jako pomocnik profesora kliniki chorób wewnętrznych (Herberskiego), kierował zajęciami studentów w klinice. Po śmierci Herberskiego mianowany prof. nadzwyczajnym (1829) na katedrze terapii szczegółowéj i patologii, wykładał takową podług własnych notat. Niezależnie od tego, gdy Jędrzej Śniadecki został dyrektorem kliniki, Rymkiewicz

łącznie z Józefem Mianowskim kierował zajęciami studentów i w czasie nieobecności profesora Śniadeckiego, prowadził wykłady u łóżka chorego. W akademii medyko-chirurgicznéj pozostawał na téj saméj katedrze. Gdy w r. 1838 Śniadecki życie zakończył, Rymkiewicz oprócz dotychczasowych obowiązków, został dyrektorem kliniki i podobnie jak to było za Franka i Herberskiego — rozdzielone od r. 1827 katedry, połączono w osobie jednego profesora. Gdy Akademia została zamkniętą, Rymkiewicz mianowany został naczelnym lekarzem szpitala Sawicz i na tém stanowisku pozostał aż do śmierci. Prócz tego był dyrektorem przytułku dzieci i lekarzem instytutu szlacheckiego. Był człowiekiem głębokiéj nauki i zdumiewającéj pamięci, praktykiem zawołanym, chociaż przekładał zajęcia gabinetowe. Liczne zostawił po sobie rękopisy, a za życia wiele artykułów treści naukowéj pomieszczał w czasopismach wileńskich. Należał do redakcyi *Museum anatomicum vilnense* i Słownika łacińsko-polskiego Bobrowskiego, w którym terminologią lekarską i przyrodniczą opracował.

Diss. inaug. medico-practica exhibens observationum par in morbum qui croup dicitus, cum epicrisi Vilnae. Zawadzki. 1821. 8-o str. 41.

Sauvan Ludwik. Urodził się w Warszawie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1823, zamieszkał w rodzinném mieście i poświęcał się praktyce lekarskiéj. Był zwolennikiem hydropatyi i zakład wodoleczniczy urządził pod Warszawą w Wierzbnie. Umarł w Warszawie d. 11 kwietnia 1843 r. w 45 roku życia. Był członkiem wielu Towarzystw naukowych, jak to widać z nagrobku jego, przepisanego w „Cmentarzu Powązkowskim“ Wójcickiego, III. str. 185.

De femoris extirpatione. Vilnae. J. Zawadzki. 1823. 8-o str. 23. Diss. inaug.

143 **Sawicki Antoni**. Pochodził z Litwy. Jako stypendysta rządowy pobierał nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1812 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj i zamieszkał w Wiłkomierzu. W roku 1828 darował dla gabinetu patologicznego przy Uniwersytecie dziecię bez nosa z jedném okiem (Adamowicz l. c. 36).

4359 [zu 4351] De scirrho et cancro in genere. Vilnae. Zawadzki. 1812. 8-o str. 15. Diss. inaug.

4497 [zu 4492]

144 **Sawicz Antoni**. Pochodził z Litwy. Studyjując nauki lekarskie na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim, był wychowańcem Instytutu lekarskiego. Po uzyskaniu stopnia doktora medycyny w r. 1819, wstąpił do służby rządowéj i zamieszkał w Lidzie. W r. 1827 nadesłał do gabinetu patologicznego przy uniwersytecie dwa płody ośmiomiesięczne twarzą zrosłe, przez trzy dni żyjące, z których jeden umarł o dobę wcześniéj od drugiego (Adamowicz loc. cit.).

Diss. inauguralis medico-practica. De diaphragmitide. Vilnae, Typ. Schol. Piarum. 1819. 8-o str. 26.

Schloezer Jan Adam. *Franco-curiensis.* Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Generała Jana Henryka Dąbrowskiego mianuje swoim dobrodziejem, w dedykacyi rozprawy inauguralnéj. Promowany na Doktora medycyny w r. 1816.

Diss. inaug. medico-practica. De somnambulismo. Vilnae. Typ. Congr. Missianis. 1816. 8-o str. 94. 1. 5. 1.

Schoenbach Karol rodem z Litwy. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Liczył się do celujących uczniów Franka, w r. 1806 pozyskał nagrodę (ob. Gazeta literacka wileńska). W r. 1808, pozyskawszy dyplom doktorski, zamieszkał na Żmudzi w Szkudach i tam poświęcał się praktyce lekarskiéj. Spostrzeżenia ważniejsze komunikował Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 12 listopada 1808 roku. Umarł w młodym wieku w Szkudach w 1815 roku.

De phtisi tracheali. Vilnae. Zawadzki. 1808. 8-o str. 18. Diss. inaug.

Schreyer Józef. Wychowaniec wileńskiego Uniwersytetu. Promowany w r. 1822 na Doktora medycyny.

Schumacher Karol Ernest. Pochodził z białostockiego. Nauki lekarskie kończył w Wilnie na koszcie rządowym. Następnie wstąpił do służby wojskowéj. W r. 1837 doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznéj. Osiedlił się w Zamościu, gdzie był ordynatorem szpitala wojennego.

De hydrope ascite. Vilnae. Zawadzki. 1837. 8-o str. 54. Diss. inaug.

Seyfert Jędrzej. Urodził się na Litwie. Nauki gimnazyjalne i uniwersyteckie studyjował w Wilnie. Celował między młodzieżą zdolnościami i pracowitością. Poświęcał się ze szczególném zamiłowaniem chirurgii, za co na posiedzeniu wydziału lekarskiego w d. 28 Czerwca 1806 roku otrzymał nagrodę (Gazeta literacka). W dniu 10 maja 1808

roku zdał egzamin na magistra medycyny i chirurgii, poczém wyjechał za granicę dla dalszego kształcenia się. Po powrocie, obroniwszy zatwierdzone przez fakultet tezy, pozyskał dyplom doktorski w d. 27 czerwca 1810 roku. Zamieszkał w Wilnie, zajmował się praktyką lekarską; prócz tego spełniał obowiązki w służbie rządowéj, jako lekarz zarządu pocztowego. W r. 1812 wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego. Niektóre rozprawy jego znajdujące się w rękopiśmie w Archiwum Towarzystwa, przedrukowane są w czasopismach lekarskich wileńskich. Od roku 1829 był Inspektorem zarządu lekarskiego w Wilnie. Następnie przeniesiony został do Petersburga, zkąd jako emeryt powrócił w roku 1848 do Wilna. Miał posiadłość ziemską w święciańskim powiecie i tam zakończył życie w grudniu 1861 roku.

Siemaszko Aleksander. Pochodził z Litwy. Po ukończeniu nauk lekarskich na koszt rządu w Uniwersytecie wileńskim, wstąpił do służby rządowéj. Wybrany członkiem korespondentem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego dnia 20 stycznia 1820 r. Następnie doktoryzował się w r. 1827 i wyjechał w podróż naukową do Azyi. Był w przyjaznych stosunkach z Adamem Mickiewiczem, najprawdopodobniéj współcześnie słuchali kursów nauk przyrodniczych, a powszechnie znany wiersz mistrza „D o D o k t o r a S.“ do niego był napisany.

De dissenteria. Vilnae. Typis B Neumann. 1827. 8-o k. 3. str. 55. Diss. inaug.

Siewruk Ludwik. Urodził się na Żmudzi w r. 1806, umarł na cholerę w Moskwie d. 21 czerwca 1853 roku. Po ukończeniu gimnazyjum traszkuńskiego, przybył do Wilna i zaczął studyjować nauki prawne w uniwersytecie, lecz po roku przeszedł na medycynę i ukończył takową ze stopniem lekarza. Będąc studentem czwartego kursu, został pomocnikiem prosektora anatomii, a w r. 1832 mianowany prosektorem, pełnił te obowiązki do r. 1837. Niezależnie od powyższego, wykładał od r. 1834 — 1838 kurs anatomii pato-

logicznéj. W r. 1838 doktoryzował się, obroniwszy rozprawę o ciąży zewnątrzmacicznéj. Adamowicz w cytowaném już niejednokrotnie dziełku: Rys początków i postępów anatomii i t. d. na str. 89 i n. krytycznie rozbiera rozprawę inauguralną. Na wywody jednakże szanownego autora nie zawsze zgodzić się można. Analogia w budowie organizmów ludzi i zwierząt, za daleko, jak mniemam, zaprowadziła krytyka. Mianowany profesorem adjunktem, na téjże katedrze, pozostał aż do roku 1840, w którym już było postanowioném, aby Akademię medyko-chirurgiczną przenieść do Kijowa, jako wydział lekarski mającego powstać uniwersytetu. Siewruk mianowany prof. zwyczajnym anatomii w uniwersytecie moskiewskim, opuścił Wilno w r. 1840. Znakomicie prowadzonémi wykładami, jakkolwiek był następcą sławnego profesora Lodera, zwrócił na siebie uwagę rządu uniwersytetu, a szeregiem prac dokonanych i ogłoszonych w Moskwie, zniewolił do siebie wszystkich. Wybrany został Dziekanem fakultetu lekarskiego w r. 1848. Gdyby nie śmierć przedwczesna, Siewruk przy swych zdolnościach, pracowitości i rzadkim darze spostrzegawczym, znakomicie by rozszerzył krąg wiedzy, którą uprawiał. W styczniu 1838 r. był wybrany członkiem Towarzystwa lekarskiego.

De graviditate extrauterina bienni (Collect. med.-chir. viln. Vilnae 1838. od str. 291—326. 2 tabl. i w osobném odbiciu). Vilnae. Zawadzki. 4-o str. 41. Diss. inaug.

Skiba Jan. Pochodził z Ukrainy. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Doktoryzował się w Akademii medyko-chirurgicznéj. Praktykował w Połocku, gdzie pozyskał wielką wziętość i zasłynął jako uczony i szczęśliwy lekarz.

Diss. inaug. zootomica. De osse hyoideo Uri. Vilnae. Zawadzki. 1834. 8-o str. 31. tabl. 1.

Śledziewski Jerzy. Promowany w r. 1818 na Doktora medycyny w Uniwersytecie wileńskim.

Sochacki Maksymilian. Urodził się na Litwie. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Przedstawiwszy rozprawę inauguralną: *Theses pro gradu doctoris med. in Caes. Acad. Vilnens. de osse hyoideo. Vilnae. 1835. fol.*, która, jak zapewnia Adamowicz, drukowaną nie była — pozyskał w roku 1835 dyplom doktorski. Karyjerę naukową rozpoczął przy Akademii medyko-chirurgicznéj, jako pomocnik przy klinice prof. Korzeniewskiego, Następnie mianowany adjunktem, wykładał historyję medycyny, propedeutykę i desmurgią. Po zamknięciu Akademii, przeniósł się do Kazania i był adjunktem przy prof. Jełaczycu. Powróciwszy do kraju, praktykował w Kownie, gdzie od r. 1848 był operatorem przy miejscowym zarządzie lekarskim; następnie w Mohilewie, a w Witebsku, jako Inspektor lekarski, zakończył życie w r. 1871. Jako członek Towarzystwa lekarskiego od 16 stycznia 1838 r. czynny przyjmował udział będąc sekretarzem aż do wyjazdu z Wilna.

150 **Sokołowski Józef** rodem z guberni mińskiéj. Był stypendystą rządowym w Instytucie lekarskim, przy uniwersytecie wileńskim. Po ukończeniu medycyny ze stopniem doktora w r. 1819, wstąpił do służby rządowéj.

4480 [su 4474] Diss. inaug. chirurg. pract. de lithotomia. Vilnae. Typ. Basilianis. 1819. 8-o str. 42.

151 **Spasowicz Daniel.** Pochodził z mińskiéj guberni. Studyjował medycynę na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1823 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj. Przez wiele lat był Inspektorem lekarskim guberni mińskiéj. Wysłużywszy emeryturę, opuścił dotychczasowe stanowisko, przeniósł się do guberni podolskiéj. Zamieszkał we wsi Lemieszówce niedaleko miasteczka Machnówki i tam życie zakończył w dniu 30 października 1882 r. przeżywszy lat 85. Był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego, najpierw korrespondentem, a od 1873 honorowym. Znakomity Włodzimierz Spasowicz jest jego synem.

De labrorraphia. Vilnae. Zawadzki. 1823. 8-o str. 27. Diss. inaugur.

152 **Strumieński Józef.** Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie na koszt rządu studyjował w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1815 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj.

De manu uti signo in mortis. Vilnae. J. Zawadzki. 1815. 8-o.

153 **Swiderski Felicyjan Marcin.** Pochodził z Litwy. Był stypendystą rządowym, studyjując medycynę w uniwersytecie wileńskim. Po ukończeniu nauk w roku 1819 ze stopniem doktora medycyny, był posłanym przez uniwersytet do Johanniszkiel (ob. Abicht) na zarządzającego tamecznym szpitalem. Ztamtąd wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w d. 14 maja 1833 roku. Umarł w r. 1843.

Diss. inaug. medico-pract. De coryza. Vilnae. Typis Schol. Piarum. 1819. 8-o.

Symonowicz Roman. Urodził się w Wilnie 1768. Pobierał nauki w Szkole Głównéj litewskiéj. Jako jeden z celniejszych uczniów Brioteta, był mianowany jego następcą t. j. vice-profesorem w r. 1797 i zajmował się przygotowaniem preparatów anatomicznych. W r. 1799 mianowany adjunktem, wykładał fizyjologią. W r. 1801 otrzymał dyplom doktora medycyny, lecz wkrótce zarzucił medycynę, a zaczął studyjować nauki przyrodnicze, a mianowicie mineralogią. Od r. 1803 podróżował po Europie. Był w Wiedniu, zwiedził Węgry, Saksonią. Liczył się do najznakomitszych uczniów Wernera; zaprzyjaźnił się z Bojanusem, zachęcił go do stawania do konkursu na katedrę weterynaryi w Wilnie; niezależnie od tego, będąc w przyjaznych stosunkach z biskupem Strojnowskim, polecał gorąco kandydaturę znakomitego późniéj profesora anatomii porównawczéj. Powróciwszy do Wilna, objął katedrę mineralogii w charakterze adjunkta. Przy wykładzie trzymał się poglądów Haüy i Wernera. Ponieważ gabinet mineralogiczny w uni-

wersytecie był jeszcze w zawiązku, przeto uniwersytet opłacał rocznie SYMONOWICZOWI 200 rs. za to, że przy wykładzie mineralogii używał swoich minerałów. Wielu dziwiło się, zkąd SYMONOWICZ, człowiek ubogi, przyszedł do posiadania bardzo kosztownego gabinetu. Niektórzy objaśniają w ten sposób. Miał pensyi około 2000 rs., dwa razy jeździł za granicę i będąc zestosunkowanym z zarządzającymi gabinetami i kopalniami, za ich pośrednictwem nabywał tanio i wyborowe egzemplarze. Prócz tego biskup STROJNOWSKI pomagał mu w sprowadzaniu minerałów. Po jego śmierci zaszłej w r. 1813, sukcesorowie pozostały gabinet mineralogiczny, składający się z 14867 sztuk, sprzedali uniwersytetowi za 12000 rubli.

Tieffenbach Karol von. Pochodził z Gdańska. Nauki lekarskie studyjował w Królewcu, gdzie pozyskał w r. 1794 dyplom doktora medycyny. Przybywszy na Litwę, ponowił egzamin w Szkole Głównéj litewskiéj i otrzymał potwierdzenie dyplomu. Mieszkał w Grodnie, gdzie był Inspektorem lekarskim. Między jego rękopismami i korrespondencyją nie znalazłem ani jednego listu w polskim języku; najwięcéj pisywał po francuzku i po łacinie, jest także parę rozpraw po niemiecku. Był człowiekiem uczonym i pracowitym, w uznaniu czego kilka Towarzystw naukowych policzyło go do swych członków. Od r. 1808 był członkiem Towarzystwa lekarskiego. Umarł w Wilnie w 1822 r.

La vaccination des vaches. fol. 4 str. Ms. bez daty w Archiwum Towarzystwa.

Comonentatio de fonte smordoniano in Gubernio vilnensi z 1812. Ms. fol. str. 8.

Diss. inauguralis: Q. D. B. V. De humorum secretorum in sanguine praexistentia. Specimen inaugurale physiologico-medicum i t. d. Regiomonti. Hartung 1794. 8-o 28.

Tomaszewski Jan. Pochodził z Kijowa. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim, na koszcie Jana hr. MOSZCZEŃSKIEGO. Pozyskawszy dyplom doktora medycyny w r. 1813, zamieszkał w rodzinném mieście; tam

kilkadziesiąt lat poświęcał się praktyce lekarskiéj, i tam życie zakończył.

Diss. inaug. chirurg. pract. De cataracta. Typis Dioecesanis. Vilnae. 1813. 8-o.

Unicki Leon. Pochodził z Mazowsza. Więcéj jest znanym jako poeta i pisarz dramatyczny. Pierwotne nauki kończył w Wilnie. Do medycyny przykładał się w Uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w roku 1811 (Słownik lekarzów polskich str. 527). Dla dalszych studyjów wyjechał za granicę, słuchał wykładów w niemieckich uniwersytetach, doktoryzował się powtórnie w Królewcu. Powróciwszy do Wilna, jako *uprzywilejowany od kr. pruskiej i cesars. rossyjskiej petersburskiej Akademii*, tak zwykle się podpisywał, pełnił obowiązki służbowe w wojsku rossyjskiém i zajmował się piśmiennictwem. W Tygodniku wileńskim, 1816, II, zamieścił tłómaczenie z włoskiego języka panegiryka o Janie Sobieskim. Więcéj zobacz u Estreichera. IV, 602.

Diss. inauguralis de febre verminosa quam conscripsit et publice examini submittet.... Regiomonti typis Fresseri et Elditt. 1816. 8-o str. 20.

Uszczapowski Leon. Urodził się w r. 1789 w guberni wołyńskiéj, w powiecie owruckim, we wsi Waśkowiczach, dziedziczonéj przez Waśkowskich i Uszczapowskich. Gdy mu matka umarła, a macocha więcéj dbała o własne dzieci, nie pozwalała wydatkować na edukacyję Leona, ten, mając wrodzone zdolności i chęć do nauk, uciekł z domu i w szkołach owruckich własném staraniem utrzymywał się. Czacki, ceniąc jego usiłowania i postępy w naukach, wziął go do Krzemieńca na koszt rządowy i ztamtąd wysłał do uniwersytetu wileńskiego, gdzie w przeciągu lat czterech otrzymał stopień doktora filozofii. W r. 1813 w lutym, wyjechał do Wiednia, a po trzech latach pobytu powróciwszy do kraju, przy pomocy księcia Zubowa, wypłacił rządowi 1000 rs. za swe utrzymanie w Krzemieńcu i w Wilnie. Zdawszy

egzamin na doktora medycyny, odtąd ciągle jako lekarz zajmował się praktyką. W Jurborgu u ks. Zubowa przebył trzy lata, w Białołowce u hr. Potockiego rok jeden, na Ukrainie łat 5, na Pobereżu dwa lata, w Bałcie 15 lat i w Niemirowie dwa lata. W pierwszych kilkunastu latach był allopatą — późniéj homeopatą. Umarł w Niemirowie na Podolu d. 26 lutego 1846 r.

Był to mąż wielostronnéj nauki, a bezinteresowność posuwał do zapomnienia o sobie: gdy umarł, rodzina pozostała bez środków do życia. Uszczapowski należy do rzędu pisarzy samodzielnie myślących. Z artykułów w „Athenaeum“ drukowanych, łatwo można wywnioskować, jak wysokiéj są one wartości. Jego *nowe pomysły do fizyki, kilka słów o procesie organicznym w ogólności, kilka słów w obronie nauki Newtona*, zdaniem znawców mają być pierwszorzędnéj wartości — dotąd znajdują się w rękopiśmie. Artykuły w „Athenaeum“ podpisywał kryptonymem „*Ludfim*“, który powstał z początkowych zgłosek następnych wyrazów: Leon Uszczapowski, Doktor Filozofii i Medycyny.

Specimen inaug. medico pract. de enteritide chronica praecipue oculta. Vilnae. Zawadzki. 1820. 8-o.

Verderamo Emmanuel, neapolitańczyk, doktór filozofii i medycyny szkoły salernitańskiéj, ponawiał egzamin w uniwersytecie wileńskim i obroniwszy przedstawioną dyssertacyję, pozyskał dyplom doktorski.

De methodo mercurium exhibendi in morbis syphiliticis. Vilnae. Zawadzki. 1811. 8-o.

Virion Karol Józef. Wezwany z Gilibertem i Müntzem do Grodna, nauczał w tameczném szkole lekarskiéj. Sprowadzony był z Francyi, był początkowo lekarzem w dobrach radziwiłłowskich w Nieświeżu, gdzie poznał miejscowe obyczaje i nauczył się języka. To mu ułatwiało prowadzenie wykładów anatomii w Grodnie. Do akademii téj rekrutowano młodzież, najczęściéj nie przygotowaną do wyższych studyjów naukowych; nie dość na tém, gwałtem

upornych zabierano z ekonomii królewskiéj. Gdy Poczobut został rektorem Szkoły Głównéj. zwrócił uwagę na profesorów grodzieńskich. Virion ofiarowaną sobie katedrę przyjął, przybył do Wilna i w r. 1785 miał sobie potwierdzony stopień doktora medycyny. Późniéj porzucił dotychczasowe zajęcia, a objął obowiązki Inspektora urzędu lekarskiego w Wilnie. W r. 1807 w październiku uniwersytet wileński mianował go swoim członkiem honorowym. Ostatnie lata przepędził w Nieświeżu i tam umarł w r. 1815.

Walicki Lucyjan. Pochodził z Litwy. Studyjował nauki lekarskie w Wilnie, na koszcie X. Pawła hr. Brzostowskiego, referendarza W. X. Lit. Promowany na doktora w 1826 roku.

Diss. inaug· chirurg. De fractura colli femoris. Vilnae. Marcinowski. 1829. 8-o.

Wardzicki Józef. Nauki lekarskie ze stopniem doktora medycyny ukończył w Wilnie w r. 1810.

Wasilewski Jan. Pochodził z Witebska. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski otrzymał w r. 1822.

Diss. inaug. obstetrico practico exhibens. Metrorrhagiam parturientium. Vilnae. Zawadzki. 1822. 8-o.

Werner Aleksander. Pochodził z Mohilewa. Po ukończeniu nauk lekarskich w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w r. 1815, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. De herba Rubi Cnamomori. Vilnae. Zawadzki. 1815. 8-o.

Weylepp Ludwik. Pochodził z Warszawy, gdzie początkowe nauki ukończywszy, przybył do Wilna i przykładał się do medycyny. Pozyskawszy dyplom doktorski w r. 1811, zamieszkał w Wilnie i oddał się praktyce lekarskiéj. W tymże samym roku d. 13 listopada, wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego. W roku 1812 umarł w Wilnie.

Cyprea cauris quae succo citri medicae solutae ab agyrta italico pro remedio specifico lithontriptico comendavit. Ms.

Diss. inaugur. med. pract. De cynanche parotidea in genere et in specie. Vilnae. Typ. Zawadzki. 1811. 8-o.

Weymar Leopold. Pochodził z Litwy. Do medycyny przykładał się na koszt rządu w uniwersytecie wileńskim. Pozyskawszy w r. 1822 dyplom doktorski, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaug. chir. pract. De tumoribus lymphatibus. Vilnae. Typis Dioecesanis. 1822. 8-o.

Wiszniewski Karol Klaudyjusz. Urodził się w Galicyi 30 października 1805 r. Na rozprawie inauguralnéj podpisał się „*Charcoviensis*“. Do gimnazyjum uczęszczał w Winnicy na Podolu. Nauki lekarskie studyjował w Uniwersytecie wileńskim. Ukończył je ze stopniem lekarza w roku 1830. Następnie podróżował za granicą i doktoryzował się w r. 1832 w uniwersytecie jeneńskim. W następnym roku wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko-chirurgicznéj i promowanym został w r. 1837. W tymże roku wyjechał do Charkowa, gdzie objął katedrę weterynaryi. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Instytutu weterynaryjnego w Charkowie. Na tém stanowisku pozostał do roku 1848. Porzuciwszy katedrę i dyrektorstwo, opuścił Charków, przeniósł się na Podole i zamieszkał w Werbce wołowskiéj. Tam jako zamiłowany agronom na własnym zagonie przebył aż do śmierci. Przeżywszy lat 55, umarł w marcu 1860 roku.

O chorobie zwanej zbożową albo raphania, spostrzeżenie. Ms. z Lubieszowa 16 stycznia 1831 r. folio 4 str.

Specimen medico-veterinarium. Descriptio raphaniae epidemice grasantis atque meletema circa vocem et gestus animalium domesticarum. Vilnae. Typ. M. Rommi. 1837. 8-o.

Woelck Aleksander Karol. Urodził się w Wilnie w r. 1801. Studyjował nauki przyrodnicze i lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Za czasów Pelikana (gdy ten wykładał anatomię), Woelck był zastępcą prosektora. Pozyskawszy w r. 1824 dyplom doktora medycyny, pozostał przy uniwersytecie. W r. 1828 mianowany został pomocni-

kiem profesora kliniki położniczéj i zaczął wykładać historyję medycyny. W r. 1830, w pierwszém półroczu wykładał terapię ogólną; w drugiém, materyję medyczną i recepturę. Na tém stanowisku przeszedł do nowo uorganizowanéj Akademii medyko-chirurgicznéj. Niezależnie od powyższych obowiązków wykładał i pediatryję. Po zamknięciu Akademii, mimo propozycyi na profesora zwyczajnego do Kijowa, pozostał w Wilnie i oddał się praktyce lekarskiéj. Wielką pozyskał sobie wziętość, jako akuszer. Będąc członkiem Towarzystwa lekarskiego od r. 1825, nie przyjął obowiązku prezydenta, gdyż będąc kaleką, nie mógłby, jak sam pisze, godnie odpowiedzieć zaszczytnemu powołaniu. W r. 1863 amputowano mu nogę prawą. Choroba, która sprowadziła to zejście, była dawną, od 1837 r. biorącą początek: *ostemyelitis chronica partialis*. Skutkiem tego, a również i podeszłego wieku, nie mógł zajmować się praktyką lekarską, szczególniéj w jego specyjalności, wymagającéj oprócz nauki, zręczności, także siły — dlatego praktykę zarzucił, a zaczął zajmować się numizmatyką. Umarł w Wilnie d. 16 września 1869 r.

Diss. inaug. medico-chir. De ligatura arteriae iliaceae externae. Vilnae. Zawadzki. 1824. 8-o.

Woelck Paweł. Brat poprzedzającego. Nauki gimnazyjalne i medycynę studyjował w rodzinném Wilnie. Doktoryzował się razem z bratem w r. 1824. Umarł w Warszawie w 1835 r.

Diss. inaug. chir. de anevrysmate arteriae popliteae. Vilnae. Zawadzki. 1824. 8-o.

Wojciechowski Bazyli. Pochodził z Witebska. Był stypendystą rządowym, studyjując nauki lekarskie w Wilnie. Pozyskawszy stopień doktorski w r. 1825, wstąpił do służby rządowéj.

Diss. inaugur. chir. de encephalocele et fungo cerebri. Vilnae. Zymel. 1825. 8-o.

Wojniewicz Wincenty. Urodzony na Litwie. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim. Promo-

wany na doktora medycyny w r. 1812. Będąc jeszcze studentem, zajmował się przekładami na język polski dzieł lekarskich. Jako wychowaniec Instytutu lekarskiego, wstąpił do służby wojskowéj, do pułku aleksandropolskiego i zamieszkał w Grodzisku, w guberni połtawskiéj. Zkąd wybrany na członka korespondenta Towarzystwa lekarskiego wileńskiego w r. 1820, nadsyłał mu rozprawy naukowe.

Observatio de inflammatione oculorum. Ms. z r. 1819. fol. 22 str.

Diss. inaug. med.-pract. De carbunculo faciei c. tabul. Vilnae. ZAWADZKI. 1812. 8-o.

Wojtkowski Wawrzyniec. Pochodził z Galicyi. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1820. Następnie osiedlił się w powiecie siebieżskim, w gub. witebskiéj, zkąd nadsyłał referaty Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od r. 1825. W r. 1842 mieszkał w Witebsku.

Diss. inauguralis chir. pract. De epulide. Vilnae. ZAWADZKI. 1820. 8-o c. tab.

Wołkowiński Tomasz Adolf. Pochodził z Ukrainy. Nauki lekarskie studyjował w Wilnie. Dyplom doktorski pozyskał w r. 1817.

Diss. inaug. Carditidis rheumaticae historia. Vilnae Typis Basilianis. 1817. 8-o.

Woźniakowski Michał. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie pozyskał w r. 1827 stopień doktora medycyny i chirurgii. W uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamin i w r. 1828 uzyskał potwierdzenie uczonego stopnia.

Dissertatio inauguralis medico-chirurgica: De taenia humana item de staphylomate. Cracoviae, drukarnia „Kwartalnika“ 1827. 8-o.

Wróblewski Franciszek. Jeden z najbardziéj wziętych lekarzy praktyków wileńskich. Urodził się w r. 1789 we wsi Puciłki, w białostockiém. Mając lat 12, był przywiezionym do Wilna przez sąsiada rodziców, który miał go ulo

kować na funduszu Korsaka. Z przyczyn niewiadomych, sąsiad-opiekun umknął, a młody Franciszek został porzucony literalnie na bruku, bez żadnych środków do życia. Znalazłszy mecenasa w jakimś malarzu, znalazł protekcyję i umieszczenie na funduszu Korsaka. Po ukończeniu gimnazyjum wstąpił na uniwersytet na koszt rządu. Z czwartego kursu w r. 1812 zaliczony został do armii francuzkiéj, w charakterze lekarza. Podczas odwrotu francuzów, powrócił do Wilna, dokończył nauki, i następnie obroniwszy rozprawę inauguralną, pozyskał w r. 1815 stopień doktorski. Wezwany przez Franka na pomocnika przy klinice, w charakterze adjunkta, przebył na tém stanowisku aż do wyjazdu Franka z Wilna. Był lekarzem szpitala Sawicz, jakiś czas pełnił obowiązki lekarza w szpitalu wojskowym. Wybrany na członka Towarzystwa lekarskiego, czynny przyjmował udział w jego zajęciach, dostarczając na posiedzenie bogatego materyjału z obszernéj swéj praktyki. Dorobił się wielkiego majątku, zyskując równocześnie uznanie i cześć u wszystkich mieszkańców Wilna. Umarł 28 kwietnia 1857 roku.

Diss. inaug. chir. pract. De carcinomate bulbi oculi ejusque cura. Vilnae. Typis Basilianis. 1815. 8-o.

Wysocki Ignacy. Pochodził z Wołynia. Nauki lekarskie ukończył w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w r. 1824. Następnie osiedlił się w Newerkowie na Wołyniu. Członkiem Towarzystwa lekarskiego był od roku 1827. W r. 1842 mieszkał w Bereźnie.

Diss. inaug. med.-chir. Morbos testium exhibens. Vilnae. Zawadzki. 1824. 8-o.

Wysokiński Andrzej. Pochodził z Kijowa. Nauki lekarskie ukończył w Wilnie ze stopniem doktora medycyny w roku 1828. Następnie osiedlił się w gub. mohilewskiéj w Klimowiczach, gdzie zajmował się z powodzeniem praktyką lekarską. Referata nadsyłał Towarzystwu lekarskiemu wileńskiemu, którego był członkiem od 24 listopada 1828 roku.

Diss. inaug. med.-practica. De cholera epidemica indorum. Vilnae. Zymel. 1828. 8-o.

Wtzelka, podpisywał się także **Vcelka** i **Wszelka Franciszek**. Prawdopodobnie pochodził z Czech lub czeskiéj rodziny, osiadłéj na Wołyniu, gdzie i nasz Wczelka przez długi czas przemieszkiwał w Żytomierzu. Tam pełnił obowiązki najpierw akuszera przy miejscowym zarządzie lekarskim, a późniéj Inspektora. W r. 1816 wybrany został na członka Towarzystwa lekarskiego wileńskiego. Czynny przyjmował udział w jego zajęciach, nadsyłając na posiedzenia rozprawy i sprawozdania. Pisywał po polsku, po niemiecku, po francuzku i wreszcie po łacinie. W r. 1832 pozyskał dyplom doktora medycyny w Akademii medyko-chirurgicznéj. Umarł w Żytomierzu w r. 1844.

Beschreibung der Folgen eines vernachlesigten Knochen-bruches. Ms. z r. 1816.

Observatio leprae nodosae. Ms. z r. 1818.

De la Cholera morbus. Ms. z r. 1831. 4-o str. 16.

De lepra cum adjunctis in lepram nodosam, observationibus. Vilnae. Glücksberg. 1832. 4-o str. 66. 6 tablic Dissertatio inauguralis.

Zabiełło Franciszek. Pochodził z Grodna. Po ukończeniu pierwotnych nauk w mieście rodzinném, przybył do Wilna razem z bratem i zaczął studyjować medycynę na koszt rządowy (w Instytucie lekarskim). Dyplom doktorski pozyskał w r. 1823. Następnie wstąpił do służby rządowéj i przechodząc różne stopnie, mieszkał ostatecznie w Smoleńsku, jako Inspektor miejscowego zarządu lekarskiego. Pracą i oszczędnością dorobił się majątku.

De hepatitide occulta febrem gastricam biliosam mentiente. Vilnae. Typ. Dioecesanis. 1823. 8-o.

Zabiełło Kazimierz Teofil. Młodszy brat poprzedzającego. Studyjował nauki lekarskie na koszcie Henryka hr. Zabiełły. Po ukończeniu nauk ze stopniem doktora medycyny, osiedlił się w rodzinném mieście Grodnie, gdzie się zajmował praktyką lekarską.

De partialis pedi imi extirpatione. Vilnae. Typ. Congr. Mission. 1826. 8-o.

Zahorowski Dominik. Urodził się w Wilnie w r. 1802. Po ukończeniu miejscowego gimnazyjum, słuchał medycyny w uniwersytecie, lecz takowéj z przyczyny zamknięcia uniwersytetu niedokończył. W Akademii medyko-chirurgicznéj pozyskał stopień doktora. Doktoryzował się w roku 1837, poczém wstąpił do służby wojskowéj. Był ordynatorem szpitala ujazdowskiego w Warszawie. Umarł w r. 1878.

Diss. inaug. medico-pract. De jodio ejusque praeparatis et administratione variis in morbis. Varsaviae. Typis J. Wróblewski. 1837. 8-o.

Zekert Jerzy Antoni. Pochodził z Morawii, kształcił się w Wilnie i tu ukończył nauki lekarskie. Następnie osiedlił się na Białéj Rusi, gdzie zajmował się praktyką. Pozyskawszy sobie wziętość, wyjechał do Wilna dla uzyskania stopnia doktora medycyny w r. 1817. Następnie za powrotem osiedlił się na zawsze w witebskiéj guberni, gdzie pozyskał sobie imię znakomitego lekarza i rozgłośnego praktyka.

De lue insontium. Vilnae. Zawadzki. 1817. 8-o. Diss. inauguralis.

Zybajło Ludwik. Urodził się na Litwie. Po ukończeniu nauk w Akademii medyko-chirurgicznéj ze stopniem doktora, wstąpił do służby rządowéj. Ostatecznie mieszkał w Kownie, jako członek miejscowego zarządu lekarskiego, i tam zakończył życie w r. 187..

De carbunculo contagioso. Vilnae. Typ. S. Blumowicz. 1842. 8-o.

Żabczyński Michał. Pochodził z guberni grodzieńskiéj. Po ukończeniu gimnazyjum białostockiego, przybył do Wilna i studyjował medycynę w Akademii medyko-chirurgicznéj. Promowany na doktora medycyny w r. 1841. Osiedlił się w Gródku w gub. mińskiéj u Tyszkiewiczów i tam pozyskawszy sobie rozgłos i szeroką klientelę, umarł. Około roku 1847 podróżował po Niemczech w celach naukowych.

De aquis mineralibus Caucasi in magna Cabarda. Vilnae. Zawadzki 1841. 8-o.

Żukowski Maksym Eliasz. Urodzony na Litwie. Po ukończeniu gimnazyjum wileńskiego słuchał medycyny. Promowany na doktora w r. 1812 wstąpił do służby wojskowéj obowiązkowo, w czasie bowiem studyjów uniwersyteckich był rządowym stypendystą. Około 1831 r. był ordynatorem szpitala wojskowego w Moskwie. Obserwował wówczas cholerę i rezultaty obserwacyi drukiem ogłosił.

De anaesthesia tactus. Vilnae. Zawadzki. 1812. 8-o. Diss. inauguralis.

DODATEK.

Bałwański Antoni Abbas. Po ukończeniu nauk lekarskich ze stopniem doktora medycyny i chirurgii w Krakowie, przybył do Wilna, aby ponowić egzamin doktorski, dla pozyskania prawa wolnéj praktyki w Cesarstwie. Akademija medyko-chirurgiczna przyznała mu stopień uczony w r. 1837. Osiedlił się w Grodnie. Oprócz praktyki lekarskiéj poświęcał się piśmiennictwu. Jego rozprawy pomieszczone są w Tygodniku lekarskim (warszawskim). Od r. 1858 był członkiem Towarzystwa lekarskiego wileńskiego.

Commentatio inauguralis de animae organis seu organologia nec non fistula vesico-vaginali. Cracoviae. Druk Kwartalnika. 1835. 8-o.

Bärkmann Jan Karol. Pochodził z Wilna, gdzie początkowe nauki pobierał. Medycynę studyjował w uniwersytecie wileńskim, a dla swych zdolności i pracowitości zaliczonym został do Towarzystwa doskonalącéj się młodzieży (ob. Mianowski Mikołaj). Otrzymawszy stopień medyko-chirurga, wyjechał za granicę dla dalszych studyjów. Doktoryzował się w Berlinie w r. 1814. Powróciwszy do rodzinnego miasta, ponowił egzamin doktorski i uzyskał

potwierdzenie uczonego stopnia w r. 1817. Za czasów Nowosilcowa wypłynął na widownię publiczną, mianowany bowiem został w r. 1825 profesorem publicznym zwyczajnym na katedrę hygieny, policyi lekarskiéj i medycyny sądowéj. Bem tedy miał godnego siebie następcę. W tym charakterze przeszedł do Akademii medyko-chirurgicznéj wileńskiéj, a po jéj zamknięciu, opuścił Wilno i zamieszkał w Petersburgu.

Dissertatio inauguralis medica. Descriptionem febris castrensis sistens i t. d. Berolini. 1814. 8-o.

Becker Fryderyk Teodor Ernst. Pochodził z Kurlandyi. Doktoryzował się w Królewcu. Ponawiał egzamina w uniwersytecie wileńskim i pozyskał potwierdzenie doktora medycyny i chirurgii w r. 1822.

Bierkowski Ludwik Józef. Urodził się w Poznaniu dnia 16 sierpnia 1801 roku. Po ukończeniu gimnazyjum w rodzinném mieście, udał się do Berlina dla słuchania medycyny. Doktoryzował się w Lipsku, poczém podróżował w celach naukowych po Niemczech i Francyi. Zamieszkawszy w Polsce, potrzebował dla pozyskania praw, ponowić egzamin doktorski. Przybył tedy do Wilna, a uzyskawszy potwierdzenie uczonego stopnia w roku 1830 zamieszkał w Warszawie. Wkrótce jednakże na przedstawienie prof. Rusta otrzymał katedrę chirurgii w uniwersytecie Jagiellońskim. Klinika chirurgiczna i położnicza zawdzięcza swe podniesienie z upadku i całą świetność prof. Bierkowskiemu, który nad niémi objął dyrektorstwo. Zaliczał się do najznakomitszych w Polsce operatorów. Ponieważ najznakomitsze swe prace ogłaszał w języku niemieckim, przeto współcześni w uszczypliwych listach karcili go publicznie. Szczegóły bio-bibliograficzne znajdzie czytelnik w dziele Gąsiorowskiego: Zbiór wiadomości do historyi sztuki lekarskiéj w Polsce t. IV, str. 68, w Słowniku lekarzów polskich str. 68 i w Tygodniku Illustrowanym, 1863, NN. 189 i 190, gdzie znakomitemu chirurgowi, zmarłemu w Krako-

wie 27 czerwca 1860 roku prof. Girsztowt godny wystawił pomnik.

Dissertatio inauguralis medica exhibens moschi historiam naturalem et medicam. Lipsiae. 1829. 8-o str. 56.

Brühl Henryk. Urodził się w Warszawie w r. 1811. Do nauk lekarskich przykładał się w Warszawie, Krakowie, a ostatatecznie w Królewcu, gdzie pozyskał dyplom doktora medycyny. Powróciwszy do kraju, ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko chirurgicznéj wileńskiéj i pozyskał w r. 1837 potwierdzenie uczonego stopnia.

Dissertatio inauguralis medica. De Tussi convulsiva Regiomonti. Impr. Constantin. Paschke. 1836. 8-o.

Brynko Marcin. Nauki lekarskie studyjował w uniwersytecie wileńskim, pozyskał dyplom doktora medycyny w r. 1817.

Brzeziński Erazm. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie pozyskał dyplom doktorski w r. 1825. W tymże roku przybył do Wilna i poddał się egzaminowi lekarskiemu dla uzyskania potwierdzenia uczonego stopnia i praw do niego przywiązanych. W r. 1826 obroniwszy rozprawę, promowany został na doktora medycyny. Niebawem wstąpił do służby państwowéj i zamieszkał najpierw w Kijowie a następnie w Kamieńcu podolskim, gdzie, dożywszy 85 lat, umarł w r. 1879.

Dissertatio inauguralis medico-chirurgica. De asthmate spastico item de forcipe ad operationem labri leporini correcta. Cracoviae. 1825. 8-o.

Busch Jerzy Fryderyk Wilhelm Adolf. Pochodził z Marburga, gdzie studyjował nauki lekarskie. Dla pozyskania praw w Cesarstwie przybył do Wilna i ponowił egzamin doktorski w Akademii medyko-chirurgicznéj. W r. 1835 promowany na doktora medycyny.

Commentatio inauguralis de haemorrhagiis uteris post partum. Marburgi. Typis Elwertii academicis. 1830. 8-o.

Czulicki Jan. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim, gdzie pozyskał w r. 1818 dyplom doktora medycyny.

Dehne Ludwik, otrzymał potwierdzenie stopnia doktora medycyny w uniwersytecie wileńskim w r. 1817.

Eynarowicz Alojzy. Pochodził z Wilna, gdzie pierwotne nauki pobierał. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim. Promowany w roku 1819 na doktora medycyny.

Geveke Andrzej Herman. Pochodził z Mitawy. Doktoryzował się w Getyndze w r. 1817. W tymże roku przybył do Wilna i rozpoczął egzamina doktorskie dla pozyskania potwierdzenia uczonego stopnia. Promowany na doktora medycyny w roku 1818.

Dissertatio inauguralis de cancri Astaci quibusdam partibus. Goetingae. Typis Frider. Ernst Huth. cum tabula. 1817. 4-o.

Goldenthal Beniamin. Do medycyny przykładał się w uniwersytecie wileńskim, dyplom doktorski pozyskał w r. 1818.

Grünwald Filip. Promowany na doktora medycyny w uniwersytecie wileńskim w r. 1818.

Jabs Stanisław. Pochodził z Wilna gdzie i średnie nauki pobierał i do medycyny się przykładał. Pozyskawszy w r. 1808 stopień medyko-chirurga, wstąpił obowiązkowo do służby wojskowéj. Promowany w r. 1818 w tymże uniwersytecie na doktora medycyny.

Ilnicki Eliasz. Studyjował nauki lekarskie w uniwersytecie wileńskim, w roku 1812 pozyskał dyplom doktora medycyny.

Kirschbaum Eliasz Lazar Sinaj. Pochodził z Sieniawy, z Galicyi. Doktoryzował się w Berlinie w r 1822. Następnie w uniwersytecie wileńskim ponawiał egzamina i pozyskał potwierdzenie w r. 1823 stopnia doktora medycyny.

Dissertatio inauguralis medica de Maimonidis medici qui seculo florebat XII specimine diaetetico. Berolini. Typis Krausianis. 1822. 8-o.

Levi Filip. Pochodził z Królewca. Doktoryzował się w rodzinném mieście. Następnie w uniwersytecie wileń-

skim ponawiał egzamin doktorski i uzyskał potwierdzenie uczonego stopnia w r. 1815.

Dissertatio inauguralis medica exhibens pathologiam Typhi vasorum sanguiferorum Regiomonti. Typis academicis. 1813. 8-o.

SPROSTOWANIE.

W podanym powyżéj życiorysie: „Bartoszewicz Józef Aleksander“, wskutek błędnéj informacyi, wkradła się omyłka. W Wilnie dwóch Bartoszewiczów Józefów studyjowało medycynę, lecz jeden z nich był promowany na doktora medycyny w Wilnie, drugi w Petersburgu. Życie i czyny obu, przypisałem jednemu, co niniejszém prostuję:

Bartoszewicz Józef Aleksander promowany w Wilnie, praktykował czas jakiś na Wołyniu, późniéj w Kownie, ostatecznie w Poniewieżu, gdzie na stanowisku lekarza gimnazyjalnego, zakończył życie w r. 186... Znanym jest w piśmiennictwie nielekarskiém z przekładów.

Bartoszewicz Józef, syn **Jerzego**, promowany w Petersburgu, pełnił obowiązki służbowe. Był jakiś czas Inspektorem lekarskim w Pskowie, ostatecznie w Wilnie, gdzie zakończył życie 21 kwietnia 1870 r.

Czeretowicz Antoni doktoryzował się w r. 1808, a nie MDCCCIII, jak wydrukowano na karcie tytułowéj rozprawy inauguralnéj. O téj rozprawie wspomina Frank. Pod jego kierunkiem, Czeretowicz obserwował chorą i rozprawę napisał. Frank w swych *Acta Clinici Annus II, pag. 88*, prawie *in extenso* ją podaje.

1785. Virion Karol Józef
1788. Briotet Jakób
1789. Regnier Mikołaj
1793. Becu August
Frank Esaias Jakób
1794. Elrichi Berent
1797. Ławrynowicz Antoni
Matusewicz Andrzej
1798. Jasiński Józef
Lentzner Stanisław
Nathan Samuel
Tieffenbach Karol
1799. Hausman T. R. D.
de Longchamp Berger
Niszkowski Jan Fr.
1800. Hildesheim
1801. Eberlein Franciszek
Symonowicz Roman
1802. Barankiewicz Maciej
1803. Oehme Fryder. Teodor
1806. Borsuk Benedykt
Puczkowski Franc.
1807. Merz Melchior
Mianowski Mikołaj
1808. Bielecki Wincenty
Collignon Henryk
Czeretowicz Antoni
Kossowski Stanisław
Rejkowski Jerzy
Schoenbach Karol
1809. Heinrichsen H.
Kowalski Józef
1810. Jaworski Józef
Miaskowski Karol
Seyfert Jędrzej
Wardzicki Józef
1811. Bielkiewicz Franc.
Buczyński Ambroży
Czajkowski Jan
Judycki Józef Konst.
Niechwiedowicz On.
Unicki Leon
Verderamo Emanuel
Weylepp Ludwik
1812. Barkman Kazimierz
Bohuszewicz Łukasz
Boniuszko Józef
Buczyński Józef
Chrzczonowicz Józef
Gałęzowski Maciej
Godziemba Andrzej
Herberski Wincenty
Ilnicki Eliasz
Jankowski Józef
Krzyżanowski Michał
Lang Jacek
Laskowski Jan Chrz.
Nahumowicz Leon K.
Puciata Atanazy
Reinsperger Andrzej

Sawicki Antoni
Wojniewicz Winc. J.
Żukowski Maxym Ll.
1813. Tomaszewski Jan
1814. Machcewicz Aleks.
1815. Bukowiecki Józefat
Domher Antoni
Dyrwiański Jan
Homolicki Michał
Hreczyna Tadeusz
Kwiatkowski Jan F.
Levi Filip
Łukomski Longin Pr.
Niedermajer Jan
Palczewski Tymoleon
Piotrowski Bazyli
Strumieński Józef
Werner Aleksander
Wróblewski Franc.
1816. Abicht Adolf
Ławrynowicz Franc.
Meyer Karol Wilhelm
Raczkowski Józef K.
Schloezer Jan Adam
1817. Bärkman Jan Karol
Brynko Marcin
Dehne Ludwik
Grabowiecki Józef
Huryn Wincenty
Mancini Józef Mar.
Wołkowiński Tomasz
Zekert Jerzy Antoni
1818. Czulicki Jan
Geveke Andrzej H
Goldenthal Benjamin
Grünwald Filip
1818. Hechell Fryderyk B.
Horodecki Jan
Jabs Stanisław
Kuczewski Izydor
Porcyanko Konstanty
Rosołowski Stanisław
Rutkowski Józef
Śledziewski Jerzy
1819. Arcimowicz Hilary
Balbiani Konstanty
Derszkoff Felicyan
Eichwald Edward
Eynarowicz Alojzy
Mosovius Maurycy A.
Riel Jan Fryderyk
Śawicz Antoni
Sokołowski Józef
Świderski Felicyan
1820. Czermiński Walenty
Kaczkowski Adam
Kosztulski Jan
Uszczapowski Leon
Wojtkowski Wawrz.
1821. Beniewski Szymon
Bukojemski Samuel
Dawidowicz Izaak
Grass Chrystian
Kaczkowski Karol
Kilian Karol
Kulesza Jan Filip
Pilawski Franciszek
Porcyanko Tomasz
Rymkiewicz Feliks
1822. Becker Fryderyk T. E.
Darewski Weryha K
Grotkowski Ludwik

1822. Hłuszniewicz Antoni
Kruczkowski Stanisł.
Pietrow Jerzy
Schreyer Józef
Wasilewski Jan
Weymar Leopold
1823. Bącewicz Jan
Czarnowski Stanisław
Dolner Franciszek
Gnoiński Piotr
Gutt Ferdynand
Kirschbaum Eilasz L.
Klonowski Piotr
Knothe Adolf
Knothe Ernest
Lewestam Jerzy
Morawski Stanisław
Pieculewicz Mateusz
Reichwald Teofil
Sauvan Ludwik
Spasowicz Daniel
Zabiełło Franciszek
1824. Adamowicz Adam F.
Gałęzowski Seweryn
Heinrich Teodor
Janowicki Paweł
Jasiukowicz Józef
Kamieński Jan
Kuszelewski Samuel
Mokrzycki Paweł
Oczapowski Jan
Pierożyński Mateusz
Woelck Aleksander K.
Woelck Paweł
Wysocki Ignacy
1825. Baraniecki Tomasz
1825. Chodorowski Andrzej
Domher Józef
Drzewicki Hipolit
Juchniewicz Wincenty
Koch Jan
Orzechowicz Jan
Otto Edward
Przeborowski Stefan
Wojciechowski Bazyli
1826. Brzeziński Erazm
Chodasewicz Michał
Heltzl Józef
Meltzer Antoni
Nahumowicz Izydor
Piekarski Franciszek
Pleszkowski Sylwester
Walicki Lucyan
Zabiełło Kazimierz T.
1827. Bartoszewicz Józef A.
Berends Adolf Rudolf
Janowski Jerzy
Siemaszko Aleksander
1828. Abłamowicz Józef
Baranowski Antoni
Dobrowolski Kaz. B
Łaniewski Antoni
Ławicki Mikołaj
Mianowski Józef
Woźniakowski Michał
Wysokiński Andrzej
1829. Beaupré Antoni Józef
Dobrowolski Kaz. A.
Fischer Adam
Heiman Benedykt
Hołowiński Antoni
Kaczkowski Michał

1829. Kochański Wiktor
Kołyszko Antoni
Korzeniewski Józef
Malewicz Marcelli O.
Muyschel Karol Just.
1830. Bierkowski Ludwik J.
Dworzaczek Ferd. G.
Dziewoński Zachar.
Guze Rudolf
Knothe Ludwik
Korewa Aleksander
Mackiewicz Aleksand.
Orzechowski Ignacy
1832. Jelachich Franciszek
Wtzelka Franciszek
1834. Skiba Jan
1835. Busch Jerzy F. W. A.
Kuczyński Ignacy
Sochacki Maksymilian
1836. Betko Ksawery
1837. Bałwański Antoni A.
Brühl Henryk
Onacewicz Antoni
Schumacher Karol E.
Wiszniewski Karol K.
Zahorowski Dominik
1838. Choński Kazimierz
Bielkiewicz Adam
Danefelt Donat
Siewruk Ludwik
1840. Bułharowski Piotr
1841. Moszyński Julian Alb.
Żabczyński Michał
1842. Gołębiowski Ignacy
Jasieński Andrzej
Jawłowski Hieronim
Kułakowski Henryk
Mazurkiewicz Michał
Miram Karol Edward
Zybajło Ludwik

DO CZYTELNIKA.

Wobec braku materyjału, przeważnie biograficznego przy opracowaniu niniejszego szkicu, nie mogłem się ustrzedz błędów i opuszczeń. Pragnąc w przyszłości, sprostowawszy usterki i dopełniwszy braki—wydać szkic niniejszy oddzielnie,— upraszam najuprzejmiéj wszystkich posiadających jakiekolwiek wiadomości, tak o doktorach wymienionych, zarówno jak i opuszczonych dla braku źródeł, — o przesłanie ich pod moim adresem do Wilna, za co wdzięcznym będę nieskończenie. Gwarantuję zwrot notatek w całości, jeżeli takowy będzie zastrzeżony. Nawet drobne szczegóły bio-

graficzne mogą być ważnym przyczynkiem, jeżeli będą autentyczne. Odnośnie doktorów w niniejszém opuszczonych, to prócz danych biograficznych, ważném jest zacytowanie numeru i daty, za jakiémi wydany został dyplom doktorski, lub tytuł rozprawy inauguralnéj.

Józef Bieliński.

Pisałem w 80-ą rocznicę
istnienia Tow. lekarskiego
w Wilnie.

